PRZESTRZEŃ
space

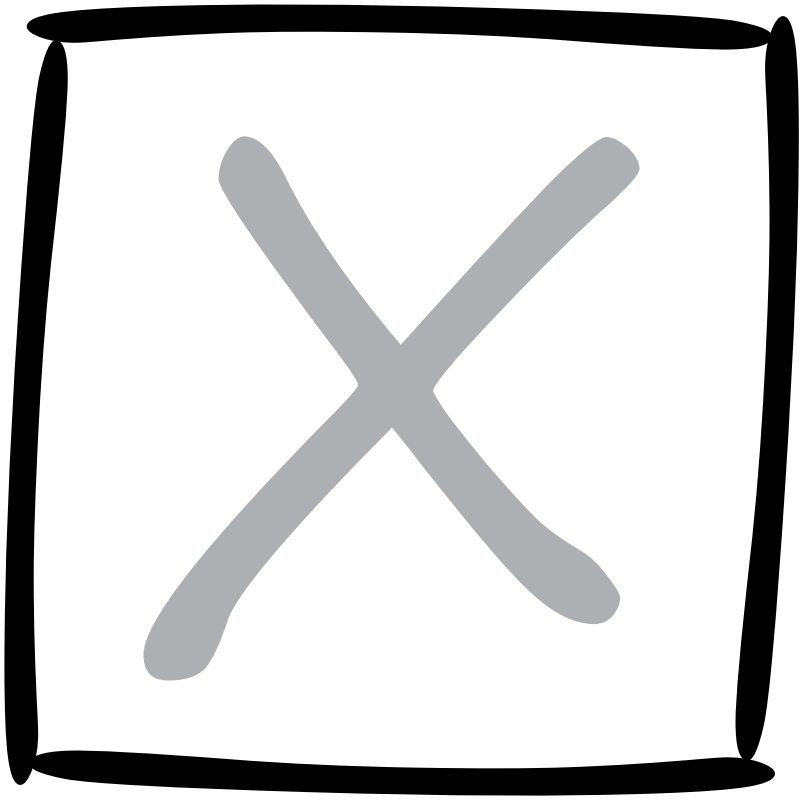

INTERPRETACJE *2020*
interpretations

Związek Polskich Artystów Fotografików · Okręg Dolnośląski
Association of Polish Art Photographers · Lower Silesian Division

Związek Polskich Artystów Fotografików · Okręg Dolnośląski

Association of Polish Art Photographers · Lower Silesian Division

PRZESTRZEŃ *space*

INTERPRETACJE *2020*

interpretations

Wrocław 2020

Katalog towarzyszy dorocznej wystawie Okręgu Dolnośląskiego Związku Polskich Artystów Fotografików *Przestrzeń – interpretacje* zorganizowanej przez Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu – Instytucję Kultury Samorządu Województwa Dolnośląskiego i Galerię **FOTO-GEN** Ośrodka Kultury i Sztuki we Wrocławiu w dniach 11.09–10.10.2020 roku.

This catalogue accompanies the annual exhibition of the Lower Silesian Division of the Association of Polish Art Photographers (ZPAF), entitled *Space – Interpretations* and organized by the Centre of Culture and Art in Wrocław – The Cultural Institution of the Local Government of the Lower Silesian Province and by **FOTO-GEN** Gallery of the Centre of Culture and Art in Wrocław, from 11 September to 10 October 2020.

ORGANIZATOR / ORGANIZER
Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu – Instytucja Kultury Samorządu Województwa Dolnośląskiego
Rynek-Ratusz 24, 50-101 Wrocław, tel. +48 71 3442864, www.okis.pl, sekretariat@okis.pl; dyrektor: Igor Wójcik

Galeria FOTO-GEN Ośrodka Kultury i Sztuki we Wrocławiu (OKiS), pl. bpa Nankiera 8, 50-140 Wrocław, tel. + 48 71 344 78 40, www.okis.pl, galeria.foto-gen@okis.pl; kierownik: Maja Dados, zastępca kierownika – generalny kurator wystaw: Manfred Bator

WYDAWCA / PUBLISHER
Okręg Dolnośląski Związku Polskich Artystów Fotografików
ul. Świętego Marcina 4, 50-327 Wrocław, tel. +48 601 892 607, www.zpaf.wroclaw.pl; prezes: Andrzej Rutyna

Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu – Instytucja Kultury Samorządu Województwa Dolnośląskiego
Rynek-Ratusz 24, 50-101 Wrocław, tel. +48 71 3442864, www.okis.pl, sekretariat@okis.pl, dyrektor: Igor Wójcik

FOTOGRAFIE / PHOTOS
Agnieszka Antosiewicz-Mas, Jan Bortkiewicz, Czesław Chwiszczuk, Zdzisław Dados, Sławoj Dubiel, Andrzej Dudek-Dürer, Alek Figura, Tomasz Fronckiewcz, Ewa Gnus, Barbara Górniak, Antoni Gruner, Waldemar Grzelak, Zenon Harasym, Mariusz Hertmann, Roman Hlawacz, Janina Hobgarska, Daria Ilow, Paweł Janczaruk, Tomasz Jodłowski, Piotr Komorowski, Grzegorz J. Kosmala, Krzysztof Kowalski, Piotr Kucia, Krzysztof Kuczyński, Stanisław Kulawiak, Jacek Lalak, Katarzyna Laskus, Józef Ligęza, Ewa Martyniszyn, Marek Maruszak, Wojciech Miatkowski, Rafał Michalak, Stanisław Michalski, Tomasz Mielech, Janusz Piotr Musiał, Mateusz Palka, Michał Pietrzak, Przemek Piwowar, Wojciech Potocki, Mariusz Raźniewski, Wacław Ropiecki, Andrzej Rutyna, Krzysztof Saj, Maciej Stawiński, Maciej Stobierski, Rafał K. Warzecha, Marek Wesołowski, Aneta Więcek-Zabłotna, Jerzy Wojtowicz, Iwona Wojtycza-Fronckiewicz, Waldemar Zieliński

KURATOR WYSTAWY / CURATOR OF THE EXHIBITION
Stanisław Kulawiak

TEKST / TEXT
Joanna Mielech

TŁUMACZENIE / TRANSLATION
Dominik Rozwadowski

REDAKCJA / EDITORS
Stanisław Kulawiak, Andrzej Rutyna

REDAKCJA NOT BIOGRAFICZNYCH I KOREKTA / EDITING OF BIOGRAPHICAL ENTRIES AND PROOFREADING
Wiesław Przybyła

PROJEKT KATALOGU I SKŁAD DTP / DESIGN AND DTP
Stanisław Kulawiak / ANC

DRUK / PRINT
Drukarnia Księży Werbistów, Górna Grupa, www.drukarnia-svd.com.pl

NAKŁAD / PRINT RUN
1000 egz.

ISBN 978-83-65892-70-6
ISBN 978-83-950734-3-4

Wrocław miasto spotkań

foto-gen GALERIA

OŚRODEK KULTURY I SZTUKI WE WROCŁAWIU

DOLNY ŚLĄSK INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Joanna MIELECH

Przestrzeń – interpretacje

Przestrzeń jest jednym z pojęć, które określa nasze istnienie w percepcji i opisywaniu świata. Jest zakresem naszej wyobraźni, który lubimy postrzegać jako rzeczywistość bez granic, kojarzoną zwykle z otwartością i nieskończonością. Przestrzeń to wymiar nieodmiennie związany z miejscem, ale także z czasem, w powiązaniu z którym tworzy czasoprzestrzeń. Według Newtona może być kategorią istniejącą samodzielnie, bez dodatkowych materii, natomiast według Kanta jest wymiarem koniecznym – nie można wyobrazić sobie jej braku. Od niej wszystko się zaczyna i na niej kończy. Przestrzeń jest warunkiem możliwości pojawienia się każdego doświadczenia zewnętrznego, ale także wewnętrznego, dlatego pojęcie przestrzeni duchowej, mentalnej, jest nam dzisiaj doskonale znane i rozumiemy jego znaczenie dla rozwoju sztuki.

Rok 2020 był wyjątkowy pod względem naszych indywidualnych związków z przestrzenią. Strach przed rozprzestrzenianiem się epidemii Covid-19 spowodował czasową izolację obywateli niemal we wszystkich krajach świata. Zamknięcie w domach miało i ma w dalszym ciągu wpływ na relacje społeczne i indywidualne. Wydaje się jednak, że kwarantanna w wyjątkowy sposób dotknęła artystów, co widoczne jest nawet wśród powstałych w tym czasie realizacji fotograficznych prezentowanych podczas dorocznej wystawy Okręgu Dolnośląskiego Związku Polskich Artystów Fotografików.

Niektórzy spośród artystów biorących udział w wystawie nawiązywali wprost do sytuacji pandemii, z którą musieliśmy się zmierzyć jako ludzkość.

Swój autoportret pt. *Kwarantanna 2020* **Czesław Chwiszczuk** wykreował w pudełkowej, ograniczonej przestrzeni bez wyjścia. Jedynym elementem, który towarzyszy artyście, jest rytm podobnych do siebie rzędów następujących po sobie liczb, tak jakby zamknięty w izolacji człowiek porządkował swój świat, odliczając kolejne dni izolacji. Bardzo uporządkowane, estetycznie czyste wnętrze tworzy wrażenie niezwykłości nowego wymiaru rzeczywistości, w którym wielu z nas musiało odnaleźć poczucie bezpieczeństwa i odzyskać kontakt z samym sobą.

Wydaje się, że także **Piotr Komorowski** poruszył w fotografii *Corpus supremum* problem izolacji, z którą musieliśmy się zmierzyć. Przedstawia zarys postaci ludzkiej, we wnętrzu której sylwetka tkwi bez ruchu, zamknięta w sobie, zawieszona we własnej przestrzeni i własnym czasie. Postać w tej fotografii nie ma już osobowości i indywidualności. Nie posiada oblicza zewnętrznego, jest przezroczysta, a splątane w niej sieci uschniętych pędów roślinnych mogą symbolizować tęsknotę za naturą, niemożność wyrwania się z izolacji i śmierć tego, co w wyniku odosobnienia w tym człowieku umarło. Istota jego osobowości – życie – zanikła.

Równie pesymistyczną wizję nowego ładu po pandemii zaprezentował **Jan Bortkiewicz** w realizacji *Pandemia 2*. W reakcji na zewnętrzną stronę otaczającej nas rzeczywistości zbudował bliską abstrakcji instalację, składającą się z wizerunków gumowych rękawiczek, których ilość w czasie epidemii poważnie naruszyła higienę świata.

Hybrydowe instalacje fotograficzne, których bohaterem został powiększony obraz wirusa Covid-19, wykreował **Waldemar Grzelak**. W fotograficzne przestrzenie rzeczywiste artysta wprowadza obce elementy, obrazy zwizualizowanego intruza, który stanowi dziś poważne niebezpieczeństwo dla ludzkości. Wirus pojawia się w każdej przestrzeni, dociera nawet na szczyt najwyższej góry Karkonoszy – Śnieżki. Autor przywołuje tu postać mitycznego Syzyfa, który zamiast kamienia toczy olbrzymiego wirusa Covid-19. Artysta poprzez swoją fotografię uświadamia pojawienie się rozpoznawalnego już dla wszystkich nowego znaku graficznego – symbolu zagrożenia, który w tak szybkim czasie zmienił oblicze świata.

W związku z nowym problemem społecznym, którym stała się izolacja, niektórzy twórcy zajęli się artystycznym badaniem zagadnienia granicy przestrzeni indywidualnej czy zbiorowej. Krańcem przestrzeni prywatnej można określić elewację domu czy pokoju, natomiast w przypadku przestrzeni całej zbiorowości – ścianę bloku mieszkalnego. Obraz jednolitej płaszczyzny okien jako granicy przestrzeni pewnej zbiorowości jest codzienną scenerią każdego mieszkańca miejskiego osiedla. Był też zapewne jedynym widokiem dla izolowanych podczas epidemii mieszkańców miast. Taką codzienną perspektywę twórczo zinterpretował **Waldemar Zieliński** w zestawie *Okna*. Poprzez odrealnienie przedstawianej rzeczywistości uzyskał obrazy niemal abstrakcyjne, w których jedynie tytuł sugeruje nawiązanie do przedstawianej rzeczywistości.

Specyficznym rodzajem publicznej przestrzeni miejskiej w postaci wewnętrznego podwórka zainteresował się **Wojciech Potocki**. Fotografuje *Przestrzeń podwórkową*, dostępną tylko dla mieszkańców danej części miasta, zwykle widzianą z okien otaczających je budynków, która w pewnym sensie stanowi jednak strefę niczyją, ponieważ nikt do końca z tą wspólną przestrzenią się nie identyfikuje. Zwykle jest najbardziej zaniedbana w mieście i tak ukazuje ją fotograf. Doświadczanie tej przestrzeni nie stanowi podstawy do budowania tożsamości lokalnej wspólnoty, a jednocześnie w kontekście kilkumiesięcznej izolacji może być jedynym łącznikiem z miejską tkanką dla mieszkańca wielkiej aglomeracji.

Obrazy zupełnie inne w wyrazie, bo pełne nadziei na wyzwolenie poprzez własny świat wewnętrzny, daje **Agnieszka Antosiewicz-Mas**. Na wystawie *Przestrzeń – interpretacje* zaprezentowała oryginalną wizję podróży w czasie i przestrzeni podczas pandemii. Autorka wizualizuje interpretację autotematyczną, w której nawiązaniem do rzeczywistych przestrzeni geograficznych jest jej kreacja i postawa. Twórczyni wciela się w postać, przenoszącą ją w różne części świata, a strój i pozy, które przyjmuje, nawiązują do danych miejsc. Inscenizowane fotografie są wyrazem tęsknoty za przestrzenią, ideą podróży jako symbolem nieograniczonej wolności, która w dobie pandemii została odebrana poprzez zamknięcie granic.

Stanisław Kulawiak w fotografii *Przestrzeń destrukcji* z cyklu *Kody asymetryczne* odnajduje głęboką metaforę współczesnych czasów, która oprócz poczucia zagrożenia pandemią ukazuje zachwianie całego znanego nam porządku świata: ideologii, zasad i przekonań. Przełamany pień drzewa to symbol przemiany dotychczasowych wartości, destrukcji i podziałów społecznych, których staliśmy się świadkami z dnia na dzień. Obraz pęknięcia drewna staje się także znakiem przywołującym obraz dwubarwnej flagi, jako dotychczasowego emblematu współistnienia dwóch wartości, który w czasach obecnych uległ całkowitej dezintegracji. I tak fotografia ta pozostanie być może symbolem tego ważnego czasu przemian.

Dla wielu twórców pewna doza izolacji bywa niezbędna, aby przenieść się w świat sztuki. Czas kwarantanny podarował niektórym… czas dla pracy artystycznej. Artyści otworzyli się niekiedy na nowe drogi kreacji albo odkryli nieznane dotąd przestrzenie dla swojej sztuki.

Od tradycyjnej fotografii, która była dokumentem, w stronę kreowania rzeczywistości nadrealnej przekierował tym razem swoje myślenie o fotografii **Sławoj Dubiel**. Jego cykl *Wyprawa na ziemię* jest wizualizacją marzenia o zapisie innych sposobów postrzegania przestrzeni, której można czasem doświadczyć w odmiennych stanach świadomości, chociażby poprzez sen czy wyobraźnię. Autor odnajduje zapomniane fotografie z dawnych lat i kreuje je na nowo. Fotografie, które powstają w wyniku różnorodnych przetworzeń, istnieją w postaci jedynego oryginału, zbliżając się tym samym do idei malarstwa. Powstałe obrazy to wizje pejzażu jak ze snu, krajobrazu, który – jak przeczuwamy – istniał dawno temu albo istnieje w zakamarkach umysłu, i jedynym śladem jego egzystencji pozostaje zapis na fotografii artysty.

Tęsknotę za przestrzenią jako nieskończonym wymiarem naszego istnienia pokazał w swoich górskich fotografiach **Tomasz Mielech**. Jego *Karkonosze* to góry, z których bliżej do nieograniczonej przestrzeni, światła i możliwości kontaktu ze światem pozazmysłowym. Artysta poszukuje w górskim pejzażu niezwykłych momentów, jakby projekcji marzeń, które dokumentuje za pomocą tradycyjnej fotografii czarno-białej. Przestrzeń wyobrażona sprawia wrażenie wykreowanej, przepełnionej duchową energią i tajemnicą, a jednak istnieje naprawdę.

W ruinach zapomnianych miejsc dawnego kultu śladów przestrzeni sakralnej poszukuje **Janina Hobgarska**. Kreuje w fotografii magię tajemnicy dawnej świetności, sił duchowych, istnienia życia, które w przestrzeni pozostawia swój ślad w postaci wyczuwalnej i czasem możliwej do uchwycenia przez fotografię energii. Opuszczone miejsca fascynują także **Krzysztofa Kuczyńskiego**. Poprzez fotografię pokazuje przestrzenie postindustrialne, niezwykłość ich przemijania i destrukcji.

Rzeczywistą, ale również niezwykłą przestrzeń fotografuje **Barbara Górniak**. Jej *Przestrzeń totalitarna* wskazuje na istnienie kolejnego rodzaju przestrzeni, która tak jak industrialna, sakralna, ma swój klimat wyczuwalny dla odbiorców. Jest rozległa, pusta, ciemna, mroczna, nieprzyjazna. Światło dociera do wnętrza tylko poprzez niewielkie otwory. Przestrzeń totalitarna jest zamknięta, sprawia wrażenie mrocznego więzienia, z którego trudno jest się wydobyć.

O tym, czym jest przestrzeń i jak różne są sposoby jej postrzegania, opowiada realizacja **Przemka Piwowara**. Zestawia on z sobą niepasujące do siebie wewnętrznie fotografie, ale ich narracja dotyczy sposobów pojmowania przestrzeni otwartej, którą można odnaleźć w świecie natury, związków człowieka z przestrzenią, anektowania przestrzeni przez aglomeracje miejskie i tworzenia przez nie nowych jakości przestrzennych.

Niektóre wizje artystyczne pokazały, jak twórcze może być różnorodne interpretowanie tej samej idei. Twórca może kreować artystyczną przestrzeń sztuki w obrazie, może ją przekształcać, zmieniać, przydawać jej nowych znaczeń.

Wizję surrealnego świata, rodzaj fotograficznego konstruktywizmu, stworzenia efektu obrazu w obrazie wykreował **Alek Figura**. Zwracając uwagę na niezwykłe fragmenty architektury nowoczesnej, osiągnął wrażenie obrazów pozornych, które poprzez nakładające się na siebie iluzje przestrzeni stają się konstrukcjami nowych rzeczywistości w przestrzeni fotografii. Niekiedy do obiektywnej na pozór rejestracji wkradają się dodatkowe elementy, takie jak współistniejące z sobą odbicia lustrzane, które tworzą rzeczywistość nową, inscenizowaną.

Niezwykle estetyzujące obrazy o przestrzeni wykreował **Antoni Gruner** w zestawie fotografii *Assymilation*, w którym ukazuje rodzaj tarasu widokowego na szczycie nowoczesnego wieżowca. Miejsce służy kontemplacji przestrzeni, a autor zastanawia się, w jaki sposób przeniesienie go za pomocą lustrzanych odbić, iluzji i nowoczesnych technik obrazowych zmienia postrzeganie jego przestrzeni wewnętrznej i jak różne mogą być relacje z przestrzenią zewnętrzną.

Mariusz Raźniewski z kolei kreuje obrazy z odbić rzeczywistości zniekształconych, w obrębie których następuje koherencja nowego obrazu, nowej przestrzeni.

Marek Maruszak tworzy obrazy niepokojących wnętrz i realności, które konstruuje z fragmentów istniejącej rzeczywistości. Artysta posiada, jak się wydaje, wyczulony na surrealistyczną aurę miejsc zmysł, dzięki czemu kreuje poprzez fotografię wizje tajemnicze i niesamowite. Równie osobliwe miejsce odkrywa **Mateusz Palka**. Fotografia będąca dokumentem zastanej rzeczywistości otwiera drogę postrzegania metafizyczności pewnych przestrzeni, przypadkowego spotkania z surrealną przestrzenią, której dokumentowanie daje możliwość fotograficznej kreacji dla jej odkrywcy. Odkrycie niezwykłego wnętrza zaprezentował także **Mariusz Hertmann**. Stylistyka plansz reklamowych z dawnych lat, porzuconych w zakamarkach portretów przywódców duchowych z czasów socjalizmu, pozostałości niezbędnych niegdyś dekoracji i rekwizytów tworzy dziś w nowych relacjach przestrzeń scenografii o zupełnie innym wyrazie iluzji.

Realistyczna rzeczywistość przekształcona w abstrakcję stanowi punkt wyjścia dla **Michała Pietrzaka**. Konstruktywistyczny kolaż jest zestawem dokumentalnych fotografii materii. Artysta fotografuje fragmenty architektoniczne. Kwadratowy format jednakowy dla wszystkich fotografii i wybrane fragmenty, wycinki powierzchni ścian różnych budynków, porządek i zachowanie reguł kompozycji dają w rezultacie obrazy o abstrakcyjnym na pierwszy rzut oka wymiarze, ale jednocześnie są pytaniem o granice przestrzeni, o jej otwarcie i zamknięcie. Rzeczywistość zapisana w kadrze w obrębie tej instalacji fotograficznej pozostawia za sobą dokumentalny charakter fotografii, kreuje natomiast w indywidualny sposób świat nowych przestrzeni w sztuce.

Tematem artystycznych poszukiwań w sztuce można uczynić także przestrzeń sztuki innego artysty.

Grzegorz Jerzy Kosmala w realizacji *Camera obscura* przedstawia widok muzeum fotografii i camery obscury zainstalowanej w starej wieży kolejowej niemieckiego miasteczka Mülheim. Autor bada relacje i struktury przestrzenne obrazu odbitego i rzeczywistego. Odbicie ma wyrazistość i ostrość, w przeciwieństwie do perspektywy rzeczywistej, która przez swoją nieostrość przypomina z kolei obraz z kamery otworkowej. Fascynacja przestrzenią sztuki i jej relacji przestrzennych znalazła w tym wypadku odzwierciedlenie w przestrzeni fotografii tego twórcy.

Ewa Gnus z kolei poprzez cykl fotografii *Sny Franceski Woodmann* zadaje ważne pytanie o możliwość powrotu do przestrzeni odkrywanych w przeszłości przez artystę, w tym przypadku przez amerykańską fotografkę Franceskę Woodmann. Fotografie Ewy Gnus przypominają, przywołują klimat surrealnych fotografii Amerykanki, są hołdem złożonym artystce i bardzo udaną próbą zanurzenia się w atmosferę kreowanych przez nią przestrzeni w fotografii.

Z kolei samego twórcę sztuki Czesława Chwiszczuka fotografuje inny artysta **Józef Ligęza**. W zabytkowej, pałacowej przestrzeni rejestruje spotkanie z dawną sztuką współczesnego artysty, który spostrzega w niej być może portal do innego wymiaru przestrzeni.

Roman Hlawacz w obrazie całkowicie przetworzonym, wykreowanym na nowo poszukuje jakby idei, znaku będącego desygnatem przestrzeni. Tym symbolem jest oczywiście graficzny znak nieskończoności, w którym zawiera symbole budzące skojarzenia z przestrzenią otwartą i wolnością.

Realizacja **Ewy Martyniszyn** zastanawia, czy możliwa jest analiza poprzez fotografię pojęcia przestrzeni jako pustki. Jej realizacja prowokuje pytania: Czy coś, co nie istnieje, jest przestrzenią? Czy pustka jest przestrzenią? Czy odbicie na śniegu jako ślad istnienia ma swoją przestrzeń? Czy coś, co zanika, jeszcze istnieje w jakiejś efemerycznej postaci w przestrzeni? Czy nieistnienie ma swoją przestrzeń nieistnienia?

W różnorodności interpretacji pojęcia przestrzeni w sztuce istotny jest punkt odniesienia. W zależności od jego przyjęcia możliwe jest kreowanie obrazem: utrata punktu odniesienia powoduje zagubienie w przestrzeni. Tak jest w przypadku fotografii **Zdzisława Dadosa** *Magia przestrzeni*, w związku z którymi abstrakcyjność ujęcia ma tak wielką urodę, że pozostaje nam się po prostu cieszyć z uroku tych abstrakcyjnych obrazów, nawet jeśli autor nie dał nam wskazówek co do punktów odniesienia w rzeczywistości, które stały się początkiem tych fotografii. Zmianę perspektywy widzenia proponuje **Katarzyna Laskus** w zestawie *Chleba nam daj*. Obiektyw jej kamery zbliża się do powierzchni w sposób prawie niemożliwy dla ludzkiego widzenia i kreuje obraz powierzchni materii, która posiada własną przestrzeń, przestaje być prostą rejestracją, przekracza ją i kreuje nowy obraz, bliski abstrakcji. W związku z zagadnieniem nietypowych punktów widzenia, które były początkiem widzenia perspektywicznego, fotografie te są próbą zarejestrowania trójwymiarowości przestrzeni w dwuwymiarowym obrazie.

Rodzaj abstrakcyjnego obrazu prezentuje także **Janusz Musiał**. Fotografuje mocno zaśmiecone powierzchnie ziemi, których znaczenie w przestrzeni jego sztuki zmienia ich kontekst: na fotograficznym obrazie śmieci sprawiają wrażenie pięknych, barwnych abstrakcji. Nadanie nowego znaczenia poprzez włączenie obrazu w obszar sztuki przeobraża codzienność w przestrzeń artystyczną.

Kreacja obrazu abstrakcyjnego oddalonego od dokumentalnego pierwowzoru widoczna jest także w zestawie **Jacka Lalaka** *Kody kreskowe – mgła*. Artysta porusza problem odrealnienia, zautomatyzowania kategorii identyfikacji, które we współczesnym świecie elektronicznego odczytywania informacji jest coraz bardziej powszechne. Przedstawiony tu pejzaż jest niemożliwy do odcyfrowania w percepcji człowieka. Jednakże graficzny układ białych i czarnych kresek może zostać zinterpretowany prawidłowo przez mózg elektroniczny. Cyfra 590 daje nam pewne wskazówki co do obszaru geograficznego, ale całości obrazu nie jesteśmy w stanie odtworzyć, przynajmniej nie w tym momencie. Jednakże mimo że daleki od realności, obraz jest atrakcyjny wizualnie jako przestrzeń abstrakcyjnego postrzegania świata oraz fascynacji możliwościami cyfrowego zapisu.

Złożoność problematyki naszego widzenia lub tego, czego w pewnych warunkach nie możemy zobaczyć, ilustruje **Rafał Michalak.** Jego zestaw jest fotografią przetworzoną w obrazy, bliską malarskiemu widzeniu świata.

Także **Stanisław Michalski** i **Czesław Chwiszczuk** w drugiej swojej fotografii prezentują osobiste pojęcie przestrzeni – fascynacji światem nauki i nowych technologii. Punktem wyjścia jest tu tradycyjna rejestracja, która następnie w wyniku możliwości obróbki komputerowej pozwala na osiągnięcie nowych efektów kreacji własnych przestrzeni. I taką iluzję przestrzeni będącej wizualną nakładką na przestrzeń dostępną w rzeczywistości w *Portalu* do nowej rzeczywistości być może czasoprzestrzennej pokazał nam **Czesław Chwiszczuk**. Pełne zagadkowości zarysy sennych widziadeł, które są przecież tylko przekształceniem fotografii rzeczywistości, zaprezentował **Stanisław Michalski**. Autor zastosował w kreacji tego obrazu możliwości obróbki cyfrowej – zasadę symetrii, lustrzanych odbić i repetycji. Efektem jest niemal abstrakcyjna iluzja rzeczywistości. Poprzez cyfrowe możliwości fotografia zyskała nowe, nieznane jej przedtem obszary kreacji, tworzenia światów iluzyjnych, sztucznych, wizji surrealnych, ale także relacji ze świata realnego, nieznacznie tylko poddanych metamorfozie.

Niektórzy artyści podjęli się próby analizy pojęcia aneksji przestrzeni, zajmowania jej przez różne gatunki zwierząt i najbardziej spektakularnie – przez człowieka.

Wojciech Miatkowski bada różne sposoby aneksji przestrzeni świata przez człowieka, analizuje, jak zmienia się pojęcie i obraz przestrzeni zaanektowanej.

Przestrzenie życia człowieka – miast przepełnionych samochodami, budynkami, budowami z niepokojącymi w krajobrazie sylwetkami dźwigów – pokazuje **Zenon Harasym**. Poprzez nakładanie na siebie kilku obrazów osiąga efekt przepełnienia przestrzeni, w której żyje człowiek. To bardzo pesymistyczna wizja świata: przestrzeń, którą zaanektował, a następnie wykreował dla siebie gatunek ludzki, pomału przestaje nadawać się do życia.

Iluzję malarstwa o przestrzeni industrialnej stworzył w swoich pracach **Tomasz Jodłowski**. *Silesian Dreams* to cykl fotografii, której przestrzeń staje się malarstwem, iluzją malowidła ściennego. Kreacja tego rodzaju rzeczywistości malarskiej zwraca uwagę na przestrzeń w zarejestrowanym obrazie. Jest to przestrzeń miejska, industrialna, zaanektowana przez człowieka.

Tematem fotografii *Przylatują. Odlatują. Tutaj jestem!* **Macieja Stobierskiego** jest niebo, najczystszy obraz przestrzeni, na którego tle niezwykłe

znaki rysują wędrowne ptaki. Fotograf rejestruje ich przyloty, odloty, formowane przez nie klucze i zapisuje je w kontekście swojego nieruchomego, stałego, indywidualnego bytu. Autor porusza problematykę pojęcia przestrzeni, którą każde istnienie anektuje dla siebie: ograniczenie przestrzeni człowieka do zakresu jego codziennych wędrówek oraz pozorną nieskończoność, do której dążą przez całe swoje życie przedstawiciele innego gatunku.

Na przestrzeń nieba kieruje obiektyw aparatu także **Krzysztof Kowalski**. Wskazuje on na rodzaje aneksji przestrzeni. Przestrzenie te niekiedy łączą się z sobą, część przestrzeni anektowanej przez człowieka zajmowana jest także przez ptaki.

Jeszcze dalej, poza możliwości ludzkiego pojmowania, wychodzi **Maciej Stawiński**. Interesują go związki cywilizacji ziemskich z interpretacjami praw kosmosu. Fotograf odkrywa tajemniczy krąg kamienny, który jak wszystkie pozostałe na ziemi z czasów prehistorycznych określa związki z przestrzenią kosmosu, ruchem słońca i planet.

Przestrzeń jest kategorią postrzegania niekoniecznie wzrokowego. Odnosi się do wszystkich zmysłów, a może i poza nie wykracza. Jednakże w postrzeganiu wzrokowym najważniejszą rolę odgrywa światło. Jest czynnikiem, który pozwala na lepszą orientację w przestrzeni. Brak światła zakłóca naszą pewność, powoduje utratę punktów odniesienia.

Zagadnienie relacji przestrzeni, światła i ciemności porusza w fotografii *Listy, których nie napisałem* **Marek Wesołowski**. Przestrzeń jego obrazu podzielona została świetlistą smugą, po jednej stronie ukazuje portret kobiety, która ukrywa swoje istnienie za zasłoną włosów, po drugiej stronie ciemność jest nieokreśloną pustką, przestrzenią, której nie jesteśmy w stanie określić, pojąć.

Atmosferę baśni przywołuje **Piotr Kucia**. W fotografiach *Niedostępne* przywołuje przestrzenie baśni, choć fotografie są rejestracją elementów istniejących w rzeczywistości. Niekiedy wystarczy zmienić nazwę, a dana rzeczywistość nabiera innego znaczenia.

Pojęcie przestrzeni wywołuje natychmiast odniesienia do przestrzeni otwartej lub zamkniętej. Przestrzeń kojarzy się z wolnością, ograniczenie wolności jest dla nas równoznaczne z ograniczeniem przestrzeni. Najbardziej oczywistym symbolem zamknięcia jest klatka. **Jerzy Wojtowicz** fotografuje klatkę dla ptaków, której drzwiczki zostały otwarte. **Aneta Więcek-Zabłotna** natomiast ukazuje problem pozbawiania przestrzeni zwierząt domowych poprzez wszelkiego rodzaju klatki. Jej *Zmiana miejsc* zachęca do prób stworzenia nowych relacji, do otwartych interpretacji.

Można przyjąć, że jednym z istotniejszych punktów odniesienia w kategorii postrzegania przestrzeni jest człowiek. Jego związek z przestrzenią może być osobisty, związany z penetracją własnej indywidualności, może przekraczać granice własnej cielesności i badać obszary przestrzenne innych ludzi. Fotografie rejestrujące nieświadomy zachwyt własnym istnieniem w przestrzeni świata przedstawia **Krzysztof Saj** w *Dyptyku pozytywnych emocji*. Podąża śladem beztroskiej egzystencji swojego syna, towarzyszy mu w jego badaniach rzeczywistości, nawiązywaniu relacji z otoczeniem poprzez zabawę i dziecięce zdziwienie. Postać dziecka wraz z jego uchwyconym w obrazach entuzjazmem jest czule przez ojca zarejestrowaną przestrzenią intymną dziecka, której oddziaływanie jest na tyle silne, że staje się udziałem towarzyszących mu najbliższych.

Piękną wizualizację tworzenia granic w przestrzeni pokazał **Tomasz Fronckiewicz** w zestawie czarno-białych fotografii *Alienacje*. Jego modelka pokazana została za półprzezroczystą zasłoną, która nie zdradza szczegółów istnienia ukrytego za zasłoną. O potrzebie zachowania odrębności mówią tylko jej ręce, które symbolicznie tworzą barierę, zatrzymują nas przed próbą przekroczenia granicy jej prywatnej przestrzeni.

Osobista przestrzeń zaanektowana przez zajmującego ją człowieka interesuje **Rafała Warzechę**. Multiplikuje on autoportret we wnętrzu, zapisując jakby ślady wędrówki, swojego istnienia, relacji z przestrzenią. Energetyczne ślady egzystencji człowieka znajdują się wszędzie, w zależności od mocy jego przekazu.

Indywidualną wizję przestrzeni wykreował **Andrzej Dudek-Dürer** w swojej fotograficznej instalacji. Autor ukazuje całopostaciowy, realistyczny autoportret w przestrzeni rzeczywistej, w symbolicznym centrum komunikacji. W kolejnej odsłonie symboliczne buty Andrzeja Dudka-Dürera pokazane zostały w tajemniczym okręgu, w trzeciej odsłonie symbol artysty – buty – znika, jedynym elementem zarejestrowanej rzeczywistości jest tajemnicza jednolita powierzchnia koła, która przypomina wejście do tunelu, portalu czasoprzestrzennego prowadzącego w inny wymiar przestrzenny, a w przypadku tego artysty być może do jego kolejnych wcieleń *Meta Przestrzeń De-materializacji*. Widzimy konsekwentny ciąg dalszy jego rozważań autotematycznych w sztuce, którą tworzy. Realizm naszych iluzji o życiu po śmierci został tu jakby urzeczywistniony – artysta tworzy piękną iluzję idei wiecznej przemiany – przejścia w inny wymiar czasu i przestrzeni.

O specyfice pojmowania idei przestrzeni w fotografii opowiada zestaw obrazów **Andrzeja Rutyny**. Autor zaprezentował tryptyk *W przestrzeni intymnej*: analogiczne pod względem formalnym fotografie kobiecego aktu w przestrzeni o podobnym klimacie. Przestrzeń intymną cechuje spokój,

wyciszenie, łagodność odbieranych bodźców i taką ją przedstawił artysta, nakładając jakby na rzeczywistość zmiękczający filtr.

Ideę przestrzeni intymnej, powstającą w zaciszu wnętrza, w którym przebywają bliskie sobie osoby, stworzyła **Iwona Wojtycza-Fronckiewicz**. Przestrzeń intymna jej obrazów dotyczy całości przestrzeni wokół fotografowanych osób, symbolizuje wagę bliskich relacji, które przeobrażają duchową przestrzeń, nasycają ją energią i ciepłem. Autorka zestawu fotografii operuje światłem, ciepłem tonacji, za lekką nieostrością obrazu ukrywa przed nami intymność tej przestrzeni, czyni ją odrealnioną i nie wszystkim dostępną.

Zaprezentowano na wystawie także kilka zestawów, których autorzy próbują odnieść swoją dotychczasową twórczość do tematu, odnaleźć go w zagadnieniach, które poruszają od dawna.

Od lat ideę fotograficznego malarstwa kontynuuje **Daria Ilow**. Tym razem również w obrazie *Kompozycja#046* komponuje barwne światy abstrakcyjnych znaków, nowoczesnych ideogramów, w których porusza problematykę przestrzeni w sztuce: malarstwie i fotografii.

Klimat artystycznego kolażu, który od lat charakteryzuje realizacje **Wacława Ropeckiego**, wyczuwalny jest i tym razem. W pracy *Gdyż bój toczymy nie z ciałem ani z krwią* artysta podjął się na nowo kreacji kompozycji, która jest kolażem, zestawieniem składających się na melanż części. Zestawia różnego rodzaju przestrzenie malarstwa, fotografii i literatury jako przestrzenie różnych sposobów wyrazu w sztuce.

Paweł Janczaruk zaprezentował kolejną odsłonę realizowanego od 2015 roku projektu *Baletnica w oknie*. Ukazuje w nim tajemnice tańca poprzez fotografie tancerki Anny Szafran, wykonującej baletowe choreografie w stroju baletowym w różnych częściach miasta – Zielonej Góry. W fotografii *Fotograf i baletnica* zawarł symbol czasów pandemii – baletnica ma na twarzy maseczkę. W odniesieniu do całości jego projektu ta fotografia będzie zapisem danego czasu, miejsca i przestrzeni.

Prezentacja *Przestrzeń – interpretacje* pokazuje różnorodność postaw i zagadnień formalnych, z których wszystkie służą do próby opisania idei przestrzeni za pomocą fotografii. Siła tego środka artystycznego wyrazu polega nie tylko na umiejętności zapisu ulotnego stanu postrzegania świata, ale także na możliwości wielu wyborów zapisu zjawisk czasu, istnienia i przemijania, łączenia ich z sobą w nadrealistyczne wizje w obrębie jednego obrazu.

Spotkanie z ideą przestrzeni było fascynujące, jak się wydaje, dla wszystkich twórców, ponieważ fotografia była przekazem myśli o pojęciu tak oczywistym a nieuchwytnym. Każdy z autorów biorących udział w wystawie podaje swoją interpretację idei przestrzeni. Wśród zebranych prac pojawia się zarówno przeniesienie tradycyjnego pojmowania przestrzeni jako otoczenia materii, jak i próba zmierzenia się z najbardziej indywidualnym postrzeganiem przestrzeni jako miejsca rozwoju własnych wizji, próby analizy istoty swojej osobowości. Wielka rozmaitość stanowisk i światopoglądów wynika oczywiście ze spotkania ukształtowanych osobowości artystycznych, które wyznają pewne fotograficzne zasady i pozostają im wierne. Dlatego mimo różnorodności zebranych prac jasne jest jedno: każdy artysta porusza inną kwestię problematyki przestrzeni i jej pojmowania i choć możemy poszukiwać, pojęcie przestrzeni pozostanie do końca niepojęte, ponieważ jak w jednym z wierszy napisała Wisława Szymborska:

Obeznani w przestrzeniach
od ziemi do gwiazd,
gubimy się w przestrzeni
od ziemi do głowy.

Joanna **MIELECH**

Space – Interpretations

Space is one of the concepts that define our existence in our perception and description of the world. It is the range of human imagination, which we like to view as a reality without limits which is usually associated with vastness and infinity. Space is a dimension invariably associated with a place, but also with time, with which it forms spacetime. According to Newton, it may be a category that exists independently, without any matter, but Kant argues that it is a necessary dimension – it is impossible to imagine its absence. Everything begins and ends with it. Space is a prerequisite not only for the occurrence of external experiences, but also of internal experiences, which is why we know the concept of spiritual and mental space and understand its importance for the development of art.

2020 was unique in terms of our relationship with space. The fear of spreading the Covid-19 disease resulted in a temporary isolation of citizens in nearly every country of the world. Being confined to homes has and continues to impact social and personal relationships. It seems, however, that the quarantine has had a unique effect on artists, which is also manifested in the photographs that were created during that time and were presented at the annual exhibition of the Lower Silesian Division of the Association of Polish Art Photographers.

Some of the artists participating in the exhibition made direct references to the pandemic situation, which is challenge that all humans must face together.

Czesław Chwiszczuk created his self-portrait entitled *Quarantine 2020* in a boxed, limited space with no exit. The only element accompanying the artist is the rhythm of similar rows of consecutive numbers, as if a man closed in isolation was organizing his world by counting the subsequent days of isolation. The very well organized, aesthetically clean interior creates an impression of an extraordinary and new dimension of reality, in which many of us had to find a sense of security and get back in touch with ourselves.

It seems that **Piotr Komorowski** also addressed the problem of isolation, which we had to deal with, in the photo *Corpus Supremum*. It shows the outline of a human figure in an interior, whose silhouette is motionless, closed in on itself, suspended in its own space, and in its own time. The figure in the photograph has lost its personality and individuality. It does not have any features, it is transparent, and the tangled mass of withered plant shoots inside it might symbolize a longing for nature, the inability to break out of isolation, and the death of what died inside this man as a result of isolation. The essence of his personality – life – has disappeared.

An equally pessimistic vision of the new order after the pandemic was presented by **Jan Bortkiewicz** in his photo entitled *Pandemic 2*. In reaction to the surrounding us reality, he built an installation which is almost an abstraction and which is composed of photographs of rubber gloves, whose numbers during the epidemic adversely affected world hygiene.

Hybrid photographic installations with an enlarged image of the Covid-19 virus as the protagonist were created by **Waldemar Grzelak**. The artist introduces alien elements into photographs of real spaces in the form of visualizations of an intruder who currently poses a serious threat to humanity. The virus appears in every space, reaching as far as the top of the highest peak in the Karkonosze Mountains – Śnieżka. In this case, the author refers to the mythical Sisyphus who is rolling a huge Covid-19 virus instead of a boulder. Through his photography, the artist makes us aware that a new graphic symbol has appeared, which we already recognize – a symbol of the threat that changed the face of the world in such a short time.

In connection with the new social problem of isolation, some artists focused their artistic attention on issues related to the limit of individual and collective space. The limit of private space can be defined as the facade of a house or a room, and, in the case of community space – the wall of the apartment block. The image of a uniform grid of windows functioning as the boundary of community space is the everyday scenery for every inhabitant of an urban housing estate. It was also probably the only view for city dwellers isolated during the epidemic. This everyday view was creatively interpreted by **Waldemar Zieliński** in the *Windows* series. By making the representation of reality look unreal, he managed to create images that border on abstraction, whose title is the only reference to the depicted reality.

Wojciech Potocki turned his attention to a specific type of urban public space, mainly the courtyard. He photographs *Courtyard Space*, which is available only to the inhabitants of a given part of the city and is usually seen from the windows of the surrounding buildings, and which, in a sense, functions as because no one truly identifies with this common space. It is usually the most neglected space in the city and this is how the photographer portrays it. The experience of this space is not a good foundation on which to build the identity of a local community, but at the same time, in the context of several-month-long isolation, it might be the only link with the urban tissue for an inhabitant in a large agglomeration.

A completely different mood, full of hope for liberation through her own internal world, is expressed in photographs by **Agnieszka Antosiewicz-Mas**. At the exhibition *Space – Interpretations* she presented an original vision of a journey through time and space during the pandemic. The author visualizes a recursive interpretation in which her attire and pose serve as a reference to actual geographical spaces. She assumes the role of a character who takes her to different parts of the world, and her clothes and poses are references to those places. These staged photographs express a longing for space, for the idea of travel as a symbol of unlimited freedom, which was taken away during the pandemic by the closing of international borders.

In the photograph *Space – Destruction* from the *Asymmetric Codes* series, **Stanisław Kulawiak** expresses a deep metaphor of contemporary times which, apart from evoking the feeling of being threatened by the pandemic, shows a disturbance in the world order as we know it: ideologies, principles, and beliefs. A broken tree trunk is a symbol of the transformation of current values, destruction, and division of society that we witnessed overnight. The photograph of cracked wood also conjures the image of a two-color flag that stood for the coexistence of two values, but which has now completely disintegrated. Perhaps this photograph will remain a symbol of these important times of change.

For many artists, a certain amount of isolation is sometimes necessary to dive into the world of art. The quarantine has given some people… time for artistic work. Some artists could explore new avenues of creativity or discover previously unknown spaces for their art.

This time **Sławoj Dubiel** redirected his focus from traditional photography, which was a documentary, to the creation of a surreal reality. His series entitled *Expedition to Earth* is the visualization of a desire to record other ways of perceiving space, which can sometimes be experienced in different states of consciousness, for example in our dreams or imagination. The author finds forgotten photos from the past and recreates them. The photographs that are recreated through various transformations exist in the form of single copies, which brings them closer to the category of paintings. The resulting images are visions of a dream-like landscape, feels like it existed a long time ago, or exists in the recesses of the mind, and the only trace of its existence is the artist's photographic record.

The yearning for space as the infinite dimension of our existence was expressed by **Tomasz Mielech** in his mountain photographs. His photo entitled *Karkonosze* depicts mountains that bring us closer to endless space, light and to the possibility of contacting the extrasensory world. The artist looks for extraordinary moments in the mountain landscape that resemble dreams, which he documents using traditional black and white photography. The imagined space seems to be a work of creation, filled with spiritual energy and mystery, but it does exist in reality.

Janina Hobgarska looks for traces of sacred space in ruins of forgotten places of ancient worship. In her photography, she recreates the magical mystery of former glory, spiritual powers, and the existence of life, which leaves its mark in space in the form of perceptible energy that can sometimes be captured by photography. Abandoned places also fascinate **Krzysztof Kuczyński**. Through photography, he shows post-industrial spaces and the unique character of their decay and destruction.

Real but extraordinary space is photographed by **Barbara Górniak**. Her *Totalitarian Space* implies that there is another type of space, which, just like industrial or sacred space, has its tangible aura. It is vast, empty, dark, gloomy, and hostile. Light gets inside only through small openings. Totalitarian space is closed and gives the impression of a dark prison, which is difficult to escape from.

Przemek Piwowar's project illustrates what space is and how differently it can be perceived. He juxtaposes photographs that do not correspond internally, but tell the story of how we understand open space, which can be found in the world of nature, the relationships between humans and space, space that is annexed by urban agglomerations and the new spatial qualities that these agglomerations create.

Some of the artistic visions have shown how the same idea can be interpreted in different and creative ways. The author can create an artistic space in the image, transform it, change it, and give it new meanings.

Alek Figura created the vision of a surreal world, a kind of photographic constructivism, producing the effect of an image within an image. By capturing unusual elements of modern architecture he produced the effect of virtual images which overlap as illusions of space to become structures of new realities in the photographic space. Sometimes, additional elements sneak into the seemingly objectively captured image, such as mirror images that coexist and create a new, staged reality.

Unusually aestheticizing images of space were created by **Antoni Gruner** in his *Assymilation* series of photos, in which he shows a kind of observation deck on top of a modern skyscraper. This place is designed for the contemplation of space and the author wonders how it would affect our perception of its internal space if this place was transferred using mirror images, illusions and modern imaging techniques, and how different its relations with external space can be.

Mariusz Raźniewski creates images from reflections of distorted realities in which a new image, or a new space coheres.

Marek Maruszak creates images of disturbing interiors and realities, which he builds from fragments of the existing reality. The artist seems sensitive to the surrealist aura of places, which enables him to evoke, through photography, mysterious and extraordinary visions. **Mateusz Palka** discovers an equally peculiar place. A photograph that is a documentary of the existing reality paves the way towards perceiving the metaphysical nature of certain spaces, a chance encounter with a surreal space, which, through documenting, allows its discoverer to create a photograph. The discovery of an unusual interior was also presented by **Mariusz Hertmann.** The style of old advertising panels, the abandoned portraits of spiritual leaders from the socialist period, the remnants of once-necessary decorations and props, in contemporary times with new relationships, create a stage space which has a completely different expression of illusion.

Realistic reality transformed into an abstraction is the starting point for **Michał Pietrzak**. A constructivist collage is a set of documentary photographs of matter. The artist photographs fragments of architecture. The fact that all photographs have the same square format, the selection of fragments and sections of wall surfaces of different buildings, the order and adherence to principles of composition, all of this produces images that, at first glance, have an abstract dimension, but at the same time serve as questions about the limits of space, its opening, and closing. The reality that has been recorded in the frames of this photographic installation leaves the documentary nature of photography behind, but at the same time creates a world of new spaces in art in an individual manner.

The artistic space of a different artist may also serve as the subject of one's own artistic exploration.

In his photo entitled *Camera Obscura*, **Grzegorz Jerzy Kosmala** presents a view of the museum of photography and of a camera obscura that is installed in an old railway tower of the German town of Mülheim. The author examines the relations and spatial structures of the reflected and the real image. The reflection is clear and in focus as opposed to the actual perspective, which, because of its blurriness, resembles an image produced by a pinhole camera. The artist's fascination with the space of art and its spatial relations was in this case reflected in the space of his photograph.

In a series of photographs entitled *Franceska Woodman's Dreams*, **Ewa Gnus** asks an important question about the possibility of returning to spaces that had been discovered in the past by another artist, in this case by the American photographer Franceska Woodman. Photographs by Ewa Gnus resemble and evoke the mood of surreal photographs taken by the American photographer and are a tribute to this artist as well as a very successful attempt to dive into the atmosphere of the spaces she created in photography.

At the same time, a creator of art, Czesław Chwiszczuk, is photographed by another artist, **Józef Ligęza**. In a historic palace setting, he captures an encounter between old art and a contemporary artist, who maybe sees the piece as a portal to another dimension of space.

In a completely processed and re-created image, **Roman Hlawacz** looks for an idea, a symbol that is the referent of space. Naturally, this symbol is the symbol of infinity, in which he integrates other symbols that evoke associations with open space and freedom.

The photograph by **Ewa Martyniszyn** makes you wonder whether it is possible, through photography, to explore the concept of space as nothingness.

Her work raises questions: Can something that does not exist be space? Can nothingness be space? Does an impression in the snow have its own space as a vestige of existence? Does something that disappears still exist in some ephemeral form in space? Does non-existence have its space of non-existence?

What matters in various interpretations of the concept of space in art is the point of reference. If you use such a point, you can make creations using images, whereas if you lose the point of reference, you get lost in space. This is the case in the photo entitled *The Magic of Space* by **Zdzisław Dados**, in which the abstractness of the depiction is so beautiful that we simply enjoy the charm of these abstract images, even though the author does not provide any clues as to what points of reference in the real world have inspired these photographs. **Katarzyna Laskus** proposes a change of perspective in the series *Give Us Our Bread*. The lens of her camera approaches a surface in a manner that is almost impossible for the human eye and forms an image of the surface of matter that has its own space, ceases to function merely as a simple record of it and transcends it to create a new image that is close to abstraction. In connection with the issue of unconventional points of view, which were the beginning of spatial vision, these photos are an attempt to record the three dimensions of space in a two-dimensional image.

Janusz Musiał also depicts a kind of abstraction. He photographs heavily littered places, whose meaning in the space of his art is changed by their context: in the photographic image, the garbage looks like beautiful, colorful abstractions. New meanings that are given by incorporating an image in the field of art transform everyday life into an artistic space.

An abstract image that is far removed from the documented original was also created by **Jacek Lalak** in his *Barcodes – Fog* series. The artist addresses the problem of unrealness and automation of the category of identification, which have become increasingly common in the modern world where information is electronically decoded. The landscape he presents is impossible to decipher by human perception. However, the graphic pattern of white and black lines can be interpreted correctly by an electronic brain. The number 590 is a clue to the geographic location but we are unable to recreate the entire image, at least not at this point. Despite deviating from reality, the image is still visually appealing as space where one can abstractly observe the world and become fascinated with the possibilities of digital recording.

The complexity of our vision or rather what we can not see under certain conditions is illustrated by **Rafał Michalak**. His series of photos represents photography transformed into paintings, similar to how a painter might see the world.

The photo by **Stanisław Michalski** and the second photo by **Czesław Chwiszczuk** also illustrate a personal concept of space – a fascination with the world of science and new technologies. The starting point for these photos is traditional photography, which, through computer processing allows the authors to achieve new effects of creation for their own spaces. **Czesław Chwiszczuk** showed us such an illusion of space, which is a visual overlay onto space that, in reality, is available in a *Portal* to a new reality, perhaps in space-time. Mysterious outlines of sleepy apparitions, which are only transformations of photographs of reality, were shown by **Stanislaw Michalski**. In creating this image the artist took advantage of the possibilities of digital processing – the principle of symmetry, mirror images, and repetition. The result is an almost abstract illusion of reality. Digital technology has allowed photography to expand into new, previously unknown areas and methods of creating illusory and artificial worlds, surreal visions, but also stories from the real world that are only slightly subjected to metamorphosis.

Some artists tried to explore the concept of annexation of space, its occupation by various species of animals, and most spectacularly – by humans.

Wojciech Miatkowski looks at various ways in which humans annex space in the world and analyzes the changes in the concept and image of annexed space.

The spaces of human life – cities, filled with cars and buildings, and construction sites with silhouettes of cranes that disturb the landscape, are presented by **Zenon Harasym**. By overlaying multiple images, he creates an effect of cramming the space in which people live. This is a very pessimistic vision of the world: the space that the human species annexed and then formed to suit its needs is slowly becoming uninhabitable.

The illusion of paintings depicting industrial space was created by **Tomasz Jodłowski** in his works. *Silesian Dreams* is a series of photographs whose spaces become paintings, illusions of frescos. This kind of painted reality draws our attention to the space recorded in the image. It is an urban, industrial space that was annexed by humans.

The subject of the photo entitled *They Fly In. They Fly Out. I Am Here!* by **Maciej Stobierski** is the sky, the purest image of space, which serves as a background for unusual signs drawn by migrating birds. The photographer records them flying in and out, and their flock patterns and captures them in the context of his own immobile, permanent, and individual existence. The author explores problems related to the concept of space annexed by every living being: the limits of human space defined by the distance of his daily trips and the apparent infinity which representatives of other species strive to reach throughout their lives.

Krzysztof Kowalski also points the lens of his camera at the sky. He looks at various types of space annexation. These spaces are sometimes connected, a part of the space annexed by humans is also occupied by birds.

Maciej Stawiński goes even further, beyond the possibilities of human perception. He is interested in the relationships between terrestrial civilizations and interpretations of the laws of the universe. The photographer discovers a mysterious stone circle, which, like all other such structures on earth dating back to prehistoric times, is related to the outer space, and the movement of the sun and the planets.

Space is a category of perception that is not necessarily visual. It pertains to all senses, and maybe even goes beyond them. However, when it comes to visual perception, light plays the most important role. It is the element that contributes to better orientation in space. The absence of light undermines our confidence and eliminates points of reference.

The issue of the relationship between space, light, and darkness is raised in the photograph entitled *Letters I Have Not Written* by **Marek Wesołowski**. A streak of light divides the space in his image showing, on one side, a portrait of a woman, who hides her existence behind a veil of hair, and, on the other side, darkness which is an undefined void, a space that we are unable to define or comprehend.

Piotr Kucia evokes the atmosphere of fairy tales. In the photographs entitled *Inaccessible*, he conjures spaces from fairy tales, even though the photographs are recordings of elements that exist in reality. Sometimes all you need to do is change the title and the depicted reality takes on a different meaning.

The concept of space immediately evokes references to an open or closed space. Space is associated with freedom and, for us, a limitation of freedom is synonymous with limitation of space. The most obvious symbol of a closed space is a cage. **Jerzy Wojtowicz** photographs a birdcage with an open door. **Aneta Więcek-Zabłotna** illustrates the problem of domestic animals being deprived of space by all kinds of cages. Her photo entitled *Change of Place* encourages you to try to create new relationships, to be open to interpretations.

We can assume that one of the most important points of reference in terms of our perception of space is the human being. His relationship with space may be personal, related to the penetration of his individuality, or it may cross the limits of his corporeality and explore the space of other people. Photographs that capture the unconscious admiration for one's existence in the space of the world are presented by **Krzysztof Saj** in his *Diptych of Positive Emotions*. He follows his son's carefree existence and accompanies him as he explores reality and establishes relationships with the surroundings through play and childlike curiosity. The figure of a child and his enthusiasm captured in the images constitutes the child's intimate space, which is tenderly recorded by his father and is so powerful in its effect that it becomes a part of his loved ones that accompany him.

A beautiful visualization of the creation of boundaries in space was shown by **Tomasz Fronckiewicz** in a series of black and white photographs entitled *Alienations*. His female model is photographed behind a translucent veil that conceals the details of the existence hidden behind it. Her need to preserve her individuality is communicated only by her hands, which create a symbolic barrier, stopping us from trying to cross the boundary of her personal space.

Rafał Warzecha is interested in personal space annexed by the person occupying it. He multiplies his self-portrait in an interior, as if to capture traces of his journey, his existence, and his relations with space. The energetical traces of human existence can be found everywhere, depending on the power of his communication.

Andrzej Dudek-Dürer created an individual vision of space in his photographic installation. The author shows a realistic full-length self-portrait in real space, in a symbolic communications center. In the next act, the symbolic shoes of Andrzej Dudek-Dürer are depicted inside a mysterious circle, whereas in the third act the symbol of the artist – his shoes – disappear, leaving the mysterious uniform surface of the circle as the only element of the recorded reality, which resembles an entrance to a tunnel or a space-time portal leading to a different dimension of space, and in the case of this artist, perhaps to his future incarnations of *Meta Space of De-materialization*. We see a consistent continuation of his recursive considerations in the art he creates. Here, the realism of our illusions of life after death is actualized – the artist produces a beautiful illusion of the idea of eternal transformation – a transition into a different dimension of time and space.

A series of images by **Andrzej Rutyna** explores the specific understanding of the idea of space in photography. The author presented a triptych entitled *In An Intimate Space* consisting of formally analogous photographs of a female nude in a space that has a similar atmosphere. Intimate space is characterized by peace, tranquility, and gentle stimuli, which is exactly how the artist portrayed it, as if showing reality through a softening filter.

Iwona Wojtycza-Fronckiewicz created the idea of an intimate space that materializes in the privacy of an interior with people who are close. The intimate space in her images encompasses the entirety of space around the photographed people, and symbolizes the importance of close relationships, which transform the spiritual space and fill it with energy and warmth. In her series of photographs, the author uses light, warm tones, and a slight blur to obscure the intimacy of this space, making it unreal and not accessible to everyone.

The exhibition also features several sets, whose authors try to connect their previous work to the theme and find it in the issues that they have been exploring for a long time.

Daria Ilow has pursued the idea of photographic painting for years. This time, in the image entitled *Composition#046* she also creates colorful worlds of abstract symbols, modern ideograms, in which she explores the theme of space in art: painting and photography.

An atmosphere of artistic collages, which for many years has been a characteristic feature of **Wacław Ropiecki's** work, can also be felt this time. In his artwork entitled *Because We Do Not Fight with the Flesh or Blood*, the artist again created a collage, which is a mixture of elements. He juxtaposes various spaces related to painting, photography, and literature and presents them as spaces for different methods of expressing art.

Paweł Janczaruk presented another chapter of his project entitled *A Ballet Dancer in the Window*, which he has pursued since 2015. In it, he shows the secrets of dancing through photographs of Anna Szafran – a dancer who performs ballet choreographies wearing a ballerina costume in various parts of the city of Zielona Góra. In the photo *The Photographer and the Ballerina,* he included the symbol of the pandemic – the ballerina's face is covered by a mask. In the context of his entire project, this photograph will be a record of a given time, place, and space.

The *Space – Interpretations* exhibition presents a variety of attitudes and formal issues, which all attempt to describe the idea of space through photography. The power of this means of artistic expression lies not only in the ability to capture the fleeting state of perception of the world, but also in the possibility to choose how to record the phenomena of time, existence and transience, and combine them into surrealistic visions in a single image.

It seems that the exploration of the idea of space was fascinating for all artists, because their photography communicated thoughts about such an obvious yet elusive concept. Each artist in this exhibition offers his or her interpretation of the concept of space. The collected photographs include both an illustration of the traditional understanding of space as the surrounding matter, as well as the attempt to tackle the most individual understanding of space as a place for developing one's own visions, trying to analyze the essence of one's personality. Of course, the great variety of opinions and worldviews is connected with the meeting of mature artistic personalities who faithfully adhere to certain photographic principles. Therefore, despite the diversity in the collected works, one thing is clear: each artist addresses a different question about space and our understanding of it and, try as we might to define it, the concept of space will never be fully comprehended because, as Wisława Szymborska wrote in one of her poems:

Knowledgeable in space
between earth and the stars,
we get lost in the space
between earth and our head.

Translated by Dominik Rozwadowski

ARTYŚCI *Artists*

Agnieszka **ANTOSIEWICZ-MAS**
Jan **BORTKIEWICZ**
Czesław **CHWISZCZUK**
Zdzisław **DADOS**
Sławoj **DUBIEL**
Andrzej **DUDEK-DÜRER**
Alek **FIGURA**
Tomasz **FRONCKIEWICZ**
Ewa **GNUS**
Barbara **GÓRNIAK**
Antoni **GRUNER**
Waldemar **GRZELAK**
Zenon **HARASYM**
Mariusz **HERTMANN**
Roman **HLAWACZ**
Janina **HOBGARSKA**
Daria **ILOW**
Paweł **JANCZARUK**
Tomasz **JODŁOWSKI**
Piotr **KOMOROWSKI**
Grzegorz Jerzy **KOSMALA**
Krzysztof **KOWALSKI**
Piotr **KUCIA**
Krzysztof **KUCZYŃSKI**
Stanisław **KULAWIAK**
Jacek **LALAK**
Katarzyna **LASKUS**
Józef **LIGĘZA**
Ewa **MARTYNISZYN**
Marek **MARUSZAK**
Wojciech **MIATKOWSKI**
Rafał **MICHALAK**
Stanisław **MICHALSKI**
Tomasz **MIELECH**
Janusz Piotr **MUSIAŁ**
Mateusz **PALKA**
Michał **PIETRZAK**
Przemek **PIWOWAR**
Wojciech **POTOCKI**
Mariusz **RAŹNIEWSKI**
Wacław **ROPIECKI**
Andrzej **RUTYNA**
Krzysztof **SAJ**
Maciej **STAWIŃSKI**
Maciej **STOBIERSKI**
Rafał K. **WARZECHA**
Marek **WESOŁOWSKI**
Aneta **WIĘCEK-ZABŁOTNA**
Jerzy **WOJTOWICZ**
Iwona **WOJTYCZA-FRONCKIEWICZ**
Waldemar **ZIELIŃSKI**

Agnieszka **ANTOSIEWICZ-MAS**

Urodziła się w 1979 roku we Wrocławiu. Absolwentka Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Międzynarodowego Forum Fotografii KWADRAT we Wrocławiu (2012). Obecnie słuchaczka Autorskiego Laboratorium Fotografii Piotra Komorowskiego. Uczestniczka wystaw zbiorowych i indywidualnych. W swoich działaniach preferuje fotografię inscenizowaną. Jej dotychczasowe poszukiwania skupiają się na cielesności, przemijaniu i pojęciu pamięci. Autoportret, będący próbą sformułowania szeregu uniwersalnych znaczeń, zajmuje szczególne miejsce w jej twórczości. Mieszka i pracuje we Wrocławiu.

She was born in 1979 in Wroclaw. She is a graduate of the Faculty of Biological Sciences at the University of Wroclaw, and the International Photography Forum KWADRAT in Wroclaw (2012). She is currently a student at the Piotr Komorowski's Independent Photography Laboratory. She has participated in collective and individual exhibitions. Her main interest is in staged photography. To date, her artistic explorations have focused on corporeality, transience, and the concept of memory. The self-portrait, which is an attempt to formulate several universal meanings, has a special place in her art. She lives and works in Wroclaw.

RÓWNINA SERENGETI

Dzięki naukom szamanów zyskała akceptację swojej kruchej wrażliwości i wreszcie uznała ją za swój najjaśniejszy atut. Mocniejsza postanowiła kroczyć dalej. Intuicyjne czuła, że zwierzęta pomogą jej w dotarciu do obranego celu. Liczyła, że ta podróż będzie kolejnym krokiem do samopoznania. Moc geparda rosła w niej niepostrzeżenie i ona sama nabierała coraz większej mocy. Wsparcie i niewypowiedziana miłość, jaką miał dla niej, nie miała sobie równych. Kroczyli razem już kilkanaście lat przez trudy i radości życia. Oboje wiedzieli, że będą razem do końca…

THE SERENGETI PLAIN

By following the teachings of shamans, she gained acceptance of her fragile sensitivity and finally recognized it as her greatest blessing. Stronger, she decided to move ahead. Intuitively she felt that animals would help her reach her goal. She hoped this would be the next step in her journey of self-discovery. The cheetah's power within her kept growing imperceptibly. His support and unspoken love for her was second to none. For several years they have walked together through the hardships and joys of life. They both knew they would be together until the end…

RÓWNINA SERENGETI / technika cyfrowa / 50 x 50 cm / Wrocław 21.04.2020

KOH PHANGAN

Na zewnątrz wyspa dudniła feerią barw i zapachów, spektakularnymi widokami i kolorowymi, wolnymi ludźmi. Ponętna fasada wyspy porwała zmęczonego podróżami kapitana, ale ona nie przyjechała tutaj po zapomnienie. Chciała w milczeniu i ascezie odnaleźć spokój. Najprawdopodobniej było to najlepsze ku temu miejsce. Tutaj odkryła, że jest kompletna, jej myśli zestroiły się z mięśniami, kośćmi i nerwami. Nic nigdy tak bardzo jej nie zaskoczyło i uszczęśliwiło jednocześnie. Jak się później dowiedziała, ten raj usypany z różowego kwarcu był nie tylko miejscem zespolenia ciała i umysłu, ale przede wszystkim był domem tantry. Pomyślała, że to dla niej nowy, intrygujący ląd…

KOH PHANGAN

Outside, the island was a riot of colors and scents, spectacular views, and colorful, free people. The tired captain couldn't resist the alluring facade of the island, but she did not come here to forget. She wanted to find peace in silence and asceticism. This was probably the best place for it. Here she learned that she is complete, her thoughts attuned to her muscles, bones, and nerves. Nothing had ever made her so surprised and happy at the same time. As she later learned, this paradise made of rose quartz was not only the place where the body fused with the mind, but above all, it was the home of Tantra. She thought of it as a new, and intriguing land…

KOH PHANGAN / technika cyfrowa / 50 x 50 cm / Wrocław 23.04.2020

MORZE BANDA

Morze było spokojne, jednak jako doświadczony kapitan wiedział doskonale, że ten rejs może być ryzykowny. Musieli przepłynąć przez cieśninę, która miała bardzo złą sławę, a w mrokach jej wód przepadło na zawsze tysiące żeglarzy. Długa droga jeszcze przed nimi, ale Europa już czeka i wysyła tęskne myśli. Ahoj przygodo…

BANDA SEA

The sea was calm, but the experienced captain knew perfectly well that this voyage could be risky. They had to cross a strait that had a bad reputation and had taken the lives of thousands of sailors. There is still a long way ahead of them, but Europe is already waiting and sending longing thoughts to them. Adventure Ahoy…

MORZE BANDA / technika cyfrowa / 50 x 50 cm / Wrocław 17.04.2020

Jan **BORTKIEWICZ**

PANDEMIA 1 / technika cyfrowa / 100 x 100 cm / Polska 2020

PANDEMIA 2 / technika cyfrowa / 100 x 100 cm / Polska 2020

Czesław **CHWISZCZUK**

Twórczo wypowiada się w fotografii, rysunku, grafice cyfrowej, filmie oraz instalacjach multimedialnych. Współzałożyciel grupy fotograficznej Format (1972–1978). Dyplom w 1983 roku na Wydziale Operatorskim Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi. Od 1984 roku członek Związku Polskich Artystów Fotografików oraz Stowarzyszenia Filmowców Polskich. W latach 1984–1992 pracował jako operator obrazu w Studio Filmowym im. K. Irzykowskiego w Warszawie oraz WFF we Wrocławiu. Od 1984 roku wykłada w ASP im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, gdzie obecnie jest profesorem w Katedrze Sztuki Mediów.

Chwiszczuk is active artistically in the fields of photography, film, and multimedia installations. He is a co-founder of the photographic group Format (1972–1978). In 1983 he graduated from the Faculty of Photography at the Film School in Lodz. Since 1984, Chwiszczuk has been a member of the Association of Polish Art Photographers (ZPAF) and the Polish Filmmakers Association. From 1984 to 1992, he worked as a camera operator at the K. Irzykowski Film Studio in Warsaw and the WFF in Wroclaw. Since 1984, he has worked as a professor at the Faculty of Media Art at the Eugeniusz Geppert Academy of Fine Arts in Wroclaw.

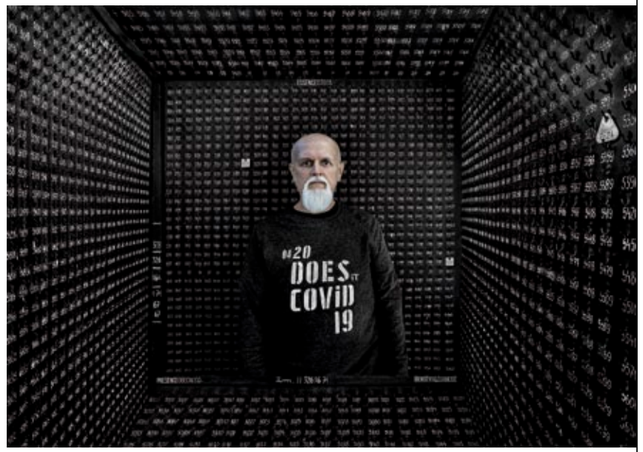

KWARANTANNA 2020 / technika cyfrowa / 100 x 140 cm / Wrocław 2020

PORTAL / technika cyfrowa / 125 x 125 cm / Wrocław 2020

Zdzisław **DADOS**

Fotografią zajmuje się od ponad pięćdziesięciu lat. Młodość spędził w Lublinie, gdzie w latach 60. XX wieku działał w Fotoklubie ZAMEK. Członkiem ZPAF jest od 1979 roku. W latach 80. w Stanach Zjednoczonych zajmował się fotografią reklamową. Od 1987 roku mieszka we Wrocławiu. W kręgu jego zainteresowań twórczych jest pejzaż i natura. Uczestniczył w około 300 wystawach w kraju i za granicą. Jest autorem 35 wystaw indywidualnych. Jego prace znajdują się w zbiorach prywatnych oraz w Muzeum Narodowym we Wrocławiu.

Zdzisław Dados has been involved in photography for over 50 years. He spent his youth in Lublin, where he was an active member of the Fotoklub ZAMEK ("Castle" Photo Club) in the 1960s. The artist became a member of ZPAF in 1979. In the 1980s, Dados worked in the field of advertising photography in the USA. The artist has lived in Wroclaw since 1987. His artistic interest concerns landscapes and nature. His works have been displayed at about 300 exhibitions in Poland and abroad. He is also an author of 35 individual exhibitions. His works can be found in private collections, as well as in the National Museum in Wroclaw.

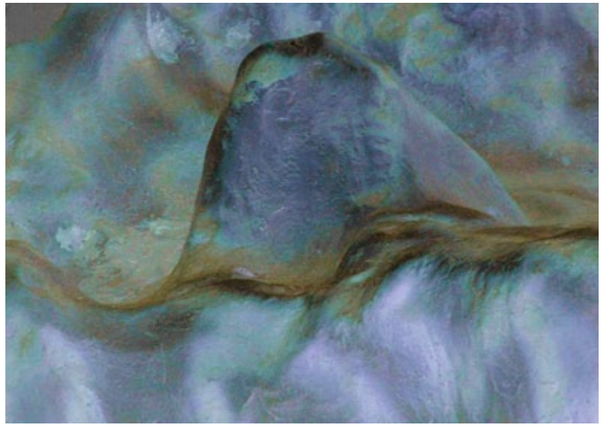

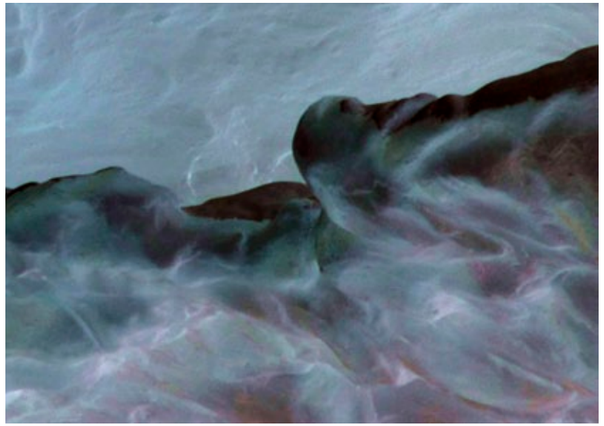

MAGIA PRZESTRZENI 1, 2 / technika cyfrowa / 2x 50 x 70 cm / Egipt 2019

Sławoj **DUBIEL**

Urodził się w 1964 roku w Tarnowskich Górach. Wykształcenie wyższe i specjalistyczne zdobył w Opolu, gdzie też zamieszkał i obecnie pracuje. Swoje prace prezentuje na wystawach autorskich i kuratorskich. Zdobył duże grono odbiorców, w tym krytyków fotografii. Jest dwukrotnym stypendystą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wykonuje głównie czarno-białe fotografie przestrzeni postindustrialnych oraz klasyczne fotografie krajobrazu. Rejestruje zmiany zachodzące w życiu regionu. Jest autorem cykli fotograficznych dokumentujących nieczynną Cementownię Groszowice (2002), kulturę ludową Śląska Opolskiego (2004) czy historyczną zabudowę Paczkowa i Byczyny (2007) oraz Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach (2012). Od 2000 należy do Związku Polskich Artystów Fotografików, a od 2011 roku współtworzy Fundację 2.8, w ramach której współorganizuje Opolski Festiwal Fotografii.

Sławoj Dubiel was born in 1964 in Tarnowskie Góry. He pursued higher and specialized education in Opole, where he lives and works. He shows his works at original and curator-supervised exhibitions, attracting a lot of interest from various audiences, including photography critics. A holder of two scholarships granted by the Minister of Culture and National Heritage, Sławoj Dubiel creates mostly black-and-white photographs of post-industrial spaces and classic photographs of landscapes. He records and documents changes taking place in the life of the region. Dubiel is an author of photographic cycles documenting a post-industrial area of Groszowice cement plant (2002), the folk culture of Opole Silesia (2004), historical buildings of Paczków and Byczyna (2007) and National Memorial Sites in Łambinowice (2012). The artist has been a member of the Association of Polish Art Photographers since 2000 and in 2011 he co-founded Foundation 2.8, which helps to organize the Opole Photography Festival.

WYPRAWA NA ZIEMIĘ 1–4 / odbitki bromowe, wywoływacz lith / 4x 10 x 20 cm w ramach 30 x 40 cm / Lubiatowo 2018 / negatyw 08.2018, odbitka 05.2020

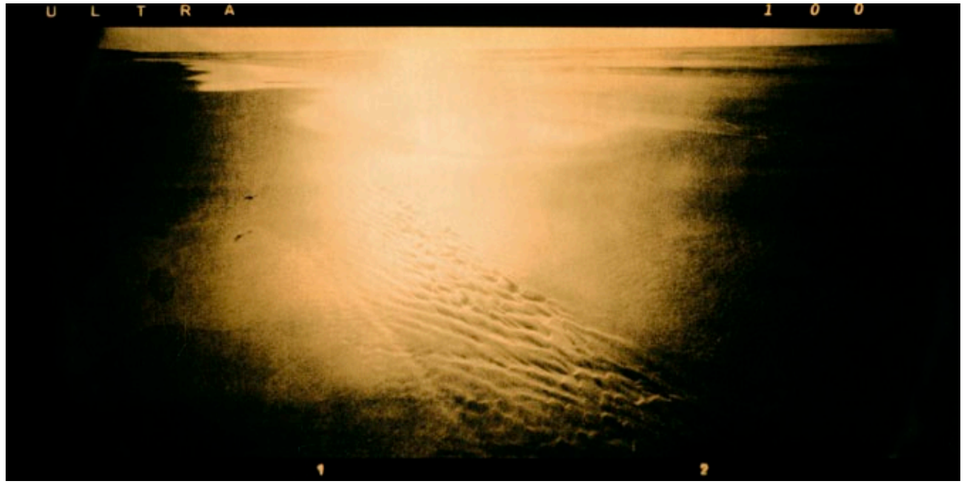

Andrzej **DUDEK-DÜRER**

Andrzej Dudek-Dürer jest jedną z najbardziej oryginalnych, konsekwentnych i rozpoznawalnych osobowości współczesnej polskiej sztuki. Performer, fotograf, grafik, kompozytor i muzyk, […] w ciągłym procesie kreacji i dokumentacji własnego wizerunku oraz rozwoju własnej świadomości. […] W 2019 roku minęła 50. rocznica realizacji performance *Sztuka Butów – Sztuka Spodni – Sztuka A. Dudka-Dürera, Żywa Rzeźba*. Swoją twórczość prezentował i prowadził wykłady m.in. w The Art Institute w Chicago; Academy of Art College w San Francisco; Conservatorio Nacional de Música w Mexico City; School of Art Otago Polytechnic w Dunedin – Nowa Zelandia; The City Art Institute w Sydney; University of California, Berkeley; ASP w Gdańsku; Centrum Sztuki Współczesnej w Warszawie. Stypendysta Ministerstwa Kultury w 2002, Stypendysta Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2011 roku. […] Nagrody: Marszałka Województwa Dolnośląskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury, 2014, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za nieocenione zasługi dla kultury polskiej, 2014 […]. Dokumentacje i prace w wielu zbiorach prywatnych i publicznych (m.in. Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Muzeum Miejskie we Wrocławiu, Muzeum Sztuki w Łodzi, Zachęta Dolnośląska we Wrocławiu, Stedelijk Museum w Amsterdamie, Museum of Modern Art w Nowym Yorku, Tate Gallery w Londynie, City Art Institute Library w Sydney, The School of the Art Institute of Chicago).

Opracowanie noty: Krzysztof Dobrowolski, Centrum Sztuki WRO (fragment)

https://culture.pl/pl/tworca/andrzej-dudek-durer

Andrzej Dudek-Dürer is one of the most original, consistent, and recognizable personalities of the world of Polish contemporary art. He is a performer, photographer, graphic design artist, composer, and musician, […] in a constant process of creating and documenting his own image and developing his own consciousness. […] 2019 marked the 50th anniversary of his performance art *Art of Shoes – Art of Trousers – Art of Andrzej Dudek-Dürer, Living Sculpture*. He presented his works and gave lectures in, among others, The Art Institute in Chicago; Academy of Art College in San Francisco, Conservatorio Nacional de Música in Mexico City; School of Art Otago Polytechnic in Dunedin, New Zealand; the City Art Institute in Sydney; University of California, Berkeley; Academy of Fine Arts in Gdansk; Ujazdowski Castle Centre for Contemporary Art in Warsaw. He received the Ministry of Culture scholarship in 2002, as well as the Ministry of Culture and National Heritage scholarship in 2011. […] The artist also received awards of the Minister of Culture and National Heritage for his outstanding contribution to the Polish culture, as well as an award of the Lower Silesia Province Marshal for his remarkable achievements in the field of culture in 2014 […]. His works and documentaries are in numerous private and public collections (including the National Museum in Warsaw, the National Museum in Wroclaw, the City Museum in Wroclaw, Art Museum MS1 in Lodz, Zachęta Dolnośląska in Wroclaw, Stedelijk Museum in Amsterdam, Museum of Modern Art in New York, Tate Gallery in London, City Art Institute Library in Sydney, the School of the Art Institute in Chicago).

Biographical note by: Krzysztof Dobrowolski, WRO Art Centre (excerpt)

https://culture.pl/en/artist/andrzej-dudek-durer

A. DUDEK-DÜRER ŻYWA RZEŹBA, PERFORMANCE METAFIZYCZNY W WENECJI W 50 ROCZNICĘ I 51 ROCZNICĘ… 1969–2019–2020? GIARDINI, WENECJA
/ technika mieszana, fotografia, inkografia, rysunek, metal, klej, gniecenie /
średnica 24 cm, grubość 9 cm / Wrocław, N.Y.C., Seoul, Berlin, Bonn, Wenecja 1969–2020

SZTUKA BUTÓW — A. DUDEK-DÜRER ŻYWA RZEŹBA, PERFORMANCE METAFIZYCZNY W WENECJI W 50 ROCZNICĘ I 51 ROCZNICĘ… 1969–2019–2020? FUNDACJA QUERINI, WENECJA
/ technika mieszana, fotografia, inkografia, rysunek, metal, klej, gniecenie /
średnica 24 cm, grubość 9 cm / Wrocław, N.Y.C., Seoul, Berlin, Bonn, Wenecja 1969–2020

META PRZESTRZEŃ DE-MATERIALIZACJI, SZTUKA POPIOŁU Z ŻYWEJ RZEŹBY, INSTALACJA METAMATERIALFIZYCZNA, 1471–2020? POZA CZASEM I PRZESTRZENIĄ…
/ technika mieszana, fotografia, popiół ze spalonych fotografii, rysunek, metal, klej /
średnica 24 cm, grubość 9 cm / Wrocław, N.Y.C., Seoul, Berlin, Bonn, Wenecja 1969–2020

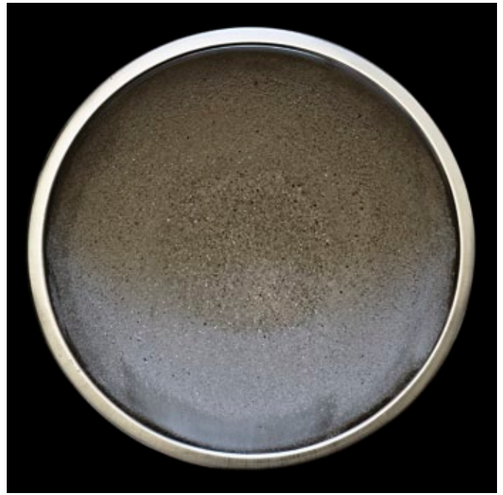

Alek **FIGURA**

Urodzony w Opolu w 1950 roku. W ZPAF działa od 1987 roku. Pracował w Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu (1996–2016), w latach 1996–2014 był członkiem zespołu redakcyjnego Pisma Artystycznego „Format". Uczestniczył w neoawangardowym nurcie polskiej fotografii. W latach 1976–1981 współpracował z wrocławską Galerią F-M-A, był współzałożycielem i członkiem grupy twórczej Seminarium Foto-Medium-Art. W 1998 roku otrzymał stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Brał udział w kilkudziesięciu wystawach indywidualnych i zbiorowych w kraju i za granicą. Jego prace znajdują się w zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu, Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich i kolekcjach prywatnych. Ważniejsze wystawy: *Struktury*, Wrocławska Galeria Fotografii, Wrocław (1977); Biennale Sztuki Młodych, Sopot (1978); *Czas*, Galeria Kitano, Kobe, Japonia (1979); Biennale Sztuki Młodych 80, BWA, Łódź; *Media i poznanie*, Galeria Ai, Tokio, Japonia; *Wyprawa do kresów fotografii*, Instytut Polski, Sztokholm, Szwecja; Międzynarodowe Biennale Grafiki, Pałac Sztuki, Kraków (1980); *Extended Photography*, Międzynarodowe Biennale Fotografii, Wiener Secession, Wiedeń, Austria (1981); *Polska fotografia intermedialna*, BWA, Poznań; *Osobowości fotografii intermedialnej*, Centrum Sztuki Współczesnej, Warszawa (1988); *Konceptualizm. Medium fotograficzne*, Muzeum Miasta Łodzi, Łódź (2010); Syros ATR (2011), Muzeum w Nieborowie Oddział Muzeum Narodowego w Warszawie, Nieborów (2012); *Prawda*, Galeria FONS, Pardubice, Czechy (2013); *Metafory Realności*, DCF, Wrocław (2014); *27 ART-EKO*, BWA, Kielce (2014); *World Photographic Cup*, Rzym, Włochy (2015); *Dualizm fotografii*, DCF, Wrocław (2016); *Globalizacja i indywidualność*, wystawa jubileuszowa z okazji 70-lecia ZPAF, Muzeum Współczesne, Wrocław (2017); *Pro Memoria*, Galeria „Za Szafą", Wrocław (2018); *Dyskretna Tożsamość*, Galeria Foto-Gen, Wrocław (2018), *Wobec Miejsca i Czasu VI*, Stara Kopalnia, Wałbrzych (2018).

He was born in Opole in 1950 and has been a member of the Association of Polish Art Photographers since 1987. Figura worked at the Academy of Art and Design in Wrocław (1996–2016). In the years 1996–2014, he was a member of the editorial board of „Format" Art Magazine. He was part of the Polish neo-avant-garde photography movement. In the years 1976–1981 Figura cooperated with the F-M-A gallery in Wrocław was a co-founder and member of the Foto-Medium-Art Seminar creative group. In 1998, he received a scholarship from the Minister of Culture and National Heritage. Figura has participated in numerous individual and group exhibitions at home and abroad. His works are found in the collections of the National Museum in Wrocław, the Ossoliński National Institute, and in private collections. Major exhibitions: *Structures*, Wrocław Gallery of Photography, Wrocław (1977); Young Art Biennale, Sopot (1978); *Time*, Kitano Gallery, Kobe, Japan (1979); Young Art Biennale 80, BWA, Łódź; *Media and cognition*, Ai Gallery, Tokyo, Japan; *Expedition to the limits of photography*, The Polish Institute, Stockholm, Sweden; International Biennale of Graphic Arts, Palace of Arts, Kraków (1980); *Extended Photography*, International Biennale of Photography, Wiener Secession, Vienna, Austria (1981); *Polish Intermedia Photography*, BWA, Poznań; *Personalities of Intermedia Photography*, Centre for Contemporary Art, Warsaw (1988); *Conceptualism. Photographic Medium*, Museum of the City of Łódź, Łódź (2010); Syros ATR (2011), Nieborów Museum – branch of the National Museum in Warsaw, Nieborów (2012); *The Truth*, FONS Gallery, Pardubice, Czech Republic (2013); *Metaphors of Reality*, DCF, Wrocław (2014); *27 ART-EKO*, BWA, Kielce (2014); *World Photographic Cup*, Rome, Italy (2015); *Dualism of Photography*, DCF, Wrocław (2016); *Globalization and Individuality*, 70th anniversary of ZPAF jubilee exhibition, Contemporary Museum of Wrocław, Wrocław (2017); *Pro Memoria*, Za Szafą Gallery, Wrocław (2018); *Disscreet Identity*, Galeria Foto-Gen, Wrocław (2018), *In the Face of Place and Time VI*, Old Mine, Wałbrzych (2018).

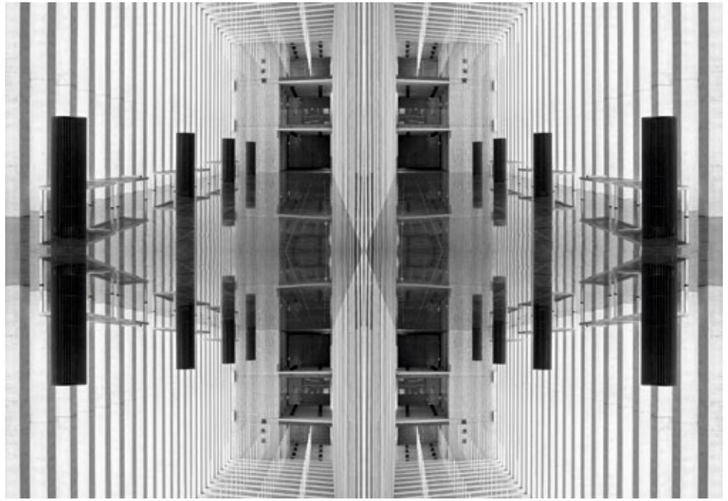

MIĘDZY RZECZYWISTOŚCIĄ A ILUZJĄ / technika cyfrowa, wydruk pigmentowy / 50 x 70 cm / Lublin

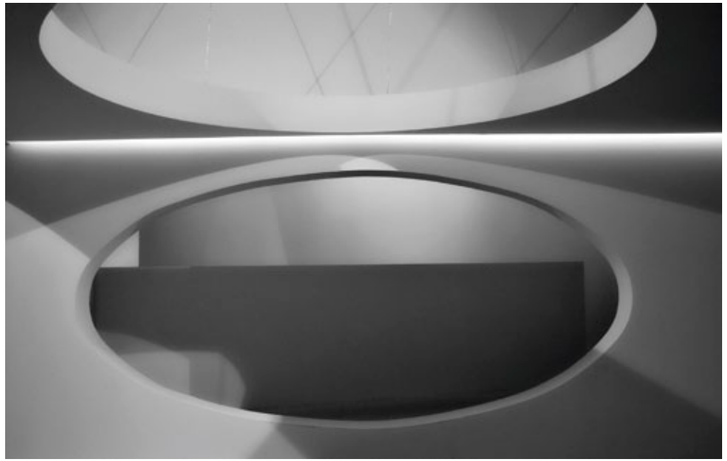

XXX / technika cyfrowa, wydruk pigmentowy / 50 x 70 cm / Mediolan

Tomasz **FRONCKIEWICZ**

Urodził się w Brzegu i na trwale jest związany z tym miastem. Prowadzi w Brzegu wraz z małżonką własną firmę fotograficzno-reklamową Galerię Fotografii. Ukończył Akademię Sztuk Pięknych we Wrocławiu na Wydziale Grafiki; dyplom z projektowania graficznego. Związany z grupą poetycką Klubu Integracji Twórczych Stowarzyszenie Żywych Poetów od początku istnienia (projekty scenografii do spotkań poetyckich, plakatów, zaproszeń i ilustracji w piśmie SŻP BregArt), należy też do grupy artystycznej z Wrocławia Kontynuacja i Sprzeciw. Przez 12 lat był projektantem opakowań i linii projektowych PWC ODRA S.A. w Brzegu. Stypendysta Ministra Kultury i Sztuki. Odbył stypendium DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst) w Brunszwiku w Hochschule für Bildende Künste na wydziale projektowania graficznego w Niemczech. Członek Związku Polskich Artystów Plastyków we Wrocławiu oraz Okręgu Dolnośląskiego ZPAF. Animator kultury odznaczony srebrną odznaką Zasłużony dla Województwa Opolskiego oraz medalem Zasłużony dla Powiatu Brzeskiego. Uczestnik wielu wystaw w Polsce i za granicą.

www.fotografiabrzeg.pl

Tomasz Fronckiewicz was born in Brzeg and has always been connected to this city. With his wife, they own a photography and marketing company in the city of Brzeg called Galeria Fotografii (Photography Gallery). He graduated from the Academy of Fine Arts in Wroclaw, Faculty of Graphic Arts and Media Art, his final project was in graphic design. He has been a part of the Living Poets Society Creative Integrations Club since it was created (he has designed the scenography for poets' meetings, as well as posters, invitations, and illustrations for the BregArt magazine), he is also a member of an artistic group from Wroclaw calledContinuation and Opposition. For 12 years he worked as a designer of packaging and design lines of at PWC ODRA S.A. in Brzeg. He received a Minister of Culture and Art scholarship. He received a scholarship from DAAD Deutscher Akademischer Austauschdienst in Braunschweig (Germany), at Hochschule für Bildende Künste, Faculty of Graphic Design. He is a member of the Association of Polish Artists and Designers, (ZPAP) in Wroclaw and of the Lower Silesian Division of the Association of Polish Art Photographers (ZPAF). Fronckiewicz has organized cultural activities and was awarded the silver badge "Meritorious for Opole Province" and a medal "Meritorious for Brzeg County." He has participated in numerous exhibitions in Poland and abroad.

www.fotografiabrzeg.pl

ALIENACJE 1, 2, 3 / technika cyfrowa, wydruk solwentowy / 3x 60 x 50 cm / Brzeg, maj 2020

Ewa **GNUS**

Artysta fotografik, mieszka we Wrocławiu, z wykształcenia magister pedagogiki zdrowia, absolwentka Międzynarodowego Forum Fotografii KWADRAT. Od wielu lat uczestniczy w działaniach i projektach artystycznych ruchu fotograficznego Dolnego Śląska. Jest członkiem honorowym i współzałożycielem Światowego Stowarzyszenia Artystów Fotografików i Twórców Audiowizualnych (ŚSAFiTA) z siedzibą we Wrocławiu. Członek Związku Polskich Artystów Fotografików i Stowarzyszenia Dziennikarzy Rzeczpospolitej Polskiej. Swoje fotografie eksponowała na międzynarodowych salonach fotografii za granicą oraz na kilkudziesięciu wystawach zbiorowych w Polsce. Uczestniczyła w konkursach fotograficznych między innymi w Japonii, Belgii, Niemczech, Francji, Finlandii, Hiszpanii, Hongkongu i na Tajwanie.

Interesuje mnie fotografia humanistyczna. Staram się taktownie zaglądać do ludzkiego wnętrza, by uwiecznić jego duchowe piękno. Jestem zwolenniczką minimalizmu, jednocześnie szanuję odmienność i skrajności. Poszukuję źródeł inspiracji, realizując pasje podróżnicze, dzięki którym mogę poznawać bogactwo obcych kultur, zwyczajów i poglądów. Z wrażliwością postrzegam otaczający świat i niezwykłość przyrody.
„Sny Franceski Woodman" są fotograficznym, osobistym tribute dla tragicznie zmarłej amerykańskiej fotografki, której surrealistyczne prace szokują i inspirują, z pewnością nie pozwalają przejść obok nich obojętnie.

She is an art photographer who lives in Wroclaw, has a master's degree in health pedagogy, and is a graduate of the KWADRAT International Photography Forum. For many years she has participated in the activities and artistic projects of the Lower Silesian photographic movement. She is an honorary member and co-founder of the International Association of Art Photographers and Audiovisual Artists (ŚSAFiTA) based in Wrocław. She is a member of the Association of Polish Art Photographers and the Association of Journalists of the Republic of Poland. She exhibited her photographs at international photography galleries abroad and in several dozen collective exhibitions in Poland. She has participated in photography contests, among others, in Japan, Belgium, Germany, France, Finland, Spain, Hong Kong, and Taiwan.

I am interested in humanistic photography. I try to carefully gaze into the human soul in order to preserve its spiritual beauty. I prefer minimalism but I also respect diversity and extremes. I look for inspiration by pursuing my passion for travel through which I experience the richness of other cultures, customs, and beliefs. I am sensitive to the world around me and to the uniqueness of nature.
"Francesca Woodman's Dreams" are a personal and photographic tribute to the tragically deceased American photographer, whose surreal images shock and inspire and it is certainly hard to pass by them indifferently.

SNY FRANCESKI WOODMAN 1, 2 / technika cyfrowa / 2x 50 x 50 cm /
Chicago–Wrocław 2020

Barbara **GÓRNIAK**

Absolwentka Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Wyższego Studium Fotografii AFA we Wrocławiu. Członek ZPAF oraz nieformalnej Grupy 999. Mieszka i pracuje we Wrocławiu. Zajmuje się fotografią dokumentalną, przyrodniczą, portretową, subiektywną. Fotografia jest dla niej ciągłym dążeniem, twórczym imperatywem do utrwalania własnych spostrzeżeń i doznań. Cykle fotograficzne: *Zamki Dolnośląskie* (2001), *Rzeczywistość symboliczna* (2005), *Złudzenia* (2008), *Obecność* (2009), *Sztuka przetrwania* (2010), *Drzewo życia* (2010), *Znaki czasu* (2010), *Powrót Daisy* (2012), *Kształt teraźniejszości* (2012), *Dusze błądzące – Zamek Czocha* (2013), *Egzystencja* (2013), *Kościoły Pokoju na Dolnym Śląsku* (2013), *Nokturny wrocławskie* (2014), *Zakamarki historii – Zamek Międzylesie* (2016), *Pustynia* (2017), *Dokąd?* (2018), *Piętno pamięci* (2019) wystawiane były na ekspozycjach indywidualnych i zbiorowych w kraju i za granicą. Wystawa *Kościoły Pokoju na Dolnym Śląsku* (2013) prezentowana była na Dolnym Śląsku, w Austrii, w miastach niemieckich oraz w Brukseli i we Lwowie. Fotografie jej autorstwa publikowane są w albumach, katalogach, czasopismach, na stronach internetowych. Współorganizuje i koordynuje działania na rzecz rozwoju fotografii, m.in. plenery fotograficzne *Wobec Miejsca i Czasu*… Bierze udział w dorocznych i poplenerowych wystawach Okręgu Dolnośląskiego ZPAF.

www.barbaragorniak.pl

She is a graduate of the University in Zielona Góra (Faculty of Arts) and AFA College of Photography in Wrocław. She is a member of the Association of Polish Art Photographers and of the informal 999 Group. She lives and works in Wrocław. The main fields of her work include documentary, natural, portrait, and subjective photography. In the artist's opinion, photography is a constant effort, creative imperative to consolidate her own observations and experiences. Her photographic series: *Castles of Lower Silesia* (2001), *Symbolic reality* (2005), *Illusions* (2008), *Presence* (2009), *Art of survival* (2010), *The Tree of Life* (2010), *Signs of Time* (2010), *Daisy's Return* (2012), *The Shape of the Present* (2012), *Stray Souls – Czoch Castle* (2013), *Existence* (2013), *Wrocław Nocturnes* (2014), *Recesses of History – Międzylesie Castle* (2016), *Desert* (2017), *Where?* (2018), *Stigma of Memory* (2019) have been displayed at individual and group exhibitions. Her exhibition entitled *Churches of Peace in Lower Silesia* (2013) was presented in Lower Silesia, Austria, Germany, Brussels, and Lviv. Her photographs are published in albums, catalogs, magazines, and the internet. She co-organizes and coordinates activities aimed at promoting photography, such as outdoor photographic workshops entitled *In the Face of Place and Time*… She participates in annual and post-workshop exhibitions organized by Lower Silesian Division of ZPAF.

www.barbaragorniak.pl

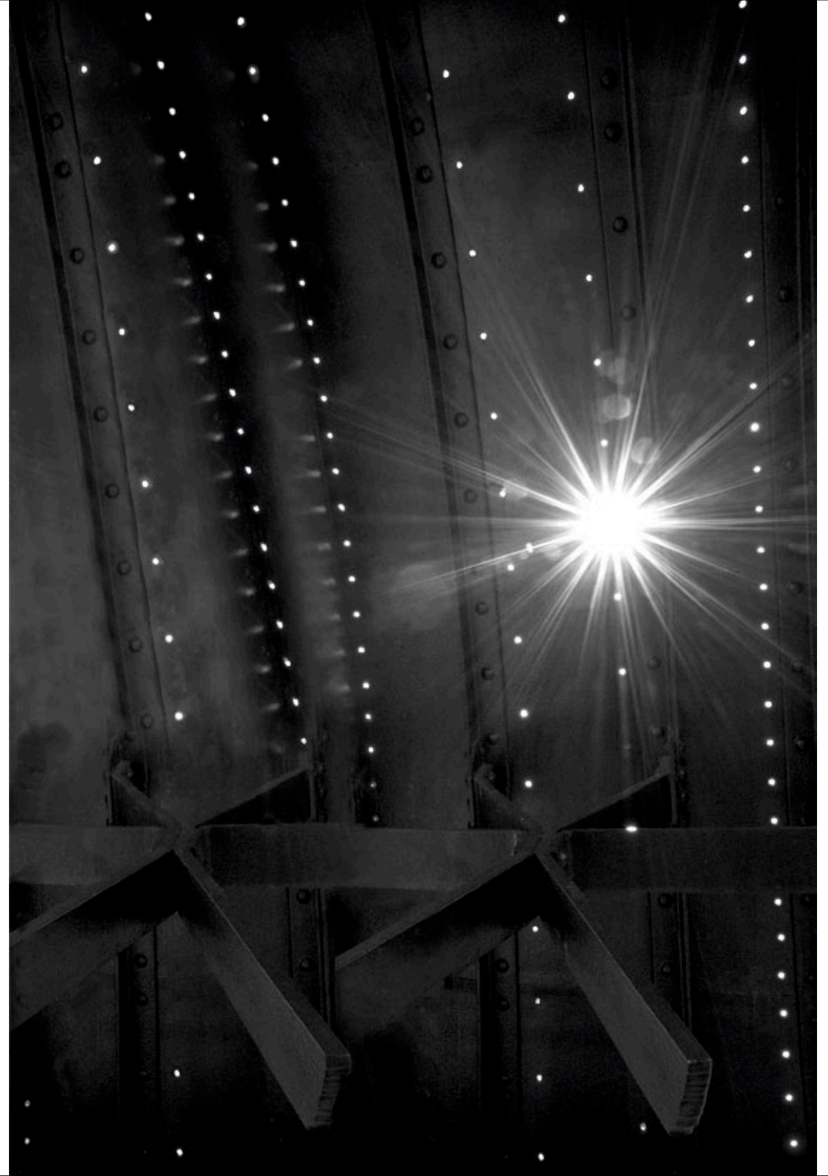

ROK 2020 – PRZESTRZEŃ TOTALITARNA / technika cyfrowa / 90 x 60 cm / Wrocław 2020

Antoni **GRUNER**

Antoni Antoine Gruner (1968) – reżyser, operator kamery, fotograf. Autor zdjęć i scenografii w krótkich filmach metrażowych oraz reklamach. Fascynują go fotografia i film, dlatego w tych dwóch formach sztuki szuka odpowiedzi na pytania jak przedstawić obraz jako nieobecność, jako ciało, jako pragnienia, wizualizacji pojęć niemożliwych do uchwycenia, pogodzenia w jedno; myślenia pojęciowego (natury filozoficznej) i wrażeniowego (obecnego w sztuce). Myślenia nie tylko przez widzenie. Laureat prestiżowych nagród, m.in. Honorable Mention International Photography Awards (Nowy York 2013, 2014, 2015, 2016 – IPA Family of Man) oraz Winner of Prix de la Photographie (Paris 2016). Otrzymał nagrodę za najlepsze zdjęcia na 48 Hour's Festival Project. Uczestnik wystaw zbiorowych, m.in.: w ramach Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Konteksty Fotografii w Polsce 1947–2017*, Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Kultury Obrazu – Tabu*, Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Kicz w kulturach mediów*.

Antoni Antoine Gruner (1968) is a director, camera operator, and photographer. He is also an author of camerawork and scenography in short films and commercials. He is fascinated by photography and film, which is why in these two forms of art he searches for answers to the questions of how to present an image as absence, as a body, as a desire, as the visualization of concepts impossible to capture, bound into oneness; for conceptual thinking (of philosophical nature) and sensation-based thinking (present in art).Thinking not only through seeing. A recipient of prestigious awards, such as Honorable Mention International Photography Awards (New York 2013, 2014, 2015, 2016 – IPA Family of Man), as well as Winner of Prix de la Photographie (Paris 2016). He received an award for best photography at the 48 Hour's Festival Project. A participant of collective exhibitions, such as Polish Scientific Conference *Contexts of Photography in Poland during 1947–2017*, Polish Scientific Conference *Cultures of an Image – Taboo*, Polish Scientific Conference *Kitsch in the Culture of Media*.

ASSYMILATION 1 / technika cyfrowa, wydruk pigmentowy / 30 x 42 cm / Łódź 2012

ASSYMILATION 2 / technika cyfrowa, wydruk pigmentowy / 30 x 42 cm / Gdańsk 2018

ASSYMILATION 3 / technika cyfrowa, wydruk pigmentowy / 30 x 42 cm / Wrocław 2020

Waldemar **GRZELAK**

Nauczyciel. Fotografią zajmuje się od 1967 roku. Jest członkiem Związku Polskich Artystów Fotografików i stowarzyszenia artystycznego „Nowy Młyn" w Szklarskiej Porębie. Przez 20 lat prowadził własne studio, zajmując się zawodowo fotografią studyjną, reklamową i wydawnictwem reklamowym. Jest autorem wystaw indywidualnych i zbiorowych oraz laureatem wielu nagród.

Jak zawsze w moich fotografiach zachowuję realizm, ale nie autentyzm, bo wyrażam nie to, co widziałem, lecz moje doznania wynikające z doświadczeń i emocji. Ten sposób fotografowania, jakby z pamięci, sprawia, że nie wiem, czy w kadrze jest więcej realizmu, czy prawdy o mnie.

He is a teacher who has been doing photography. He is a member of the Association of Polish Art Photographers (ZPAF) and the „New Mill" Artistic Association in Szklarska Poreba. He ran his own photography studio for 20 years, offering professional studio and advertising photography services as well as commercial publishing. He is an author of individual and collective exhibitions, as well as a recipient of numerous awards.

As always, I preserve realism in my photographs, but not authenticity, because I express not what I have seen, but my sensations resulting from experiences and emotions. This way of photographing, as if from memory, makes me unsure whether there is more realism in the frame, or more truth about me.

SYZYF / technika cyfrowa / 50 x 70 cm / 25.05.2020

KOLOR UNICESTWIENIA / technika cyfrowa / 50 x 70 cm / 25.05.2020

Zenon **HARASYM**

Członek ZPAF od 1978 roku. Współzałożyciel grup artystycznych: Sześć (1961–1962), Odra-65 (1965). Jego prace znajdują się w zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu, Muzeum Historii Fotografii w Krakowie, Muzeum Sportu w Warszawie, Liptowskiego Muzeum w Rużomberoku (Słowacja), Zeiler Photo und Film Museum w Zeil am Main (Niemcy). Biografię artysty opublikowano w *Encyclopédie internationale des photographes de 1839 à nos jours* (Neuchâtel 1997), *Antologii fotografii polskiej 1839–1989* (Lucrum, Bielsko-Biała 1999), *Słowniku biograficznym fotografów polskich 1846–2006* (ZPAF, Warszawa 2008) oraz https://pl.wikipedia.org/wiki/Zenon_Harasym. Jest autorem i współautorem dziesięciu książek z historii fotografii i poradników dla kolekcjonerów starych fotografii.

He has been a ZPAF member since 1978 and co-founded the artistic groups named „Six" (1961–1962) and „Odra-65" (1965). His works can be seen in the collections of the National Museum in Wrocław, Museum of the History of Photography in Krakow, Museum of Sport in Warsaw, Liptovsky Museum in Rużomberok (Slovakia), Zeiler Photo und Film Museum in Zeil am Main (Germany). The artist's biography is published in *Encyclopédie internationale des photographes de 1839 à nos jours*, Neuchâtel 1997, *Anthology of Polish Photography 1839–1989*, Lucrum, Bielsko-Biała 1999, *Biographical Dictionary of Polish Photographers 1846–2006*, ZPAF, Warsaw 2008 and https://pl.wikipedia.org/wiki/Zenon_Harasym. He is author or co-author of ten books on the history of photography and guidebooks for collectors of old photographs.

CZASOPRZESTRZEŃ MIEJSKA 2 / technika cyfrowa / 100 x 63 cm / Wrocław 2020

Zenon **HARASYM**

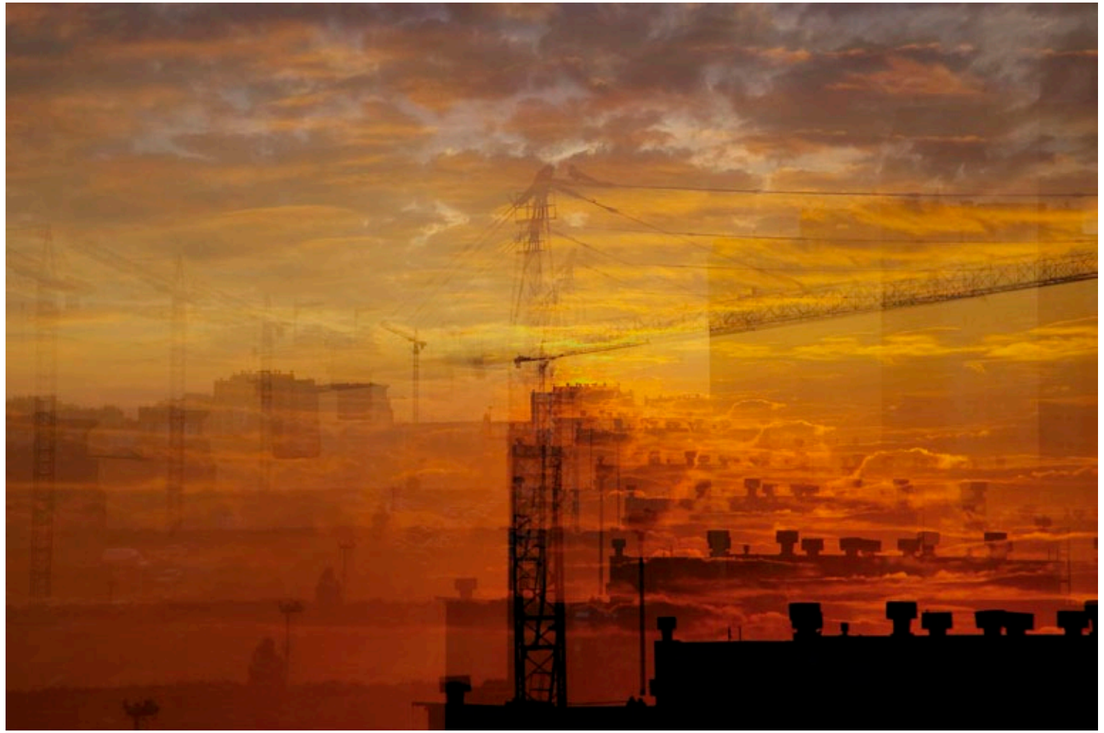

CZASOPRZESTRZEŃ MIEJSKA 1 / technika cyfrowa / 100 x 63 cm / Wrocław 2020

CZASOPRZESTRZEŃ MIEJSKA 3 / technika cyfrowa / 100 x 63 cm / Wrocław 2020

Mariusz **HERTMANN**

Rocznik 1958, urodził się w Głuszycy w Górach Sowich, obecnie mieszka w Kaliszu. Absolwent fizyki na Uniwersytecie Wrocławskim. W czasie studiów przez dwa lata prowadził Studencką Agencję Fotograficzną. W zeszłym tysiącleciu uczył w szkołach fizyki, a następnie pracował kilka lat w „Gazecie Wyborczej" w Poznaniu. Z fotografią zżyty jest od dziecka. Pierwsze zdjęcia samodzielnie wywołał w 1969 roku. Uważa, że najtrudniej fotografować to, co od lat jest znane i opatrzone. Fotografia pozwala spojrzeć na świat w sposób odmienny, by nadać przedmiotom i ludziom nowe wartości. Od paru lat fotografuje kamerami 13 x 18 i 18 x 24 cm na materiałach rentgenowskich. Powstała na nich w tym czasie kolekcja pt. *Portret potoczny*, prezentowana w różnych konfiguracjach na kilku wystawach indywidualnych. Jest producentem i niejednokrotnie autorem kilkudziesięciu wystaw plenerowych; od reportażu do wystaw historycznych.

He was born in 1958 in Głuszyca in the Owl Mountains region and currently lives in Kalisz. He graduated in physics at the University of Wroclaw. During his studies, he ran a Student Photography Agency. In the previous millennium, he taught physics in schools and worked in "Gazeta Wyborcza" in Poznan. He has been closely-knit to photography since he was a child. He developed his first photographs in 1969. He believes that it is most difficult to photograph what has been known for years and has already been seen too often. Photography allows us to look at the world in a different way, to give new values to items and people. Lately, he has been photographing with 13 x 18 and 18 x 24 cm cameras on X-ray materials. During this time he created a collection named *Colloquial Portrait*, presented in various configurations at several individual exhibitions. The artist has produced and authored several dozen exhibitions on subjects ranging from documentaries to historical themes.

NATURA MORTUA / druk cyfrowy z negatywu 5 x 7 inch / 65 x 90 cm /
Kalisz, wrzesień 2019 – kwiecień 2020

Roman **HLAWACZ**

Rejestruje różne oblicza współczesności i najczęściej fotografuje życie ulicy, a głównym tematem jego twórczości jest człowiek. Interesują go relacje międzyludzkie w kontekście zależności człowieka od kultury, cywilizacji i przyrody. Poszukuje form narracji fotograficznej, które pozwalają na różne możliwości interpretacji obrazu fotograficznego i wzbogacają jego wartości pozaobrazowe. Liczne podróże i ciekawość świata pozwalają mu z jednej strony na zachowanie dystansu wobec zachodzących zmian oraz na ich indywidualną interpretację, z drugiej zaś – na pogłębioną znajomość tych odmienności, jak też emocjonalne więzi z miejscami i ludźmi w różnych częściach świata. Intuicyjna rzeczywistość na fotografii pobudza świadomość i jest równocześnie pewnym systemem orientacji w języku obrazu. Fikcja i realność wydają się przenikać wzajemnie, zacierając granice między tym, co jest światem wykreowanym, a tym, co istnieje wokół. Taka fotografia pozwala uświadomić relacje zachodzące między rzeczywistością a treścią obrazu fotograficznego.

www.hlawacz.pl

He captures different faces of contemporary times and his photographs most often depict street life, while his artistic work focuses on the human being. He is interested in interpersonal relations in the context of human dependence on culture, civilization, and nature. He looks for forms of photographic narrative that allow for different interpretations of a photographic image and enrich its non-representational values. His numerous travels and curiosity about the world allow him, on the one hand, to keep a distance from the ongoing transformations and to interpret them individually, and on the other hand, to deepen his understanding of these differences and build emotional ties with places and people in different parts of the world. The intuitive reality in a photograph stimulates the consciousness and also serves as a kind of orientation system for the language of the image. Fiction and reality seem to entwine, blurring the boundaries between the world that has been created and the world that exists. Such a photograph makes you aware of the relations between reality and what is shown in the image.

www.hlawacz.pl

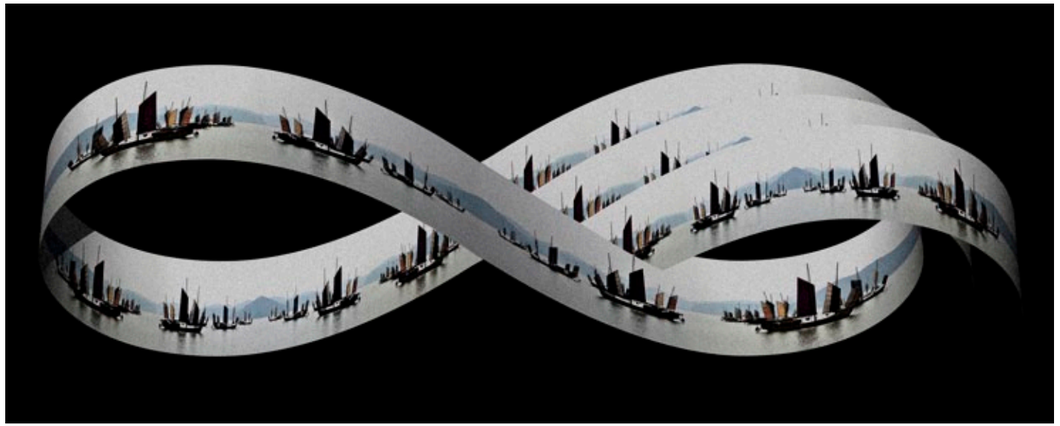

OTWARTE MORZE 01 / technika cyfrowa, wydruk solwentowy / 40 x 100 cm / Chiny 2011–2020
OTWARTE MORZE 02 / technika cyfrowa, wydruk solwentowy / 40 x 100 cm / Maroko 2014–2020

Janina **HOBGARSKA**

Mieszka w Jeleniej Górze. Ukończyła studia humanistyczne na Uniwersytecie Wrocławskim (1979) oraz Wyższe Studium Fotografii w Warszawie (1989). W latach 1988–2017 prowadziła jeleniogórskie Biuro Wystaw Artystycznych. Kuratorka wielu wystaw sztuki współczesnej, międzynarodowych i regionalnych projektów dotyczących sztuki Karkonoszy, autorka tekstów do katalogów wystaw i pism artystycznych. Redaktorka wydawnictw poświęconych sztuce. Pracę zawodową łączyła z fotograficzną pasją. Należy do Związku Polskich Artystów Fotografików. W 2014 roku odznaczona Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis".

She lives in Jelenia Góra. She graduated in humanities from the University of Wrocław (1979) and the College of Photography in Warsaw (1989). In the years 1988–2017, she was the Director of the BWA Art Gallery in Jelenia Góra. She has curated many exhibitions of contemporary art, as well as international and regional projects related to the art of the Giant Mountains. She has authored texts for exhibition catalogs and art magazines. She was an editor of art publications. She combined her professional work with her passion for photography. She is a member of the Association of Polish Art Photographers. In 2016, she was awarded the Silver Medal of Gloria Artis for Merit to Culture.

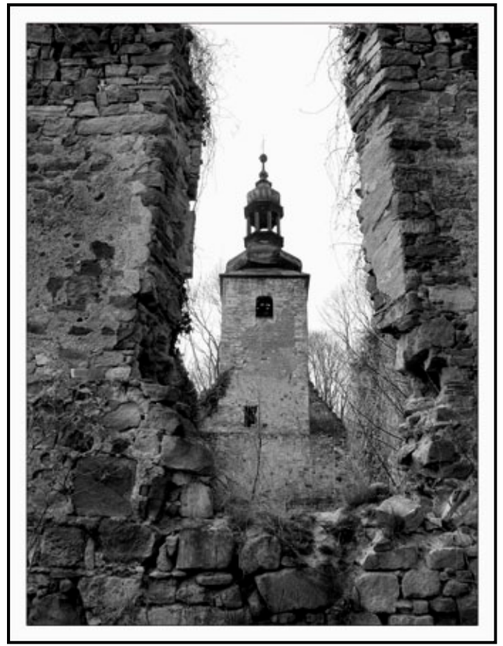

WOBEC CODZIENNOŚCI 1, 2 / technika cyfrowa, wydruk pigmentowy / 2x 70 x 50 cm / Nowy Kościół 2019

Daria **ILOW**

Absolwentka Wyższych Studiów Fotografii na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku na kierunku fotografia. Od 2009 roku członek Związku Polskich Artystów Fotografików. Uczestniczyła w licznych wystawach zbiorowych oraz indywidualnych. Mieszka i pracuje we Wrocławiu.

daria.ilow@gmail.com
www.cargocollective.com/dariailow
Facebook: @artbydariailow

She graduated from the Faculty of Photography at the Academy of Fine Arts in Gdansk. Since 2009 she has been a member of the Association of Polish Art Photographers (ZPAF). She participated in numerous collective and individual exhibitions. She lives and works in Wroclaw.

daria.ilow@gmail.com
www.cargocollective.com/dariailow
Facebook: @artbydariailow

KOMPOZYCJA#046 / technika własna / 100 x 100 cm / Polska 2020

Paweł **JANCZARUK**

Urodził się w 1964 roku. Jest członkiem ZPAF i Fotoklubu RP. Dyplom I stopnia ISW Uniwersytetu Zielonogórskiego otrzymał w pracowni malarstwa dr hab. Magdaleny Gryski, prof. UZ. Organizuje Warsztaty Fotowidzenia, prowadzi Pracownię Edukacji Fotograficznej ZUTW, grupy Fotograficzna Fabryczna i Fotokrates. Na koncie ma 48 wystaw indywidualnych. Uczestniczył w ponad 545 wystawach zbiorowych, gdzie otrzymał 75 nagród. Został odznaczony: Srebrnym Krzyżem Zasługi, Srebrnym Medalem „Zasłużony dla Fotografii Polskiej", Brązową Odznaką PFSF i Złotą Odznaką LTK. Prace znajdują się w kolekcjach prywatnych w Polsce, Holandii, Niemczech, Francji, Czechach i Belgii. Jest autorem dwóch książek o fotografii otworkowej, dwóch o dawnych technikach fotograficznych i kilku minialbumów. Jego główny projekt realizowany od 2015 roku to *Baletnice w mieście.*

https://baletnicawmiescie.wordpress.com

He was born in 1964. He is a member of ZPAF and Fotoklub RP. He received his bachelor's degree from the Institute of Visual Arts at the University of Zielona Góra in the painting studio of professor Magdalena Gryska, Ph.D. He organizes the Fotowidzenia Workshops, runs the Photographic Education Studio at the Zielona Góra University of the Third Age, as well as two photography student groups: Fotograficzna Fabryczna and Fotokrates. His work has been shown at 48 individual exhibitions. He participated in over 545 collective exhibitions and received 75 awards. He was awarded the Silver Cross of Merit, the Silver Medal of Merit for Polish Photography, the Bronze PFSF Badge, and the Gold Badge of the LTK. His works are in private collections in Poland, the Netherlands, Germany, France, the Czech Republic, and Belgium. He is the author of two books on pinhole photography, two on old photography techniques, and of several mini-albums. His main project entitled *Ballerinas in the city* started in 2015.

https://baletnicawmiescie.wordpress.com

FOTOGRAF I BALETNICA (COV-19) / technika cyfrowa, cz-b / 70 x 100 cm / Zielona Góra 2020

Tomasz **JODŁOWSKI**

Freelancer, członek Związku Polskich Artystów Fotografików. Studiuje w Instytucie Twórczej Fotografii w Opavie. Laureat konkursów fotograficznych: Śląskiej Fotografii Prasowej (2016), BZ WBK Press Foto (2006), Grand Press Photo (2012), National Geographic (2011). Stypendysta Marszałka Województwa Śląskiego w Dziedzinie Kultury: projekt fotograficzny *Sound of Silesia*. Współtwórca zdjęć do ogólnopolskiej kampanii społecznej „Wychowały nas książki" na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Liczne nagrody w konkursach fotograficznych. Uczestnik kilkudziesięciu wystaw krajowych i zagranicznych. Publikacje albumowe: *Polska i Polacy, 303 zdjęcia, które musisz znać, 10 lat Grand Press Photo, Fotografie Rzeczpospolitej 2006–2009, Poland Polska Polonia, Wielka woda*. Współautor książek: *Drugie życie kopalń, Babska szychta, Ratownicy – Pasja zwycięstwa*. Ostatnio brał udział w wystawach: *Miejsce Pobytu* – Muzeum Miejskie Wrocławia Arsenał 2017; *Globalizacja i Indywidualność* – Muzeum Współczesne, Wrocław 2017; *Opowieść o człowieku* – Galeria Za Szafą, Wrocław 2017; *BZ WBK Press Foto 2017* – Galeria ZPAF, Katowice 2017; *W kadrze lat 90.* – Muzeum Historii Katowic 2017; *Made in Upper Silesia* – Galeria Opera, Ostrava 2019.

A freelancer and a member of ZPAF, Tomasz Jodłowski is also a student at the Creative Photography Institute in Opava. He has won numerous awards in photographic competitions, such as Silesian Press Photography (2016), BZ WBK Press Foto (2006), Grand Press Photo (2012), National Geographic (2012). He received the Marshal of Silesia's cultural scholarship with his photographic project *Sound of Silesia*. He co-authored photographs used in the social awareness campaign "Educated by Books", coordinated by the Ministry of Culture and National Heritage. He has participated in a few dozen exhibitions in Poland and abroad. Album publications: *Poland and Polish People*, *303 Photographs You Need To Know*, *Ten Years of Grand Press Photo*, *Photographs of the Republic of Poland 2006–2009*, *Poland Polska Polonia*, *Great Water*. He co-author the books: *Second Life of Mines*, *Women's Shift*, *Rescuers – Passion for Victory*. Recently he has taken part in the following exhibitions: *A Place of Stay* at the Muzeum Miejskie Wrocławia Arsenał, 2017; *Globalization and individuality* – Muzeum Współczesne, Wrocław 2017; *A Tale of a Human* – Galeria Za Szafą, Wrocław 2017; *BZ WBK Press Foto 2017* – Galeria ZPAF, Katowice, 2017; *In the Frame of the 90s* – Muzeum Historii Katowic, 2017; *Made in Upper Silesia* – Galeria Opera, Ostrava, 2019.

SILESIAN DREAMS II / technika cyfrowa / 50 x 70 cm / Górny Śląsk

Tomasz **JODŁOWSKI**

SILESIAN DREAMS III, IV / technika cyfrowa / 2x 50 x 70 cm / Górny Śląsk

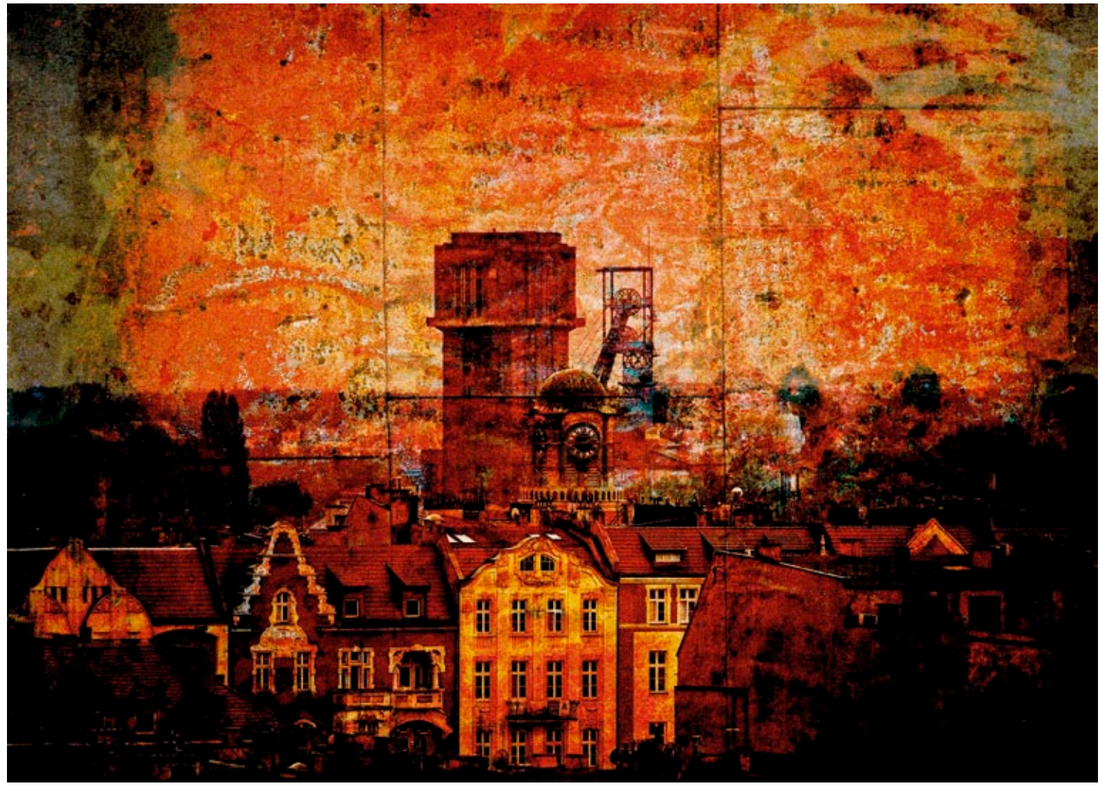

Piotr **KOMOROWSKI**

Urodził się w 1955 roku we Wrocławiu. Od roku 1989 związany z ideą tzw. fotografii czystej, akcentującej ortodoksyjność i autonomiczność medium. Od 2000 roku zajmuje się także fotografią inscenizowaną. Wystawiał w Polsce, Danii, Niemczech, Francji, Czechach, Słowacji, Litwie, Algierii, Jugosławii oraz USA. Autor tekstów krytycznych na temat fotografii, publikacje m.in. w „Sztuce", „Obscurze", „Exicie", „Formacie", „Akcencie", „Odrze", „Imago" i innych czasopismach. Pomysłodawca i współzałożyciel Międzynarodowego Forum Fotografii KWADRAT we Wrocławiu. Założyciel Autorskiego Laboratorium Fotografii we Wrocławiu. Profesor ASP im. E. Gepperta we Wrocławiu. W Katedrze Sztuki Mediów na Wydziale Grafiki i Sztuki Mediów prowadzi Pracownię Fotografii Inscenizowanej. Członek ZPAF.

He was born in 1955 in Wrocław. Since 1989 he has practiced the so-called pure photography, which emphasizes the orthodox nature and autonomy of the medium. Since 2000, he has also been involved in staged photography. He has exhibited in Poland, Denmark, Germany, France, the Czech Republic, Slovakia, Lithuania, Algeria, Yugoslavia, and the USA. He authored critical texts on photography and published in "Sztuka", "Obscura", "Exit", "Format", "Akcent", "Odra", "Imago" and other magazines. He is the originator and co-founder of KWADRAT International Forum of Photography in Wrocław. He founded the Independent Photography Laboratory in Wrocław. He is a Professor at the E. Geppert Academy of Fine Arts in Wrocław. He runs the Staged Photography Studio at the Department of Media Art at the Faculty of Graphics and Media Art. He is a member of ZPAF.

CORPUS SUPREMUM / fotografia cyfrowa / 100 x 150 cm / Wrocław 2020

Grzegorz Jerzy **KOSMALA**

Urodził się w 1975 roku. Ukończył Szkołę Podstawową w Ostrzeszowie, Technikum Mechaniczne przy FUM Ostrzeszów i Wydział Komunikacji Multimedialnej, kierunek fotografia, na ASP w Poznaniu. Fotografią zainteresował się w wieku 11 lat w pracowni Antoniego Bajerleina w Klubie Fotograficznym KADR w Ostrzeszowie. W latach 1994–1998 pracował jako fotoreporter lokalnych gazet: „Czas Ostrzeszowski",„Gazeta Poznańska",„Ziemia Kaliska". Od 1997 roku zajmuje się zawodowo fotografią użytkową, pracując we własnej firmie Studio 6x6. W latach 2004–2009 prowadził warsztaty fotograficzne „1/15" dla miłośników fotografii w Ostrzeszowskim Centrum Kultury. Od 2010 roku w Stowarzyszeniu Regionalny Ośrodek Dokumentacji WIEŻA 1916 w Ostrzeszowie organizuje projekty edukacyjne i artystyczne. Swoje prace prezentował na wielu wystawach indywidualnych i zbiorowych oraz w licznych publikacjach albumowych. Ostatnia wystawa pt. *Strefy widzenia* eksponowana była w Ostrzeszowie, Poznaniu, Wrocławiu, Kaliszu i Krotoszynie. Od 2018 roku członek ZPAF.

Born in 1975, he finished primary school in Ostrzeszów, Mechanical Engineering in the same town, and then completed photography studies (Multimedia Communication Faculty) at the Fine Arts University in Poznań. Kosmala became fond of photography at the age of 11, in Antoni Bajerlein's studio at the KADR Photographic Club in Ostrzeszów. From 1994 to 1998 he worked as a press photographer for local newspapers: „Czas Ostrzeszowski,"„Gazeta Poznańska," and „Ziemia Kaliska". Since 1997 he has been professionally engaged in commercial photography, running his own Studio 6x6. Between 2004 and 2009 the artist conducted „1/15" photographic workshops for picture taking enthusiasts at the Ostrzeszów Centre of Culture. Since 2010 Kosmala has been organizing educational and artistic projects in the TOWER 1916 Regional Documentation Centre. He displayed his works at numerous individual and collective exhibitions as well as in numerous album publications. His most recent presentation, entitled *Spheres of Vision*, was displayed in Ostrzeszów, Poznań, Wrocław, Kalisz, and Krotoszyn. He has been a member of ZPAF since 2018.

STREFY WIDZENIA – CAMERA OBSCURA / technika hybrydowa / 90 x 69 cm / Mühlheim 2014

Krzysztof **KOWALSKI**

Fotografią zajmuje się ponad 20 lat, od 10 lat członek ZPAF, autor wystaw indywidualnych i zbiorowych. W wyniku poszukiwań treści i formy odkrył unikatową metodę obróbki odbitek barwnych. Efekt tych poszukiwań został zaprezentowany na wystawach *Czas próby* (2001) oraz *Christophoros* (2004). Autor, tworząc tematyczne cykle fotograficzne, stawia pytania z zakresu teologii, etyki oraz socjologii. Człowieka traktuje jako wartość samą w sobie, lecz jego istnienie rozpatruje w odniesieniu do Stwórcy. Absolut jest punktem wyjścia w jego poszukiwaniach tak w obszarze sacrum, jak i profanum. Autokreacje realizowane przed obiektywem służą podkreśleniu autentyczności osobistych przeżyć z zakresu poruszanych problemów. W tych działaniach podejmuje wyzwanie wobec stechnicyzowanej, skomercjalizowanej i skoncentrowanej na konsumpcji współczesnej cywilizacji. Inspiracje czerpie z judeochrześcijańskich korzeni, wspierając się jednocześnie takimi prądami filozoficznymi, jak personalizm i dialogizm. Traktuje obraz jako narzędzie do komunikowania i dzielenia się znalezionym ŚWIATŁEM i SŁOWEM.

He has been involved in photography for over 20 years and a member of ZPAF since November 2007. He authored individual and collective exhibitions. As a result of his experiments on form and substance, he discovered a unique way of processing color prints. The results were presented at *The Time of Trial* exhibition in 2001 and *Christophoros* in 2004. In his thematic photographic series, he asks questions concerning theology, ethics, and sociology. A man, in the artist's opinion, has a value of his own but Kowalski investigates his existence in reference to the Creator. The absolute is a starting point for his explorations both in the sphere of the „Sacred" and the „Profane". He uses auto-creations in his photos in order to highlight the authenticity of his personal experiences related to the topics he explores. His works challenge the modern, computerized, consumption-centered civilization. He draws inspiration from Judeo-Christian roots but also relates to such philosophical schools as personalism and dialogism. Krzysztof Kowalski treats the picture as a tool to communicate and share the discovered LIGHT and WORD.

PRZESTRZEŃ ŻYCIA – PRZESTRZEŃ ŚWIATŁA / technika cyfrowa / 60 x 34 cm / Wrocław 2017

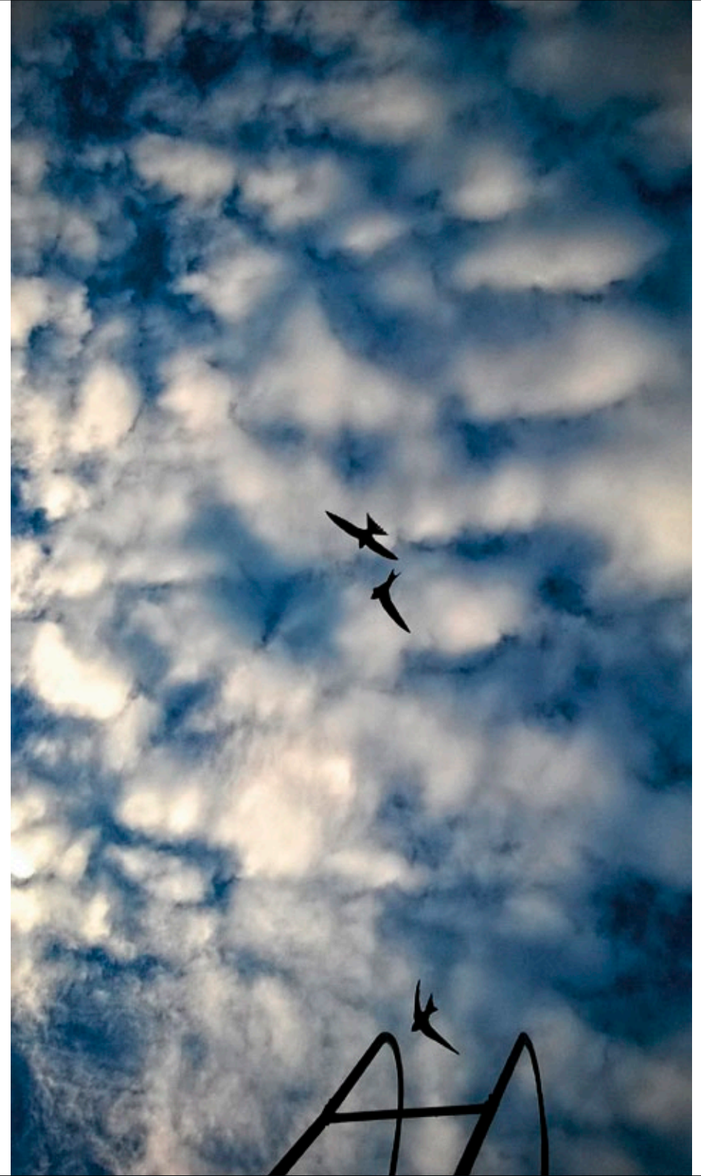

Piotr **KUCIA**

Fotograf, operator filmowy, wykładowca akademicki, inicjator i koordynator wielu akcji i projektów edukacyjnych bazujących na innowacji i nowych technologiach. Ukończył Wydział Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego. W 2013 roku uzyskał stopień doktora sztuk filmowych z projektu fotograficznego *Beethoven--metamorfoza* wyróżnionego na międzynarodowych konkursach fotograficznych, wykorzystując innowacyjną technikę rejestracji wysokiej rozdzielczości w szerokim gamucie. Inicjator i pomysłodawca AXORINSPIRACJE. Członek ZPAF. Wyróżniony na konkursach w Polsce i za granicą za projekty fotograficzne artystyczne i komercyjne. Kierownik wielu badań naukowych realizowanych na Akademii Sztuk Pięknych, m.in. w zakresie fotografii w poszerzonej przestrzeni barw ponad Adobe RGB. Ekspert od postprodukcji obrazu video i fotografii. Certyfikowany trener DaVinci Resolve, prowadzi szkolenia z postprodukcji obrazu video i fotografii. Współpracuje z magazynem filmowym FilmPro.

A photographer, camera operator, academic teacher, initiator, and coordinator of numerous educational actions and projects dedicated to innovation and new technology. He graduated from the Radio and Television Department of the University of Silesia. In 2013, he obtained a Ph.D. in film arts for the *Beethoven-metamorphosis* photo project, which has been awarded at international photo competitions and was based on an innovative wide-gamut high-resolution recording technique. He is the initiator and originator of AXORINSPIRACJE and a member of ZPAF. He has won distinctions at competitions in Poland and abroad for artistic and commercial photography projects. He has headed many research projects at the Academy of Fine Arts, among others, in the field of photography that uses a wider color space than Adobe RGB. He is an expert in video and photography post-production. He is a certified DaVinci Resolve professional and offers courses in video and photo post-production. He collaborates with the FilmPro film magazine.

NIEDOSTĘPNE / technika hybrydowa / 70 x 100 cm / Chiny, Wielka Brytania 2018, 2019

“Niedostępne”

Krzysztof **KUCZYŃSKI**

Urodzony w 1964 roku we Wrocławiu. Absolwent Wyższego Studium Fotografii w Warszawie (dyplom w 1989 roku, promotor Jerzy Lewczyński) oraz Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu na Wydziale Grafiki i Sztuki Mediów. Nauczyciel fotografii w Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze od 2012 roku. Członek Związku Polskich Artystów Fotografików od 2009 roku. Kierownik Oddziału Karkonoskiego ZPAF od 2019 roku. Autor sześciu wystaw indywidualnych oraz uczestnik kilkudziesięciu wystaw zbiorowych w kraju i za granicą.

www.krzysztofkuczynski.com
1@krzysztofkuczynski.com

He was born in 1964 in Wrocław. He graduated from the College of Photography in Warsaw (diploma in 1989 under Jerzy Lewczyński) and the Academy of Fine Arts in Wrocław at the Faculty of Graphics and Media Art. He has taught photography at the School of Artistic Crafts in Jelenia Góra since 2012. He has been a member of the Association of Polish Art Photographers since 2009. Since 2019 he has headed the ZPAF Division in Karkonosze. He had six individual exhibitions and participated in a number of exhibitions in Poland and abroad.

www.krzysztofkuczynski.com
1@krzysztofkuczynski.com

WISH YOU WERE HERE / technika cyfrowa / 100 x 70 cm / Jelenia Góra 2016

Stanisław **KULAWIAK**

Rocznik 1954. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w Bobrownikach nad Prosną i Liceum Ogólnokształcącego w Ostrzeszowie w latach 1973–1979 studiował na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Elektroniki AGH w Krakowie. Fotografią zajmuje się od 1974 roku, najpierw prowadził Studencką Agencję Fotograficzną, a dwa lata później wspólnie z przyjaciółmi założył Grupę Twórczą SEM i Jaszczurową Galerię Fotografii. W roku 1980 został członkiem Związku Polskich Artystów Fotografików. W latach 1983–1989 współpracował z Teatrem im. W. Bogusławskiego w Kaliszu, a w latach 1993–1999 pracował dla firmy Country Line w Niemczech. Od 1999 roku jest współwłaścicielem Oficyny Wydawniczej Kulawiak. Autor wielu wystaw i publikacji, interesuje się edytorstwem i drukiem.

www.kulawiak.pl

He was born in 1954. He attended primary school in Bobrowniki nad Prosną and high school in Ostrzeszów. In 1973–1979 he studied at the Faculty of Electrical Engineering, Automation and Electronics at Cracow's AGH. He has been involved in photography since 1974 when he first ran the Student Photography Agency, and two years later, with his friends, founded the Creative Group SEM and the Jaszczury Photography Gallery. In 1980 he became a member of the Association of Polish Art Photographers. In the years 1983–1989, he collaborated with W. Bogusławski Theater in Kalisz, and in the years 1993–1999 he worked for the company Country Line in Germany. Since 1999, he has co-owned the Kulawiak Publishing House. He's the author of numerous exhibitions and publications. He is interested in editing and printing.

www.kulawiak.pl

PRZESTRZEŃ DESTRUKCJI / technika hybrydowa / 90 x 90 cm / Kuźniki 2017

Jacek **LALAK**

Urodzony w 1948 roku w Gorzowie Wlkp. Artysta fotografik, członek ZPAF. Absolwent Politechniki Poznańskiej (specjalność technika świetlna). Działalność twórczą rozpoczął w 1971 roku. Uczestniczył w wielu konkursach i wystawach w kraju i za granicą. Brał udział jako fotoreporter w dwóch pielgrzymkach Jana Pawła II w Polsce. Współpracował z rozmaitymi grupami twórczymi, np. Format, Zespół 4+ czy ruch Foto-Medium-Art. Jest autorem wielu indywidualnych wystaw, z których najważniejszą są trzyczęściowe *Ślady* (*Pamięć – Dotyk – Naświetlenia*) oraz *Barcelona 1926 The Black Sun-Continuum*, *Ogrody Rozkoszy Ziemskich – Notatnik*. W działalności twórczej wykorzystuje budowane osobiście kamery otworkowe, jak również technikę gumy dwuchromianowej. Tych atrakcyjnych, choć trudnych technik uczył młodzież na zajęciach w MDK im. M. Kopernika we Wrocławiu, gdzie pracował jako instruktor fotografii. Wiele lat nauczał we Wrocławskich Szkołach Fotograficznych PHO-BOS, AFA. We wrześniu 2016 roku prowadził polsko-niemieckie warsztaty fotograficzne *Wrocław przez Otwór* zakończone wystawami w Domu Edyty Stein we Wrocławiu oraz w Ausstellungsraum des Anhaltischen Kunstvereins w Dessau. Podsumowaniem przedsięwzięcia było wydawnictwo albumowe *Continuum*. Wernisaż *Kodów kreskowych* odbył się w formie wideokonferencji (15, 16, 17.05.2020 rok) w „e–galerii" na stronie Jacek Lalak Artysta (fb). Jest laureatem Nagrody Marszałka Województwa Dolnośląskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury za całokształt pracy twórczej w dziedzinie fotografii artystycznej (2011). Odznaczony w 2017 roku Odznaką Honorową Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Zasłużony dla Kultury Polskiej.

He was born in 1948 in Gorzów Wlkp. He is an art photographer and a member of ZPAF. He is a graduate of Poznań University of Technology (specializing in lighting technology). He began his creative work in 1971. He has participated in many competitions and exhibitions in Poland and abroad. As a photojournalist, he took part in two pilgrimages of Pope John Paul II in Poland. He collaborated with various creative groups, such as Format, Zespół 4+, or the Foto-Medium-Art movement. He is the author of many individual exhibitions, of which the most important are the three-part *Traces* (*Memory – Touch – Exposures*) and *Barcelona 1926 The Black Sun-Continuum*, *The Garden of Earthly Delights – Notebook*. In his creative work, he uses self-made pinhole cameras and the gum bichromate technique. He taught these interesting but difficult techniques to young people at the M. Copernicus MDK Culture Center in Wrocław, where he worked as a photography instructor. For many years he taught at the PHO-BOS and AFA Photographic Schools in Wrocław. In September 2016, he taught at the Polish-German photography workshop entitled *Wrocław Through the Hole*, which ended with exhibitions at the Edith Stein House in Wrocław and at Ausstellungsraum des Anhaltischen Kunstvereins in Dessau. The project was summarized in the illustrated publication entitled *Continuum*. The opening of the *Barcodes* exhibition took place in the form of a videoconference (15, 16, 17 of May, 2020) in the "e–gallery" on Jacek Lalak Artysta Facebook page. He won the Marshal of the Lower Silesia Province Award for outstanding achievements in the field of culture and for the entirety of creative work in the field of artistic photography (2011). In 2017 he was awarded the Decoration for Merit to Polish Culture by the Minister of Culture and National Heritage.

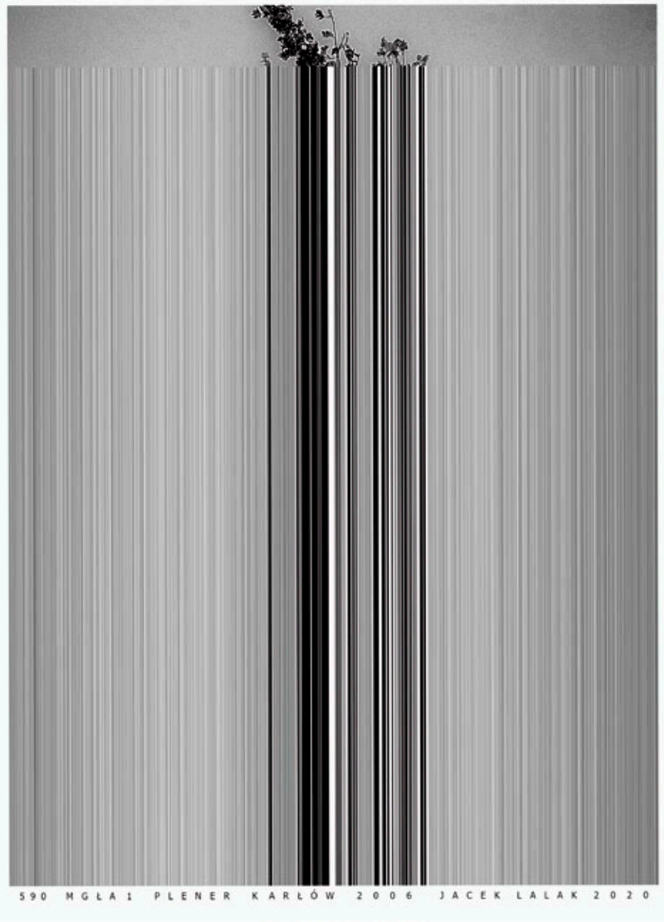

Z CYKLU: „KODY KRESKOWE" – MGŁA / DYPTYK
/ technika cyfrowa / 50 x 70 cm, 20 x 30 cm / Karłów–Wrocław 2006, 2020

Katarzyna **LASKUS**

Urodziła się w 1980 roku. Absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu w pracowni prof. Piotra Wołyńskiego (praca dyplomowa *Autofototerapia*, 2005). Absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w pracowni prof. Agaty Pankiewicz (praca dyplomowa *Modele do Aktu*, 2007). Zajmuje się fotografią autobiograficzną i prowadzi działalność edukacyjną w zakresie tradycyjnego i cyfrowego obrazu fotograficznego. Brała udział w wystawach w kraju i za granicą. Od 2015 roku uczestniczy w spotkaniach Autorskiego Laboratorium Fotograficznego we Wrocławiu. Członek ZPAF od 2016 roku.

She was born in 1980. She graduated from the Academy of Fine Arts in Poznań under prof. Piotr Wołyński (with a design thesis entitled *Autophototherapy*, 2005). She later graduated from the Academy of Fine Arts in Krakow under prof. Agata Pankiewicz (with a design thesis entitled *Models for the Nude*, 2007). She focuses on autobiographical photography and teaches traditional and digital photography. She has participated in exhibitions in Poland and abroad. Since 2015, she has attended the meetings of the Original Photo Laboratory in Wrocław. She has been a member of ZPAF since 2016.

CHLEBA NAM DAJ 1–4 / technika cyfrowa / 30 x 30 cm / Kraków, kwiecień 2020

Józef **LIGĘZA**

Z wykształcenia ekonomista. Członek ZPAF od 1977 roku, nr leg. 452. Ukończył Wyższą Szkołę Ekonomiczną w Katowicach, na Wydziale Przemysłu. Fotografią zainteresował się jeszcze w szkole średniej. Po ukończeniu studiów był aktywnym członkiem Katowickiego Towarzystwa Fotograficznego, które ukształtowało jego postawę artystyczną. Zdobył ponad 100 nagród, medali i wyróżnień na Krajowych i Międzynarodowych Salonach Fotografii Artystycznej, w tym 25 nagród głównych oraz prestiżowy Złoty Medal Międzynarodowej Federacji Sztuki Fotograficznej (FIAP). Otrzymał Medal 150-lecia Fotografii. Stypendysta Ministerstwa Kultury. Jego prace znajdują się w zbiorach wielu muzeów w kraju i za granicą. Autor wielu wystaw indywidualnych i przeszło 270 wystaw zbiorowych. Opublikował cztery autorskie albumy o Katowicach. Poświęca wiele czasu dla młodzieży, której pracami fotograficznymi żywo się interesuje.

Józef Ligęza, an economist by education, graduated from the College of Economics in Katowice. He has been a member of the Association of Polish Art Photographers since 1977, with membership card no. 452. He took an interest in photography in secondary school. After graduation, the artist was an active member of the Photographic Society of Katowice, which shaped his artistic attitude. He has won over 100 awards, medals and distinctions at National and International Artistic Photography Salons, including 25 main prizes and the prestigious Gold Medal of the International Federation of Photographic Art (FIAP). Ligęza was awarded a Medal of the 150th Anniversary of Photography and received a scholarship from the Ministry of Culture. His works can be found in collections of numerous museums in Poland and abroad. Ligęza is the author of many individual exhibitions and over 270 collective displays. He has published four author's albums about Katowice. Keenly interested in young people's photographic works, he devotes a lot of his time to his young collaborators.

BELLE EPOQUE / technika cyfrowa / 120 x 80 cm / Katowice 2016

Ewa **MARTYNISZYN**

Pracownik naukowo-dydaktyczny w Katedrze Sztuki Mediów Akademii Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu, nauczyciel w Państwowym Pomaturalnym Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy we Wrocławiu (2004–2020) oraz we Wrocławskich Szkołach Fotograficznych (AFA, PHO-BOS) w latach 2004–2009. W 2018 roku uzyskała tytuł doktora w zakresie sztuk filmowych (fotografii) w łódzkiej Filmówce. Absolwentka Wydziału Komunikacji Multimedialnej Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu, specjalność fotografia (dyplom z wyróżnieniem, 1998–2004) oraz Państwowego Pomaturalnego Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy w Opolu, specjalność fotografia (1996–1998). Członek ZPAF od 2005 roku. Od 2019 roku prowadzi galerię Łącznik w Instytucie Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego. Artystka, dydaktyk, kurator wystaw, członek jury konkursów fotograficznych, brała udział w licznych wystawach w kraju i za granicą. Ma na swoim koncie publikacje w książkach i czasopismach fotograficznych oraz dotyczących sztuki. W obszarze jej zainteresowań twórczych i badawczych znajduje się fotografia inscenizowana i jej granice. Od 2004 roku zajmuje się m.in. tematyką monideł, tworząc współczesne obrazy tego rodzaju w Pracowni Fotografii i Monideł oraz pisząc teksty na ten temat i kolekcjonując stare monidła.

www.emonidla.pl

She has worked as an academic teacher and researcher at the Faculty of Graphics and Media Art at the Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design in Wroclaw and teacher at the National Post-Secondary Education College of Cultural Animation and Librarianship in Wroclaw, and also taught at Photography Schools in Wroclaw (AFA, PHO-Bos) in the years 2004–2009. In 2018 she received her Ph.D. in film art (photography) in Lodz Film School. She graduated from the University of Fine Arts in Poznan, Department of Visual Communication (1998–2004), specializing in photography (diploma with distinction), as well as from the National Post-Secondary Education College of Cultural Animation and Librarianship in Opole, also specializing in photography (1996–1998). She has been a member of ZPAF since 2005. Since 2019 she has run the Łącznik gallery at the Institute of Computer Science at the University of Wroclaw. She is an artist, educator, exhibition curator, and a member of the jury at photographic competitions. She has also taken part in numerous exhibitions in Poland and abroad. Her achievements include publications in books and photographic and artistic journals. Her creative interests and research focus on staged photography and its boundaries. Since 2004, she has been interested in wedding portraits based on photographs (the so-called monidło) and has been involved in creating contemporary images of this type in Pracownia Fotografii i Monideł. She has also authored texts about this subject and collects old wedding portraits.

www.emonidla.pl

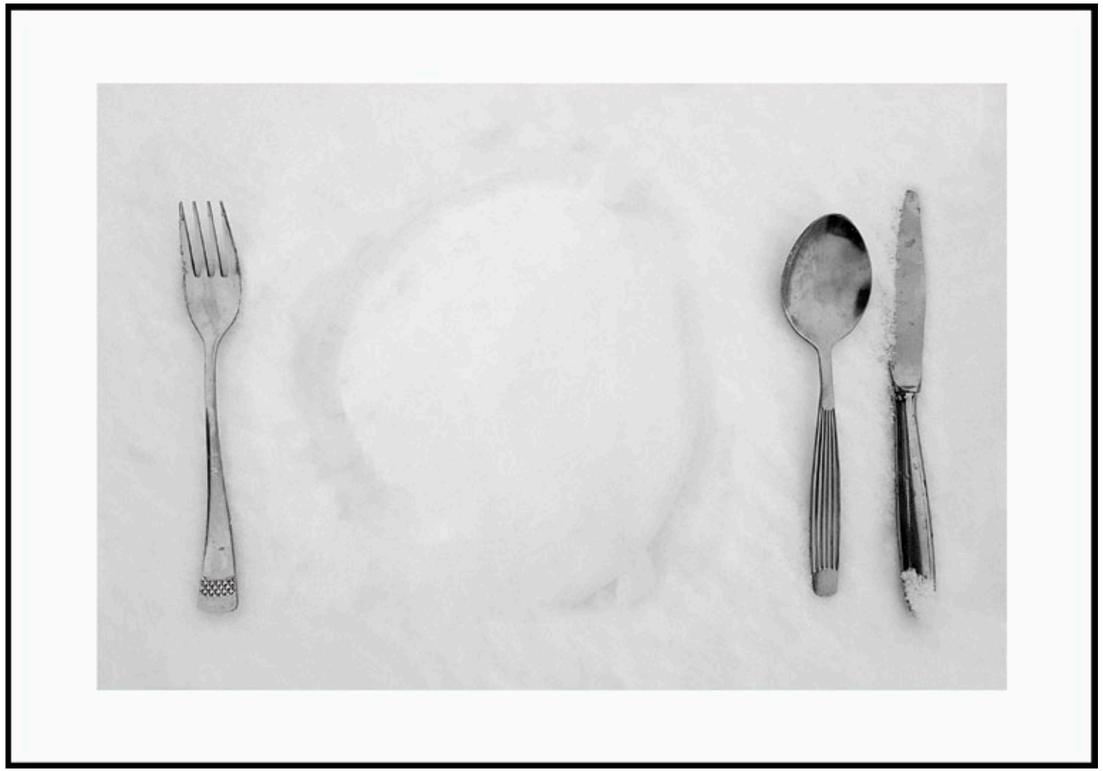

PRZESTRZEŃ PUSTA / technika cyfrowa / 70 x 100 cm / Krzywizna 2019

Marek **MARUSZAK**

Urodzony w 1952 roku. Fotografią zawodowo zajmuje się od początku lat siedemdziesiątych. Członek ZPAF od 1991 roku.

Born in 1952 in Opole, he has been a professional photographer since 1970. He has been a member of the Association of Polish Art Photographers (ZPAF) since 1991.

ZAKRZYWIONA PROSTOTA / technika cyfrowa / 30 x 40 cm / Wszędzie 2020
BEZCZELNY MOTYL / technika hybrydowa / 30 x 40 cm / Wiedeń 1979, 2020

Wojciech **MIATKOWSKI**

Jeleniogórzanin, rocznik 1970. Grafik, absolwent Jeleniogórskiej Szkoły Fotografii. Prezes Stowarzyszenia Jeleniogórska Strefa Fotografii. Członek ZPAF od 2018 roku.

He was born in Jelenia Góra in 1970. He is a graphic designer and graduate of the Jelenia Góra School of Photography. He is the president of the „Jelenia Góra Photography Sphere" Association. He has been a member of ZPAF since 2018.

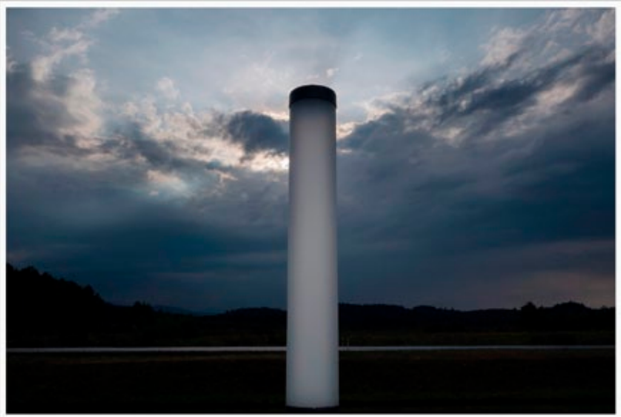

PRZESTRZEŃ ZDARZEŃ 1 / technika cyfrowa / 30 x 45 cm / Jelenia Góra 2018

PRZESTRZEŃ ZDARZEŃ 2 / technika cyfrowa / 30 x 45 cm / Jelenia Góra 2017
REINTERPRETACJA HORYZONTU / technika cyfrowa / 30 x 45 cm / Jelenia Góra 2015

Rafał **MICHALAK / SLVR**

Mieszka i pracuje we Wrocławiu. Studiował politologię i public relations. Ukończył Akademię Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu z tytułem magistra sztuki (Katedra Sztuki Mediów, kierunek fotografia i multimedia). Jest członkiem Związku Polskich Artystów Fotografików (ZPAF). Od wielu lat związany z branżą reklamową i fotografią komercyjną. Specjalizuje się w projektach z zakresu komunikacji marki oraz identyfikacji wizualnej dla firm i korporacji. Równolegle aktywnie zajmuje się fotografią autorską, realizując wystawy oraz publikując prace w czasopismach branżowych. W jego fotografii głównym motywem i obszarem poszukiwań jest transgresja, czyli świadome oraz intencjonalne przekraczanie barier i ograniczeń, jakie sami stawiamy bądź napotykamy w życiu. Jest ona jednocześnie sposobem na poznanie tego, co kryje się głębiej, a także umożliwia doświadczenie rzeczywistości postrzeganej z różnych, często skrajnych punktów widzenia. Od czasu, kiedy świadomie zaangażował się w fotografię autorską, poszukiwania i doświadczenia transgresyjne charakteryzują jego sposób obrazowania bez względu na wybór techniki czy medium. Determinuje ona osobiste wybory artysty w przypadku podjętej tematyki, ale przede wszystkim w sferze przesłania, czyli głębszej idei zawartej w fotografii, którą uznaje za kluczową.

Born in 1971, he lives and works in Wroclaw, Poland. He studied political science and public relations. He graduated from the Academy of Art and Design in Wroclaw (Master of Arts, Photography and Multimedia). He is a member of the Association of Polish Art Photographers (ZPAF). For many years, he has been associated with the advertising industry and commercial photography. In his everyday work, he deals with brand communication issues as well as visual identity development for companies and corporations. He is also actively engaged in creating his own original photography, which is showcased at exhibitions and published in trade magazines. The human being as an individuality and his place in the rapidly changing world are the key factors of Michalak's photographic research. As a photographer, he is mostly consumed with transgression understood as the conscious and intentional crossing of bounds and limits that we impose on ourselves or encounter. At the same time, transgression offers the opportunity to learn more about the hidden depths and makes it possible to experience reality from different points of view. Ever since he knowingly engaged in fine-art photography, the transgressive approach has characterized Michalak's personal style of representation, regardless of the used technique and medium. Transgression not only determines his personal choice of subjects but even more so, his message, i.e. the idea behind a photograph, which he believes to be essential.

IG: @slvr_studio | @raphaelmichalak
www.rafalmichalak.com

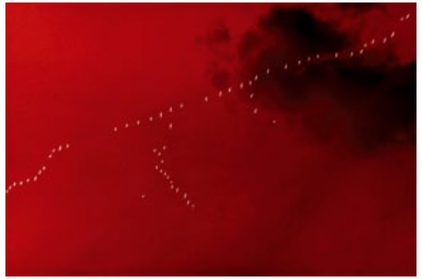

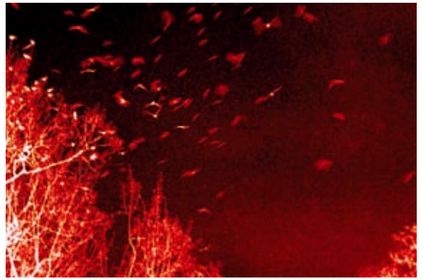

TRANSSCAPES 1, 2, 3 / technika hybrydowa, druk UV na dibondzie / 70 x 100 cm, 100 x 70 cm, 70 x 100 cm / Wrocław 2016, Hangzhou (Chiny) 2018, Wrocław 2019

Stanisław **MICHALSKI**

Urodzony w 1948 roku w Zabrzu. Fotografią zajmuje się od prawie pięćdziesięciu lat. Młodość spędził na Górnym Śląsku. W kręgu jego zainteresowań twórczych jest przede wszystkim portret i pejzaż. Tworzy czarno-białe fotografie przestrzeni postindustrialnych na Górnym i Dolnym Śląsku. Jest autorem 50 wystaw indywidualnych, brał udział w ponad 300 wystawach zbiorowych w kraju i za granicą. W swoich działaniach poszukuje nowych form narracji fotograficznej, eksperymentuje z użyciem nowych własnych technik, nadając fotografii inny wymiar.

Born in 1948 in Zabrze, Michalski has been a photographer for fifty years. He spent his youth in Upper Silesia. As an artist, he mainly focuses on portrait and landscape photography, creating black and white photographs of post-industrial sites in Upper and Lower Silesia. He is the author of 50 individual exhibitions and has also taken part in over 300 collective exhibitions in Poland and abroad. In his activities, Michalski looks for new forms of photographic narration and experiments with novel techniques of his own, giving photography a new dimension.

SYMETRIA / technika cyfrowa / 70 x 100 cm / Czeladź 2019

Tomasz **MIELECH**

Urodził się w 1973 roku w Jeleniej Górze. Ukończył filozofię na Uniwersytecie Wrocławskim. Należy do Związku Polskich Artystów Fotografików. Zajmuje się klasyczną fotografią, głównie dokumentalną. Od 2011 roku wykładowca Jeleniogórskiej Szkoły Fotografii. Od 2017 roku prowadzi galerię „Korytarz" w Jeleniogórskim Centrum Kultury i organizuje Biennale Fotografii Górskiej oraz warsztaty z dawnych technik fotograficznych. Mieszka w Górzyńcu pod Szklarską Porębą.

He was born in 1973 in Jelenia Góra. He studied philosophy at Wrocław University. He is a member of the Association of Polish Art Photographers. His focus is on classic photography, mainly documentary photography. Since 2011, he has been an instructor at the Jelenia Góra School of Photography. Since 2017, he has run the "Korytarz" gallery in Jelenia Góra Cultural Center and has organized the Mountain Photography Biennale and workshops on old photographic techniques. He lives in Górzyniec near Szklarska Poręba.

KARKONOSZE / odbitka srebrowo-żelatynowa / 10 x 12,5 cm / 2005

KARKONOSZE / odbitki srebrowo-żelatynowe / 2x 10 x 12,5 cm / 2010

Janusz Piotr **MUSIAŁ**

Fotograf, filmowiec, kulturoznawca, autor posługujący się różnymi mediami (fotografia, krótka forma filmowa, animacja, instalacja, obiekt, słowo, projekty sieciowe) w celu realizacji tematycznych projektów, wystaw, filmów, katalogów i albumów. Doktor habilitowany sztuki w dziedzinie sztuk filmowych (2013): Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi, Wydział Operatorski i Realizacji Telewizyjnej. Praca: *Archeologia nowych mediów – kultura, pamięć, czas, fotografia*. Od 2005 roku członek Związku Polskich Artystów Fotografików. Członek Polskiego Towarzystwa Badań nad Filmem i Mediami (od 2016 roku). Od 2006 roku nauczyciel akademicki (fotografia, film, multimedia), a od 2015 roku adiunkt na Wydziale Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

A photographer, film-maker, cultural expert, and artist who uses various media (photography, short films, animation, installation, object, word, and network projects) in his thematic projects, exhibitions, films, catalogs, and albums. A Ph.D. in film arts (2013) at Lodz Film School, Direction of Photography and TV Production Department. His final project was *The Archeology of New Media – Culture, Memory, Time, Photography*. Since 2015 he has been a member of the Association of Polish Art Photographers (ZPAF). The artist is also a member of the Polish Society for Film and Media Studies (since 2016). He has worked since 2006 as an academic teacher (photography, film, multimedia), and since 2015 he has been an assistant professor at Krzysztof Kieślowski Faculty of Radio and Television at the University of Silesia, Katowice.

BIORGANICUS 1–4 / technika cyfrowa / 4x 40 x 30 cm / 2020

Mateusz **PALKA**

Urodził się w 1985 roku, autor tekstów krytycznych i esejów o sztuce oraz przekładów Waltera Benjamina. Zajmuje się historią, estetyką i filozofią fotografii. Kulturoznawca i fotograf, pracuje głównie aparatem 4 x 5 cali. Doktor nauk humanistycznych z zakresu filozofii na podstawie rozprawy *Koncepcja alegorii Waltera Benjamina*. Autor wystawy fotograficznej *Obsesja* poświęconej zmianom, jakie zaszły we Wrocławiu po wybudowaniu wieżowca Sky Tower. Członek ZPAF. Kurator wystaw biograficznych i muzealnych, m.in. szeregu poświęconych Władysławowi Bartoszewskiemu, Janowi Nowakowi-Jeziorańskiemu i Tadeuszowi Różewiczowi. Współautor wystawy stałej *Misja: Polska* w Muzeum Pana Tadeusza Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Scenarzysta komiksów (*Kurier z Warszawy* i *Wojna w eterze. Mówi Radio Wolna Europa*, Ossolineum 2014 i 2017) oraz współredaktor książki (*Jan Nowak-Jeziorański. Biografia opowiadana*, Ossolineum 2014). Stały współpracownik pisma artystycznego „Format". Publikował również m.in. w „Odrze", „Ricie Baum", „Pamięci i Przyszłości", „Kulturze i Wartościach", „Magazynie Materiałów Literackich Cegła" na portalach „O.pl" i „Fototapeta" czy w „Prism Photo Magazine".

mateuszpalka.blogspot.com

Born in 1985, he authored critical texts and essays about art and translations of Walter Benjamin. The artist deals with history, aesthetics, and philosophy of photography. He is a culture expert and a photographer who mainly works with a 4 x 5 inch camera. He has a Ph.D. in philosophy (doctoral dissertation: *The Concept of Allegory by Walter Benjamin*). He is an author of a photography exhibition entitled *Obsession*, which was dedicated to changes that occurred in Wroclaw after the construction of the Sky Tower building. He is a member of ZPAF and a curator of biographical and museum exhibitions, for example, a number of exhibitions dedicated to Władysław Bartoszewski, Jan Nowak-Jeziorański, and Tadeusz Różewicz. He is the co-author of the permanent exhibition entitled *Mission: Poland* at the Pan Tadeusz Museum of the Ossoliński National Institute. He is a scriptwriter of graphic novels *Courier from Warsaw* and *War in the Ether. Radio Free Europe*, published by Ossolineum in 2014 and 2017 and co-author of the book *Jan Nowak-Jeziorański. Biography Narrated*, published by Ossolineum 2014. He collaborates with the artistic journal "Format". His texts have also been published in such magazines as „Odra", „Rita Baum", „Pamięć i Przyszłość", „Kultura i Wartości", „Magazyn Materiałów Literackich Cegła," on websites „O.pl" and „Fototapeta" or in „Prism Photo Magazine."

mateuszpalka.blogspot.com

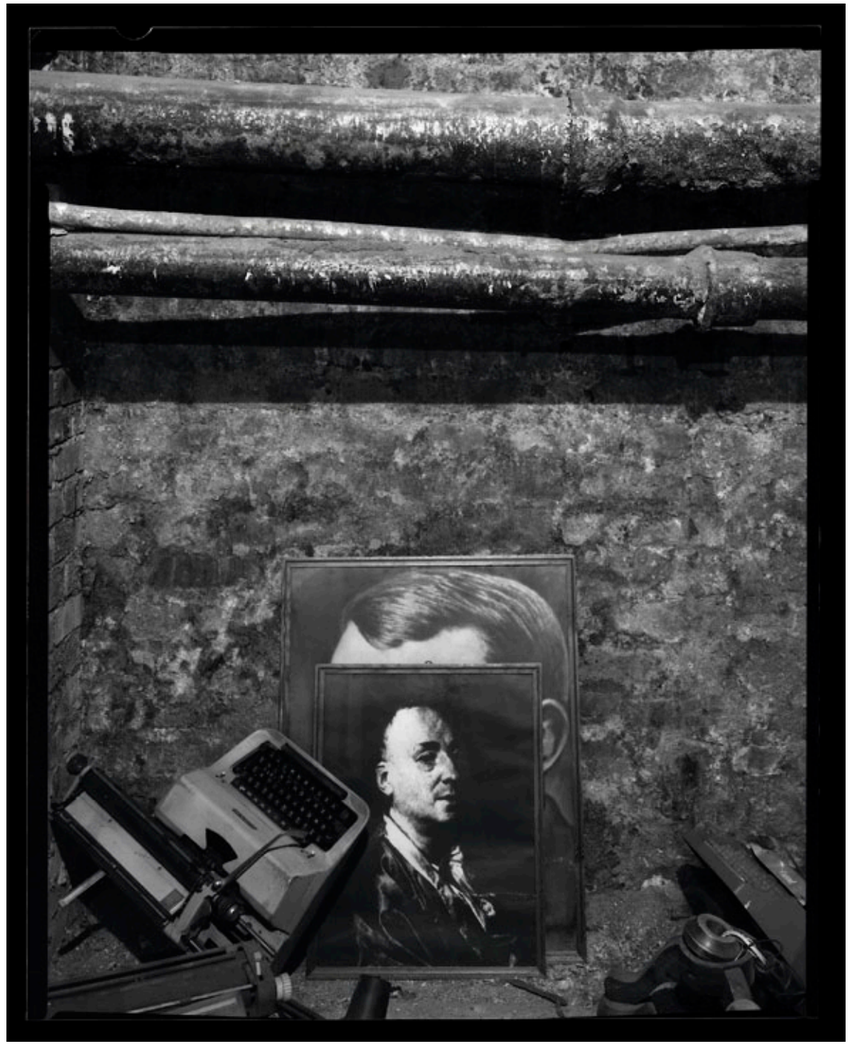

WROCŁAW, UL. SZEWSKA, GRUDZIEŃ 2012
/ technika klasyczna, odbitka żelatynowo-srebrowa na papierze barytowym /
styk 4 x 5 inch / Wrocław 2012

Michał **PIETRZAK**

Urodzony w 1977 roku w Bystrzycy Kłodzkiej. Mieszka i pracuje we Wrocławiu. Absolwent Wydziału Grafiki i Sztuki Mediów Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, Wyższego Studium Fotografii w Jeleniej Górze oraz Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej. Doktorant na kierunku Sztuka Mediów ASP we Wrocławiu. Autor wielu wystaw zbiorowych i indywidualnych. Jego prace znajdują się w zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Członek Związku Polskich Artystów Fotografików. Zawodowo zajmuje się projektowaniem architektonicznym oraz dydaktyką.

www.michalpietrzak.com
www.facebook.com/michpietrzak

Born in 1977 in Bystrzyca Kłodzka, he lives and works in Wrocław. He is a graduate of the Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design in Wrocław (Faculty of Graphic Arts and Media Art), the Photography College in Jelenia Góra, and Wrocław University of Science and Technology (Faculty of Architecture). He is currently pursuing a doctoral degree in Media Art at the Academy of Art and Design in Wrocław. He authored numerous group and solo exhibitions. His works can be found in the National Museum in Wrocław. He is a member of the Association of Polish Art Photographers and is professionally engaged in architectural design and teaching.

www.michalpietrzak.com
www.facebook.com/michpietrzak

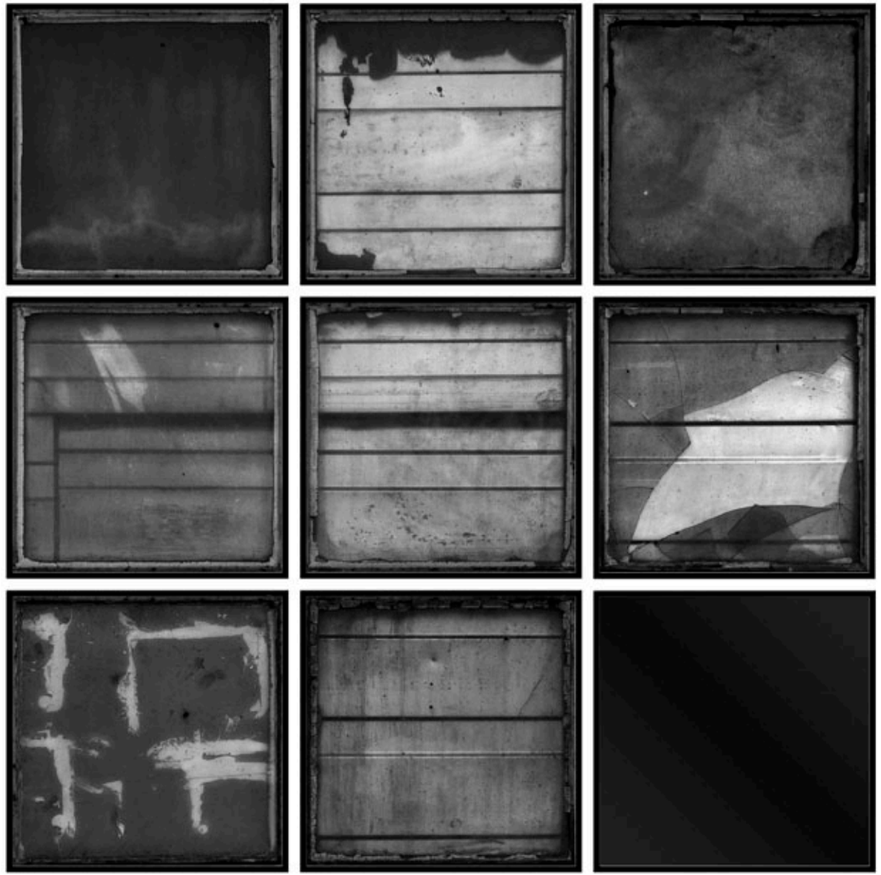

A I Ω / technika cyfrowa, wydruk pigmentowy / 75 x 75 cm (9x 25 x 25 cm) / 2020

Przemek **PIWOWAR**

Rocznik 1957. Absolwent Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej z roku 1983. Mieszka i pracuje we Wrocławiu. Brał udział w kilkunastu wystawach fotograficznych. Jest laureatem kilku konkursów fotograficznych. Od grudnia 2016 roku należy do Związku Polskich Artystów Fotografików. Fotografuje między innymi architekturę, krajobraz, naturę, lecz najwięcej miejsca w jego fotografiach zajmuje CZŁOWIEK. Swoje prace wystawia jako Przemek Piwowar.

www.przemekpiwowar.com

He was born in 1957. Piwowar graduated from Wrocław University of Science and Technology, Faculty of Architecture, in 1983. He lives and works in Wrocław. The artist has participated in more than a dozen photographic exhibitions and won several photographic competitions. He is a member of the Association of Polish Art Photographers. Piwowar takes pictures of architecture, landscape, and nature but the main focus of his work is the HUMAN BEING. The artist presents his works as Przemek Piwowar.

www.przemekpiwowar.com

ZESTAW 1 / technika cyfrowa / 150 x 60 cm / Europa, USA 1985–2010

Wojciech **POTOCKI**

Urodził się w Malczycach w 1980 roku. Od 1990 roku mieszka we Wrocławiu. Studium Fotograficzne we Wrocławskiej Szkole Fotografii PHO-BOS ukończył z tytułem fototechnika. Specjalizuje się w fotografii klasycznej srebrowej. Od 2005 roku uwiecznia świat za pomocą prymitywnych urządzeń typu camera obscura, kontrapunktując dzisiejszy świat wysoko rozwiniętych technologii obrazowania. Fotografuje głównie architekturę, uwieczniając „znikające miejsca", uprawia też fotografię konceptualną. Od 2018 roku członek ZPAF.

He was born in Malczyce in 1980 and since 1990 he has lived in Wroclaw. He graduated from the PHO-BOS Photography School in Wrocław as a "photo technician". He specializes in analog photography using the gelatin-silver process. Since 2005 he has been capturing the world by means of primitive devices such as the camera obscura, contrasting the contemporary world of highly advanced imaging technologies. He mainly photographs architecture, recording "disappearing places". He also experiments with conceptual photography. The artist has been a member of ZPAF since 2018.

PRZESTRZEŃ PODWÓRKOWA / technika cyfrowa / 60 x 60 cm / Wrocław 2012

Mariusz **RAŹNIEWSKI**

Ukończył Międzynarodowe Forum Fotografii KWADRAT we Wrocławiu, dyplom pod kierunkiem prof. Piotra Komorowskiego. Członek Związku Polskich Artystów Fotografików. Od 2011 roku członek Sieradzkiego Towarzystwa Fotograficznego. Od 2016 roku uczestnik Autorskiego Laboratorium Fotografii we Wrocławiu. Zawodowy fotograf od 2010 roku. Autor wystaw indywidualnych i zbiorowych w galeriach i muzeach krajowych. W swoich pracach często nagina rzeczywistość w surrealne obrazy. Jego foto-manipulacje stanowią odzwierciedlenie z pogranicza snu i jawy, a ukryta w nich symbolika była często inspirowana malarstwem Boscha czy Dalego. Uznaje podświadomość za obszar niewykorzystanych dotąd inwencji twórczych. Propaguje tworzenie sztuki dążącej do absolutnej wolności. Nadrzędną rolę w tworzeniu przyznaje wyobraźni i marzeniu.

He graduated from the International Photography Forum Kwadrat in Wroclaw, where he completed his final project under the supervision of Prof. Piotr Komorowski. He is a member of the Association of Polish Art Photographers. Since 2011 he has been a member of Sieradz Photography Association. Since 2016 the artist has also been a participant of the Independent Photography Laboratory in Wroclaw. He has been a professional photographer since 2010. He authored individual and collective national exhibitions. In his artistic work, he often bends reality into surreal images. His photo-manipulations are a reflection of the borderline between dreams and reality, and their symbolism is often inspired by Bosch or Dali's paintings. He considers subconsciousness as an area of unexplored inspiration for creativity. He promotes art which strives for absolute freedom, giving a paramount role to the imagination and dreaming.

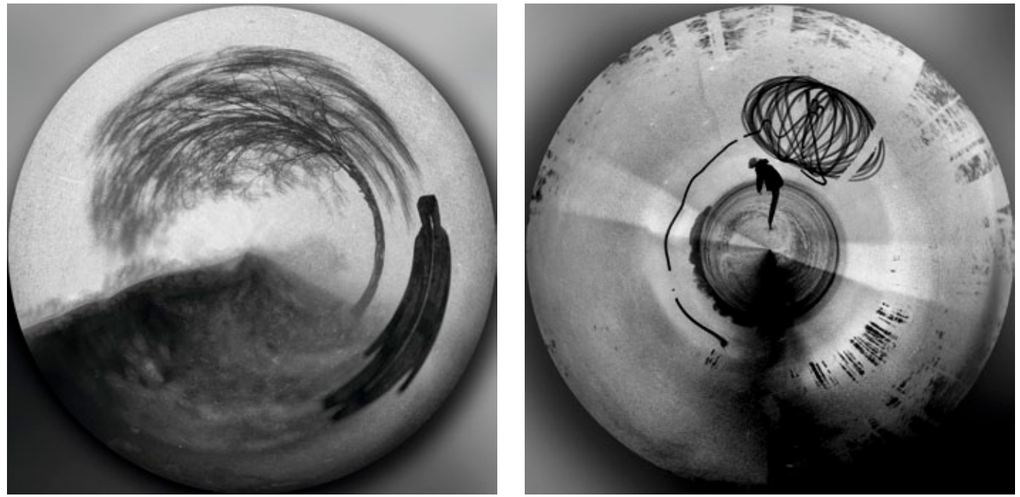

KOHERENCJA 1, 2 / technika cyfrowa / 2x 70 x 70 cm / 24.11.2016, 27.11.2013

Wacław **ROPIECKI**

Ukończył matematykę i od 1977 roku należy do Związku Polskich Artystów Fotografików. Był członkiem i współzałożycielem grupy Format, współpracował z galerią Foto-Medium-Art, galerią Permafo i łódzkimi animatorami „Strychu", „Konstrukcji w Procesie" i „Łodzi Kaliskiej". W latach 1980–1985 tworzył prace pod wspólnym hasłem *Do Życia przez Sztukę*. W latach 1991–2009 zajmował się działalnością misyjną na terenie Rosji i Ukrainy. Od roku 1981 roku całą swoją twórczość nazywa *Podróżującą Galerią WIĘCEJ ŚWIATŁA!* Od tamtej pory Galeria przeszła wiele zmian i obecnie w jej skład wchodzi: *PORANNA KAWA!* – wysyłana elektronicznie przybiera postać newslettera, pokazywana zaś na wystawach ma wygląd nie zawsze w pełni dostępnych dla odbiorcy przestrzennych obiektów, budowanych za pomocą fotografii, tekstów, śmieci, gestów malarskich, ready-made itp., *ARCHIPELAG Podróżującej Galerii* zawiera robione od 1971 roku wizerunki osobowości sztuki, kultury i nauki, które są jednocześnie czytelnikami *PORANNEJ KAWY!, DO ŻYCIA PRZEZ SZTUKĘ* – seria autoportretów z Seansów Autoterapeutycznych z lat 1970–1981, *ROSJA NIEZNANA* – cykl wystaw i prelekcji o codziennym życiu ludzi żyjących w niecodziennych warunkach, *PILGRIM'S ART* – malarstwo pokazujące walkę, jaka się odbywa o człowieka w świecie duchowym, a która jest uzależniona od jego decyzji. Obrazy przedstawiają także widoki piekła (Gehenny), gdzie większość ludzi trafia, Hadesu i najstraszniejszego miejsca kaźni, Tartaru. Ma na swoim koncie wiele wystaw indywidualnych i zbiorowych w kraju i za granicą, a jego prace znajdują się w muzeach i zbiorach prywatnych Europy i USA.

Wirtualne Przystanie Podróżującej Galerii:
www.wroclaw.q–mapa.pl/artykuly/
www.Almanach–litera.pl, www.CoJestGrane.pl
Facebook: Mocna Poranna Kawa, Travelling Gallery MORE LIGHT

He graduated in mathematics and has been a member of the Association of Polish Art Photographers since 1977. He was a member and co-founder of the Format Group and has collaborated with the Foto-Medium-Art gallery and the Permafo gallery as well as with animators of Attic, Construction in the Process and "Łódź Kaliska" from the city of Łódź. In the years 1980–1985, he created works known as *Towards Life Through Art*. In the years 1991–2009, he was involved in missions in Russia and Ukraine. Since 1981 he has labeled all his work as *MORE LIGHT! Travelling Gallery*. Since then, the Gallery has undergone many changes and today it includes the following projects: *MORNING COFFEE!* – an electronically-distributed newsletter, which during exhibitions takes the form of three-dimensional structures that are not always fully accessible to the recipient and are made from photographs, texts, garbage, painter's gestures, found objects, etc.; *The ARCHIPELAGO* of the Travelling Gallery consists of images, made since 1971, depicting personas from the world of art, culture, and science, who are also the readers of *MORNING COFFEE!; TOWARDS LIFE THROUGH ART* – a series of self-portraits from Self-therapy Sessions from the years 1970-1981; *UNKNOWN RUSSIA* – a series of exhibitions and lectures about the everyday lives of people living in unusual conditions; *PILGRIM'S ART* – paintings showing the fight for man which takes place in the spiritual world and depends on his decisions. The images also show depictions of Hell (Hades), where most people end up, and of Tartarus, which is the most horrifying place of torment. Wacław Ropiecki's works have been displayed at numerous individual and collective exhibitions in Poland and abroad and his works can be found in museums and private collections in Europe and the USA.

Virtual Harbours of the Travelling Gallery:
www.wroclaw.q–mapa.pl/artykuly/
www.Almanach–litera.pl, www.CoJestGrane.pl
Facebook: Mocna Poranna Kawa, Travelling Gallery MORE LIGHT

GDYŻ BÓJ TOCZYMY NIE Z CIAŁEM ANI KRWIĄ 1 – STRAGILLA DOMINANTE SUB – AVERS/REVERS / technika autorska / 42 x 90 cm / Wrocław 07.06.2020

Wacław **ROPIECKI**

GDYŻ BÓJ TOCZYMY NIE Z CIAŁEM ANI KRWIĄ 2 – NIE MUSISZ – AVERS/REVERS / technika autorska / 42 x 90 cm / Wrocław 07.06.2020

Andrzej **RUTYNA**

Urodzony w 1947 roku, wrocławianin. Fotografią zajmuje się od lat 70. ubiegłego wieku. W latach 1979–1989 prowadził Wałbrzyską Galerię Fotografii. Członek ZPAF od 1985 roku. Pracował jako pedagog w dziedzinie fotografii w Społecznym Liceum Sztuk Plastycznych ALA we Wrocławiu; wcześniej we Wrocławskich Szkołach Fotograficznych AFA (2000–2001), w PPSF PHO-BOS (do 2002) oraz ASPPiFA Abrys (od 2002). Otrzymał odznakę Zasłużony Działacz Kultury. Laureat nagrody Marszałka Województwa Dolnośląskiego za dokonania w dziedzinie fotografii w 2016 roku. Realizuje kreacyjne fotografie z zakresu pejzażu, aktu, kompozycji strukturalnych, gry barwy i światła. Wystawy indywidualne: *Foto-replay*, Wrocław, 1978; *Zapis koksownia*, Niš, Jugosławia, 1984, Tuła 1987; *Śląski rapsod*, Wałbrzych, 1986; *Światło*, Wrocław, 1992; *Kompozycje w pejzażu, znaki, ślady…*, Wrocław, 2006; *Body & Color*, Wrocław, 2007. *W poszukiwaniu archetypu*, Wrocław, 2017. Brał udział w wielu wystawach zbiorowych. Prace w zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu, Muzeum w Wałbrzychu oraz w zbiorach prywatnych w kraju i za granicą.

www.andrzej-rutyna.art.pl

Born in 1947 and based in Wrocław he has been a photographer since the 1970s. In the years 1980–1989 Rutyna ran the Wałbrzych Photographic Gallery. He has been a member of the Association of Polish Art Photographers (ZPAF) since 1985. He worked at the ALA Artistic Community High School as a photography teacher. Prior to this, he taught at AFA Photography Schools in Wrocław (2000–2001), the Private School of Photography Pho-Bos (until 2002), and ASPPiFA Abrys (since 2002). Rutyna received a Distinguished Culture Activist Medal. He won the award of the Marshal of the Dolnośląski Province for achievements in the field of photography in 2016. His creative photography focuses on landscapes, nudes, structural compositions, and the play between light and color. His individual exhibitions include *Foto-replay*, Wrocław, 1978; *The Recording of Carbonization*, Niš, Yugoslavia, 1984, Tuła, 1987; *Silesian Rhapsody*, Wałbrzych, 1986; *The Light*, Wrocław, 1992; *Compositions in Landscape, Signs, Traces…*, Wrocław, 2006; *Body & Color*, Wrocław, 2007. *In Search of an Archetype*, Wrocław, 2017. The artist has participated in numerous collective exhibitions and his works can be found in collections of the National Museum in Wrocław, Museum of Wałbrzych, and private collections in Poland and abroad.

www.andrzej-rutyna.art.pl

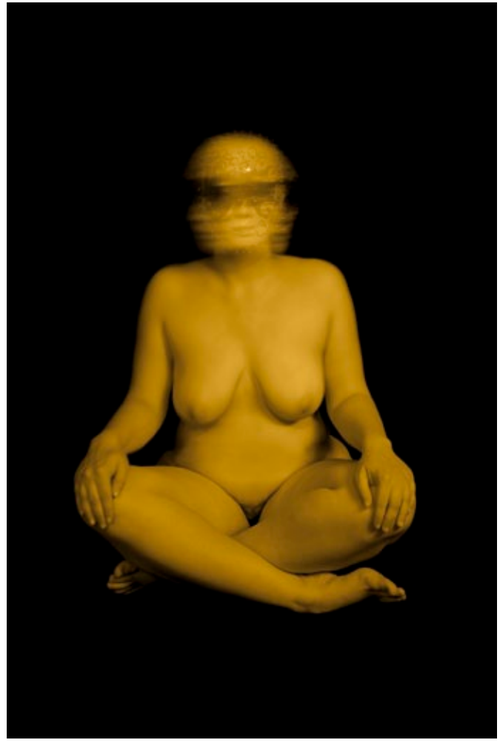

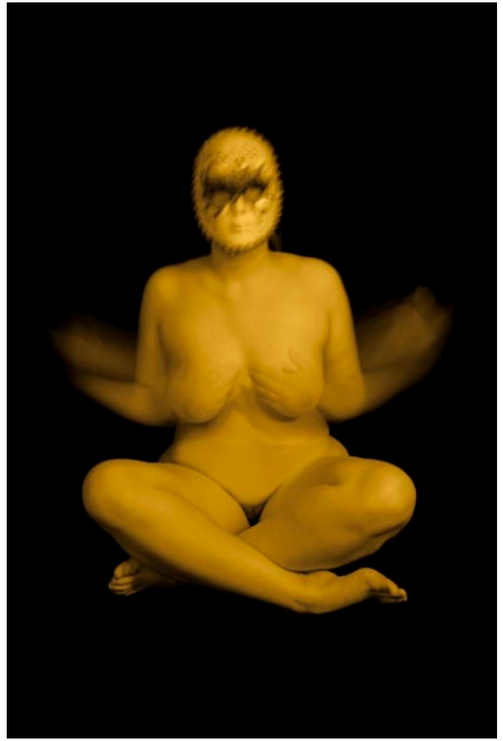

W PRZESTRZENI INTYMNEJ / TRYPTYK / 01–6848, 02–6850, 03–6851
/ technika cyfrowa, wydruki ekosolwent / 3x 61 x 40 cm, brutto 3x 54 x 75 cm / Wrocław 2018, 2020

Krzysztof **SAJ**

Urodzony w 1982 roku we Wrocławiu. Artysta jest absolwentem Międzynarodowego Forum Fotografii KWADRAT i Uniwersytetu Wrocławskiego na kierunku historia sztuki. Brał udział w wielu wystawach zbiorowych i indywidualnych, m.in. we Wrocławiu, Łodzi, Berlinie, Lwowie. Jego fotografie były publikowane w magazynach „Format", „Art & Business", „Rita Baum", „Odra", „Almanach Sztuki". Stale współpracuje z Ośrodkiem Kultury i Sztuki we Wrocławiu oraz Pismem Artystycznym „Format". Domeną autora jest fotografia miejska.

Krzysztof Saj was born in Wroclaw in 1982. He is a graduate of the KWADRAT International Forum of Photography but he also graduated in the History of Art at the University of Wrocław. Saj is also a member of the Association of Polish Art Photographers. Specializing in urban photography, he has participated in many collective and individual exhibitions in Wrocław, Łódź, Berlin, Gorzów and Lviv. His photographs were published in „Format", „Art & Business", „Rita Baum", „Odra" and „Art Almanac". He collaborates with the Centre for Culture and Arts and the artistic magazine „Format". The author's domain is urban photography.

DYPTYK POZYTYWNYCH EMOCJI 001, 002 / technika cyfrowa / 2x 20 x 30 cm / Wrocław, kwiecień–maj 2020

Maciej **STAWIŃSKI**

Zajmuje się fotografią, projektami artystycznymi i dydaktycznymi oraz dokumentem wideo i dydaktyką fotografii. Rozciągnięte w czasie projekty fotograficzne (od 1978) i eksperymentalne wideo (od 1990) realizuje w estetyce obiektów, fotografii gestu oraz dokumentu. Programowo używa różnych technologii klasycznych i cyfrowych. Obszarem jego zainteresowań jest szeroko pojęta problematyka tożsamości kulturowej i proces twórczości. Jego prace i dokumentacje można znaleźć w zbiorach publicznych: Instytut im. Grotowskiego, Wrocław; Paris Audiovisuel, Paryż, Francja; Musée National d'Art Moderne Centre Georges Pompidou, Paryż, Francja; Museu Comarcal de la Garrotxa, Olot, Hiszpania; Kunstverein Siegen, Siegen, Niemcy; Communication Gallery, Matsuyama, Japonia; Teatro Escola Célia Helena, Folias D'Arte e Chuca Toledo, São Paulo, Brazylia; Royal Holloway, University of London, UK; University of British Columbia, Kanada; Routledge Performance Archive, UK.

www.stawinski.art.pl

He is an artist involved in photography, author of artistic and educational projects, and a curator of photographic exhibitions. As a teacher of photography, Stawiński cultivates a unique, signature concept of photography. His long-term photographic projects (since 1978) and experimental videos (since 1990) focus on the aesthetics of objects and visualized images, gesture photography, and photographic documents. Stawiński uses classic, digital and hybrid technologies. His interests focus on issues of cultural and social identity. Stawiński lives and works in Wrocław. His works and documentation can be found in the public collections of J. Grotowski Institute, Wrocław; Paris Audiovisuel, Paris; Musée National d'Art Moderne Centre Georges Pompidou, Paris; National Museum, Wrocław; Museu Comarcal de la Garrotxa, Olot, Spain; Kunstverein Siegen, Siegen, Germany; Communication Gallery, Matsuyama, Japan; Teatro Escola Célia Helena, Folias D'Arte e Chuca Toledo, São Paulo, Brazil; Royal Holloway, University of London; University of British Columbia, Canada; Routledge Performace Archive, UK.

www.stawinski.art.pl

Z SERII: SECRET COSMIC GARDEN – FR 07, FR 08
/ technika cyfrowa, wydruki pigmentowe archiwalne na papierze fine art
/ 2x 50 x 70 cm / 2019, 2017

Maciej **STOBIERSKI**

Członek Związku Polskich Artystów Fotografików. Absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Twórca autorskich dużych cykli fotografii: elementów pejzażu, przyrody, przemysłu, żaglowców na morzach i oceanach. Autor wielu wystaw indywidualnych i zbiorowych. *ZNAKI CZASU* to główny obszar jego artystycznych poszukiwań. Od kilku lat współpracuje z Teatrem Zagłębia w Sosnowcu, tworząc autorską dokumentację pracy zespołu teatru nad spektaklami. Nauczyciel fotografii. Organizator warsztatów i kursów fotograficznych. W przeszłości uczestnik wielu wypraw w rozmaite regiony i góry świata. Do dziś aktywny miłośnik przyrody, wędrowiec.

Sosnowiec, czerwiec 2020

He is a member of ZPAF and a graduate of the University of Fine Arts in Katowice. He created a large series of photographs about the elements of the landscape, nature, industry, and sailing ships on seas and oceans. *The Signs of Time* are the main focus of his artistic exploration. For several years he has been cooperating with the Zagłębie Theater in Sosnowiec, creating his own documentation of the theater team's work on performances. He is a teacher of photography and organizer of photographic workshops. In the past, he participates in many trips to various regions and mountains of the world. To this day, he is an active nature lover and traveler.

Sosnowiec, June 2020

PRZYLATUJĄ. ODLATUJĄ. TUTAJ JESTEM! TRYPTYK
/ technika cyfrowa / 46 x 65 cm / Gdzieś w Polsce 2020

Maciej **STOBIERSKI**

PRZYLATUJĄ. ODLATUJĄ. TUTAJ JESTEM! TRYPTYK
/ technika cyfrowa / 2x 46 x 65 cm / Gdzieś w Polsce 2020

Rafał K. **WARZECHA**

Absolwent Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz studiów doktoranckich w warszawskiej ASP. Pracę twórczą rozpoczął w 2000 roku, a dydaktyczną w 2003 roku. Obecnie jest asystentem w Katedrze Sztuki Mediów w Akademii Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu. Jest członkiem Związku Polskich Artystów Fotografików. Dotychczas zrealizował kilkanaście wystaw w kraju i za granicą. Jego prace znajdują się w zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu oraz w zbiorach prywatnych.

He graduated from the Faculty of Arts of the University of Zielona Góra and from doctoral studies at the Academy of Fine Arts in Warsaw. Warzecha started his artistic career in 2000 and began teaching in 2003. Currently, he works as a teaching assistant at the Media Art Faculty of the E. Geppert Academy of Art and Design in Wrocław. The artist is a member of the Association of Polish Art Photographers. His works, which have been displayed at more than a dozen exhibitions in Poland and abroad, can be found in the National Museum in Wrocław and private collections.

PRZESTRZEŃ ZAANEKTOWANA…
/ 70 x 100 cm / technika cyfrowa / Pałac Gorzanów 07.2019

Marek **WESOŁOWSKI**

Urodził się w 1968 roku, mieszka w Dąbrowie Górniczej. Fotograf samouk. Członek Śląskiego Towarzystwa Fotograficznego i Żorskiego Towarzystwa Fotograficznego Kadr oraz nieformalnej grupy fotograficznej 999. Od 2010 roku członek Okręgu Dolnośląskiego Związku Polskich Artystów Fotografików. Właściciel firmy Virtual Studio.

marekwesolowski.blogspot.com
www.virtualstudio.pl

He was born in 1968 and lives in Dąbrowa Górnicza. He is a self-taught photographer. He is a member of the Silesian Photographic Society, the Kadr Photographic Society in Żory, and the 999 informal photographic group. Since 2010 he has been a member of the Lower Silesian Area of the Association of Polish Art Photographers. He runs a company called Virtual Studio.

marekwesolowski.blogspot.com
www.virtualstudio.pl.

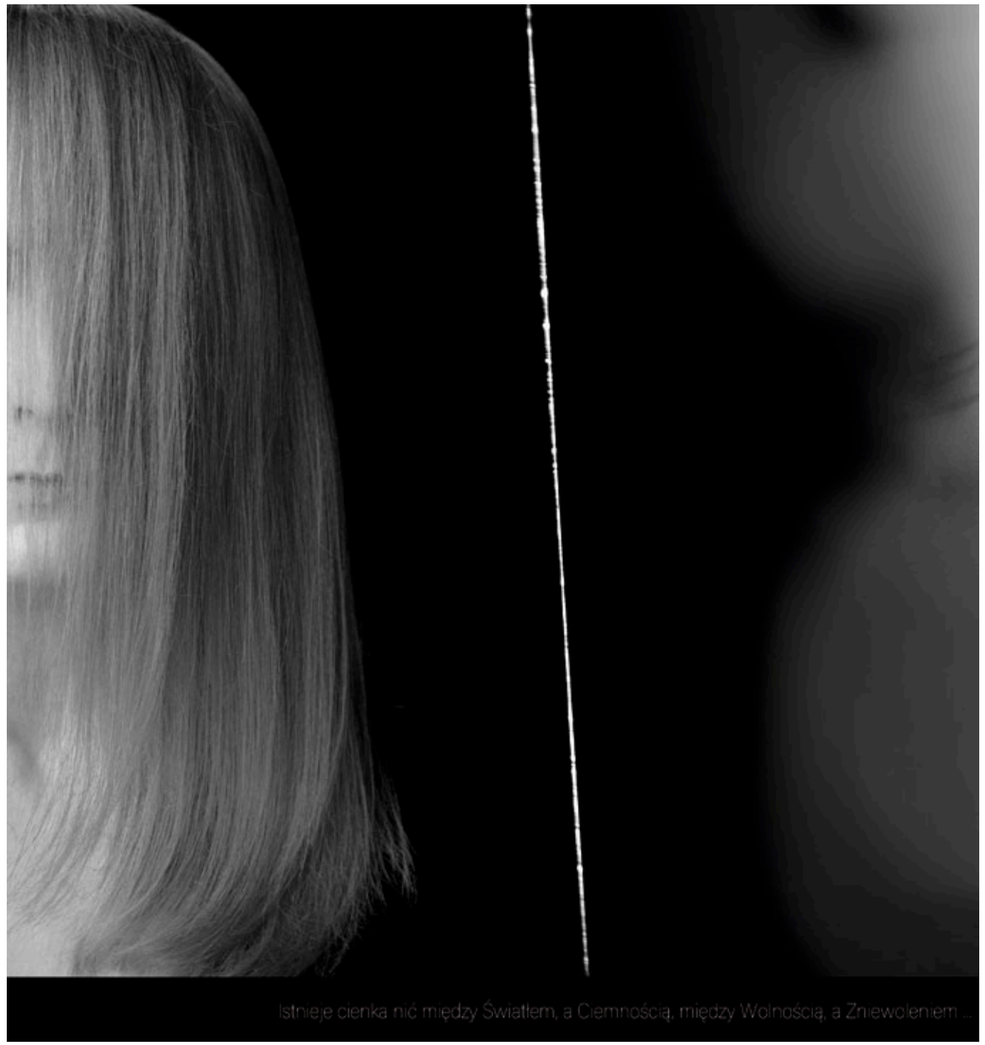

PRACA Z CYKLU: LISTY, KTÓRYCH NIE NAPISAŁEM
/ technika cyfrowa / 50 x 50 cm / D. G., kwiecień 2020

Aneta **WIĘCEK-ZABŁOTNA**

Z wykształcenia mgr prawa (ukończyła w 1998 roku Wydział Prawa i Administracji, kierunek prawo na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu), z zawodu manager warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych, z zamiłowania fotograf. Członek Związku Polskich Artystów Fotografików. Absolwentka Międzynarodowego Forum Fotografii KWADRAT we Wrocławiu. Słuchaczka działającego przy Fundacji Karkonoskiej Autorskiego Laboratorium Fotografii we Wrocławiu. Autorka indywidualnych i zbiorowych wystaw fotograficznych. W swej pracy artystycznej oddana przede wszystkim fotografii konceptualnej i kreacyjnej. Bliska jest jej również fotografia socjologiczna, za pomocą której komentuje istotne zmiany i problemy społeczne.

She has a master's degree in law (she graduated in Law in 1998 from the Faculty of Law and Administration at the Adam Mickiewicz University in Poznań), works as a manager of occupational therapy workshops for the disabled, and her passion is photography. She is a member of the Association of Polish Art Photographers. She graduated from the KWADRAT International Photography Forum in Wroclaw. She was a student at Original Photography Laboratory in Wroclaw operating under Karkonoska Foundation. She is an author of individual and collective photography exhibitions. In her artistic work, she focuses on creational and conceptual photography. She is also interested in sociological photography, which she uses to comment on crucial social changes and problems.

Z CYKLU: ZMIANA MIEJSC / technika cyfrowa / 70 x 100 cm /
Lubin, kwiecień–maj 2020

Jerzy **WOJTOWICZ**

Urodził się i mieszka w Oławie. Członek Związku Polskich Artystów Fotografików. Absolwent Wyższego Studium Fotografii w Jeleniej Górze. Jego podstawowym tematem jest fotografia z podróży, krajobraz i człowiek. Efekty swoich prac prezentuje w klasycznej technice ciemniowej i wydrukach cyfrowych. Dotychczas zorganizował kilka wystaw indywidualnych, m.in. w Trzebini, Myślachowicach, Oławie i Wrocławiu oraz wziął udział w kilku wystawach wspólnych podczas festiwalu sztuki „Wrocław Podwodny".

He was born and lives in Oława and is a member of the Association of Polish Art Photographers. He graduated from the Photography School in Jelenia Góra. His primary focus is on travel photography, the landscape, and the human being. He presents the results of his work using the traditional darkroom photography technique and digital prints. To date, he has organized several individual exhibitions in Trzebinia, Myślachowice, Oława, and Wroclaw, and has taken part in a number of collective exhibitions during the industrial art festival, Wroclaw Underwater.

PRZESTRZEŃ CZĘŚCIOWO UWOLNIONA
/ technika cyfrowa / 50 x 70 cm, rama 70 x 100 cm / Oława 2020

Iwona **WOJTYCZA-FRONCKIEWICZ**

Urodzona w Brzegu, gdzie mieszka i pracuje, prowadząc z mężem studio fotograficzne. Ukończyła autorską szkołę wokalną Olgi Szwajgier Laboratorium Głosu w Krakowie, następnie w 2001 roku Studium Fotografii PHO-BOS, w 2003 roku Wyższe Studium Fotografii AFA we Wrocławiu. W 2006 roku ukończyła studia na Uniwersytecie Zielonogórskim z tytułem magistra sztuki, specjalność fotografia. Brała udział w wystawach indywidualnych w Polsce i za granicą. Od 2007 roku jest członkiem ZPAF. Fotografia jest dla niej obszarem refleksji i poszukiwaniem piękna w przestrzeni, która na pozór jest banalna i nieciekawa.

www.wojtycza-fronckiewicz.pl

The artist was born in Brzeg, where she lives and works, running a photographic studio with her husband. Iwona Wojtycza-Fronckiewicz graduated from Olga Szwajgier's „Voice Laboratory" School in Kraków, then the PHO-BOS School of Photography (2001) and AFA College of Photography in Wrocław (2003). She graduated from the University of Zielona Góra in 2006, obtaining a Master of Arts degree in photography. The artist participated in individual exhibitions in Poland and abroad. She has been a ZPAF member since 2007. She considers photography to be an area of thought and search for beauty in a seemingly banal and uninteresting space.

www.wojtycza-fronckiewicz.pl

PRZESTRZEŃ INTYMNA 1–4 / technika hybrydowa / 4x 50 x 60 cm / Brzeg 2015

Waldemar **ZIELIŃSKI**

Mieszka w Bystrzycy Kłodzkiej. Ukończył w 1979 roku fizykę na Uniwersytecie Wrocławskim oraz w 2000 roku fotografię na Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. Jest członkiem Stowarzyszenia Historyków Fotografii w Warszawie oraz Związku Polskich Artystów Fotografików. Od 1978 roku bierze udział w wystawach zbiorowych. Realizuje również projekty indywidualne. Zajmuje się też dydaktyką fotografii. Publikuje prace z historii fotografii. W 2018 roku wydał *Leksykon fotografów ziemi kłodzkiej 1839–1945*.

He lives in Bystrzyca Kłodzka. He graduated in experimental physics from the University of Wroclaw in 1979 and in photography from the University of Fine Arts in Poznan in 2000. He is a member of the Association of Photography Historians in Warsaw and the Association of Polish Art Photographers. Since 1978 he has participated in collective exhibitions. He also carries out individual projects and teaches photography. He publishes works in the field of history of photography. In August 2018, he published the *Lexicon of Kłodzko Land Photographers 1839–1945*.

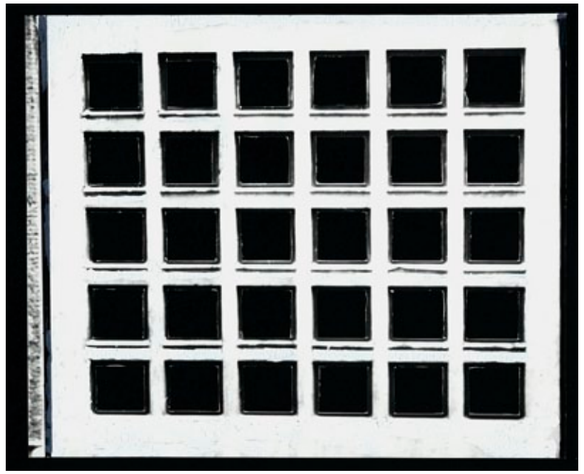

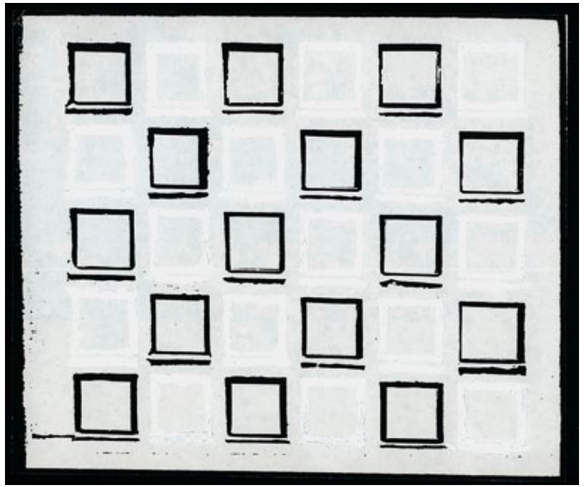

OKNA I, II / technika cyfrowa / 2x 30 x 40 cm / Poznań 1998

Zarząd Okręgu Dolnośląskiego Związku Polskich Artystów Fotografików
i uczestnicy wystawy dziękują

Wydziałowi Kultury Urzędu Miejskiego Wrocławia
i Panu Dyrektorowi **Jerzemu Pietraszkowi**
za wspieranie działalności Okręgu Dolnośląskiego ZPAF

oraz

Ośrodkowi Kultury i Sztuki we Wrocławiu
i Panu Dyrektorowi **Igorowi Wójcikowi**
za doskonałą współpracę przy realizacji wielu projektów
artystycznych Okręgu Dolnośląskiego ZPAF.

The Managing Board of the Lower Silesian Division of ZPAF
and the participants would like to thank

The Department of Culture of the Wrocław City Office
and Mr **Jerzy Pietraszek** – Head of the Department of Culture,
for supporting the activity of the Lower Silesian Division of ZPAF

and

The Centre of Culture and Art in Wrocław
and Director **Igor Wójcik**
for a perfect collaboration on numerous artistic projects
of the Lower Silesian Division of ZPAF.

**Wystawa i katalog zostały sfinansowane ze środków Gminy Wrocław
oraz Samorządu Województwa Dolnośląskiego.
www.wroclaw.pl**

The exhibition and the catalogue were co-financed by the Municipality of Wrocław
and the Lower Silesian regional government.
www.wroclaw.pl

www.zpaf.wroclaw.pl

ISBN 978-83-65892-70-6
ISBN 978-83-950734-3-4